

ลักษณะทั่วไปของภาคใต้และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.๑ ลักษณะทั่วไปของภาคใต้โดยสังเขป

๓.๑.๑ ลักษณะทางกายภาพของภาคใต้

๓.๑.๑.๑ ที่ตั้ง ภาคใต้นี้ลักษณะเป็นคาบสมุทรมหาสมุทรคาบ คือเนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตอนกลางของประเทศมาเลเซีย ขนานด้วยทะเลอยู่ ๒ ด้าน คือ อ่าวไทยทางด้านตะวันออก และทะเลอันดามันทางด้านตะวันตก มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ระหว่าง เส้นละติจูด (เส้นรุ้ง) ๕° ๓๓' เหนือ ถึง ๑๑° ๕' เหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูด (เส้นแวง) ที่ ๙๘° ๘' ตะวันออก ถึง ๑๐๒° ๑๐' ตะวันออก

มีอาณาเขตติดต่อกับ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติด อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติด ทะเลอันดามัน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ประเทศมาเลเซีย โดยมีเทือกเขาสันกาลาคีรี และแม่น้ำโกโลกเป็นพรมแดนธรรมชาติ

๓.๑.๑.๒ เขตการปกครอง ภาคใต้อาจแบ่งเป็น ๑๔ จังหวัดด้วยกัน คือ

ก. ภาคใต้ตอนบน มี ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พังงา และภูเก็ต รวมพื้นที่ ๔๑,๘๕๓.๓๖๗ ตารางกิโลเมตร

๑ หัวเลขจากทำเนียบของที่ พ.ศ. ๒๕๒๒ กองปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ข. ภาคใต้ตอนล่าง มี ๗ จังหวัดเช่นกัน ได้แก่ จังหวัดศรี
พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส รวมพื้นที่ ๓๐,๐๔๗.๕๘๓ ตาราง
กิโลเมตร *

๓.๑.๑.๓ ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่สูง เป็นแกนกลาง
ของคาบสมุทร ลักษณะเป็นแนวคอคอเนื่องจากทิวเขาคะนาวศรีในภาคตะวันตกในแนวเหนือ-ใต้
ขนานกับชายฝั่ง ทิวเขาที่สำคัญได้แก่ ทิวเขาภูเก็ตทางชายฝั่งตะวันตก มีที่ราบแคบ ๆ ขนาน
กับฝั่งทะเล เป็นที่ตั้งของจังหวัดชุมพร ระนอง พังงา และภูเก็ต ทิวเขานครศรีธรรมราช
อยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช และคอคอเลยไปถึงทิวเขา
สันกาลาคีรี ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติกั้นระหว่างประเทศไทย และประเทศมาเลเซีย ยอดเขา
ที่สูงที่สุดของภาคใต้คือ ยอดเขาหลวงในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงประมาณ ๑,๘๓๕ เมตร
ภูเขาส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูนยุคกลาง (Mesozoic) มีหินแกรนิตรองรับและเป็นแหล่งแร่ดีบุก
และวุลแฟรมที่อุดมสมบูรณ์ สำหรับที่ราบมีอยู่อย่างจำกัด และเป็นที่ราบแคบ ๆ
ชายฝั่งทะเล มีแม่น้ำสายสั้น ๆ ไหลผ่าน ลักษณะชายฝั่งทะเลประกอบด้วย

ก. ชายฝั่งตะวันออก เริ่มจากจังหวัดชุมพรเลียบชายฝั่งตะวันออก
ไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส ชายฝั่งด้านนี้มีที่ราบกว้างกว่าชายฝั่งตะวันตก กว้างประมาณ ๓๐-๓๕
กิโลเมตร เกิดจากการทับถมของตะกอนจากแม่น้ำสายสำคัญ ๆ ได้แก่ แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำตาปี
และแม่น้ำปัตตานี ลักษณะชายฝั่งทะเลค่อย ๆ ลาดลงและชันกว่าฝั่งตะวันตก มีหาดทรายกว้าง
ขวาง ระหว่างจังหวัดสงขลา และจังหวัดพัทลุง มีทะเลภายในคือทะเลสาบสงขลา ซึ่งติดต่อกับ
อ่าวไทยใต้ทางจังหวัดสงขลา อ่าวที่สำคัญได้แก่ อ่าวชุมพร อ่าวบ้านดอน อ่าวสงขลา และอ่าว
ปัตตานี ซึ่งอ่าวเหล่านี้ล้วนเป็นที่ตั้งสำคัญของท่าเทียบเรือที่สำคัญของภาค ชายฝั่งทะเลด้าน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเกาะขนาดใหญ่ คือ เกาะสมุย เกาะพะงัน และหมู่เกาะอ่างทอง

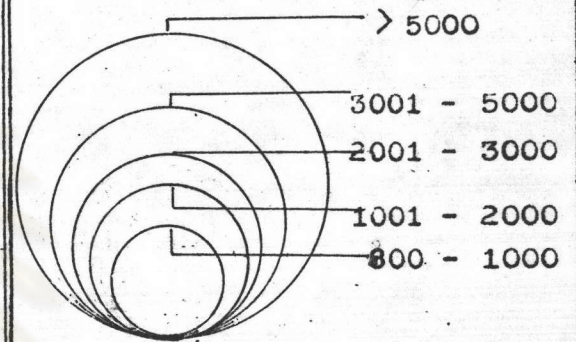
ข. ชายฝั่งตะวันตก เป็นบริเวณที่ทิวเขาเข้ามาชิดชายฝั่งทะเล
มีชายฝั่งหรือไหลทวีปแคบ ก่อให้เกิดภูมิประเทศแบบหุบเขาจมน้ำ (Estuary) และมีเกาะแก่ง
เรียงรายตามชายฝั่งตั้งแต่จังหวัดระนอง จนถึงจังหวัดสตูล เกาะที่สำคัญได้แก่เกาะภูเก็ต เกาะ
ยาว เกาะดินเภา และเกาะตะรุเตา

* เรื่องเดียวกัน

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัด สุราษฎร์ธานี

แผนที่ 3.1

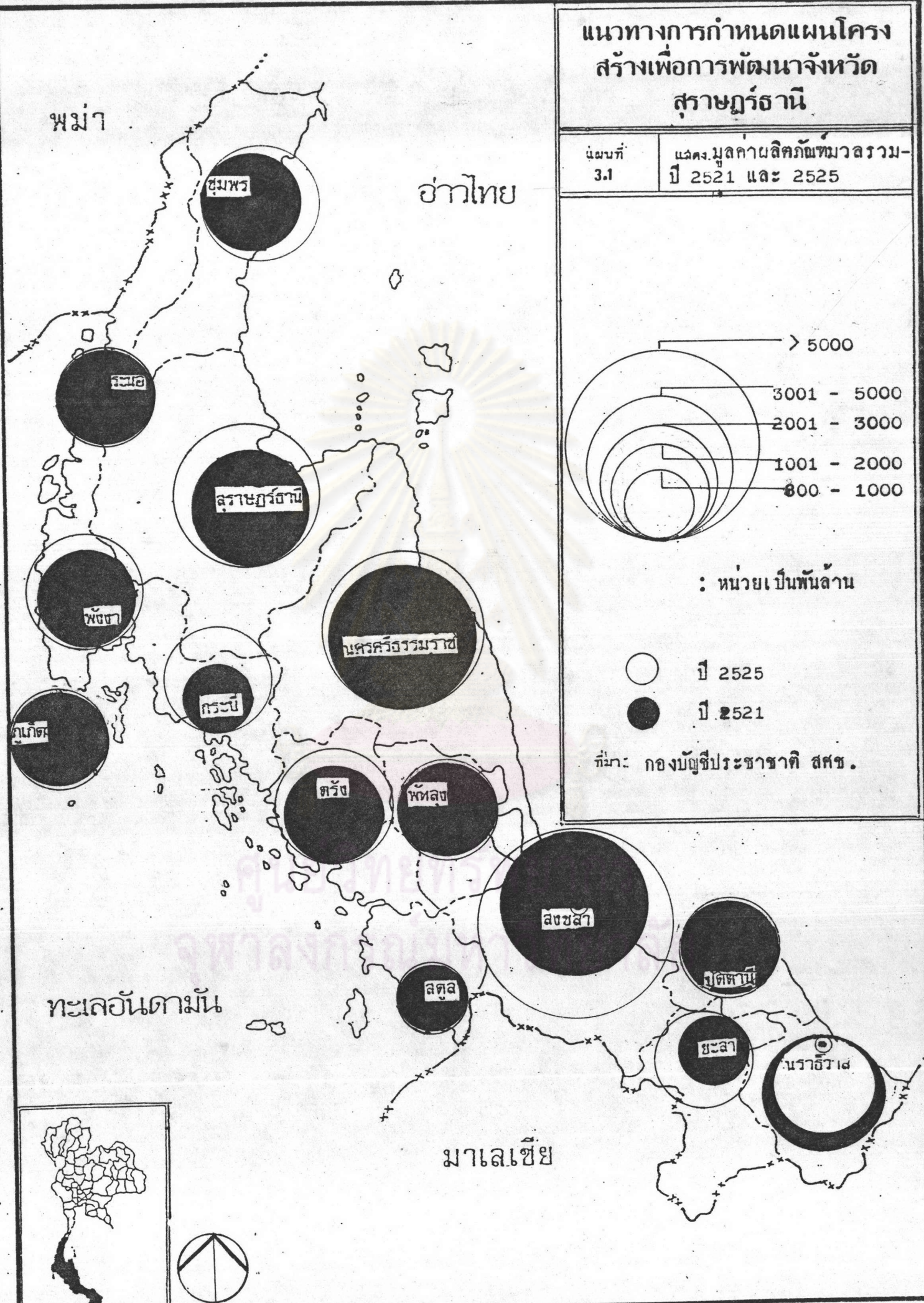
แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมปี 2521 และ 2525

: หน่วยเป็นพันล้านบาท

○ ปี 2525
● ปี 2521

ที่มา: กองบัญชีประชาชาติ สศท.

อาทิ การผลิตยาง และแร่ดีบุก ดังนั้นระดับราคาและปริมาณความต้องการจึงไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับตลาดต่างประเทศ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของภาคใต้ขาดเสถียรภาพ

๓.๑.๒.๒ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้

เป็นการพิจารณาอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี ระหว่างปี ๒๕๑๙ - ๒๕๒๕ ซึ่งพบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้จะมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๕.๗ ต่อปี ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มพื้นที่ตามอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ อัตราการเพิ่มเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๒.๑ ต่อปี คือ จังหวัดพังงา

กลุ่มที่ ๒ อัตราการเพิ่มเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๐.๐ - ๑๐.๐ ต่อปี ได้แก่พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคใต้ ได้แก่ กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช ชุมพร ปัตตานี พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สุราษฎร์ธานี และสตูล

กลุ่มที่ ๓ อัตราการเพิ่มเฉลี่ยลดลงร้อยละ ๒.๓ ต่อปี คือ จังหวัดนราธิวาส

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ สามารถจะสรุปพื้นที่ที่มีความเด่นชัดในเชิงเศรษฐกิจของภาคใต้ได้ดังนี้

พื้นที่เด่นในเชิงเศรษฐกิจ มีการขยายตัวรวดเร็วและสูงที่สุด คือ จังหวัดพังงา

พื้นที่ที่มีความเด่นรองลงมา ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและอัตราการขยายตัวในระดับเดียวกันได้แก่ สงขลา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และชุมพร

พื้นที่เด่นในเชิงเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ตรัง พัทลุง กระบี่ สตูล ยะลา ปัตตานี และระนอง ซึ่งมีระดับความเจริญทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน

พื้นที่ค่อนเชิงเศรษฐกิจ คือ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีระดับการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจน้อยกว่าทุกจังหวัดในภาคใต้

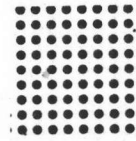
๓.๑.๓ สภาพทางประชากรและสังคม

ภาคใต้มีประชากรทั้งสิ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จำนวน ๖,๐๘๖,๒๐๓ คน เพิ่มขึ้นจากเดิมในปี ๒๕๒๑ ประมาณ ๘๖๐,๐๐๖ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๓๘ อัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕ คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒.๐๐

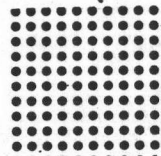
แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัด
สุราษฎร์ธานี

แผนที่
3.2

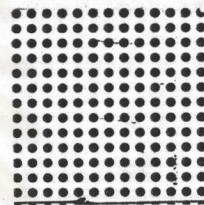
แสดง ขนาดประชากรราย-
จังหวัดในภาคใต้ ปี 2525

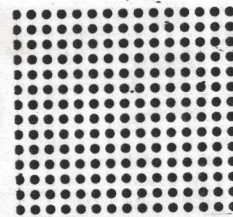
88000-390000 คน

390001-690000 "

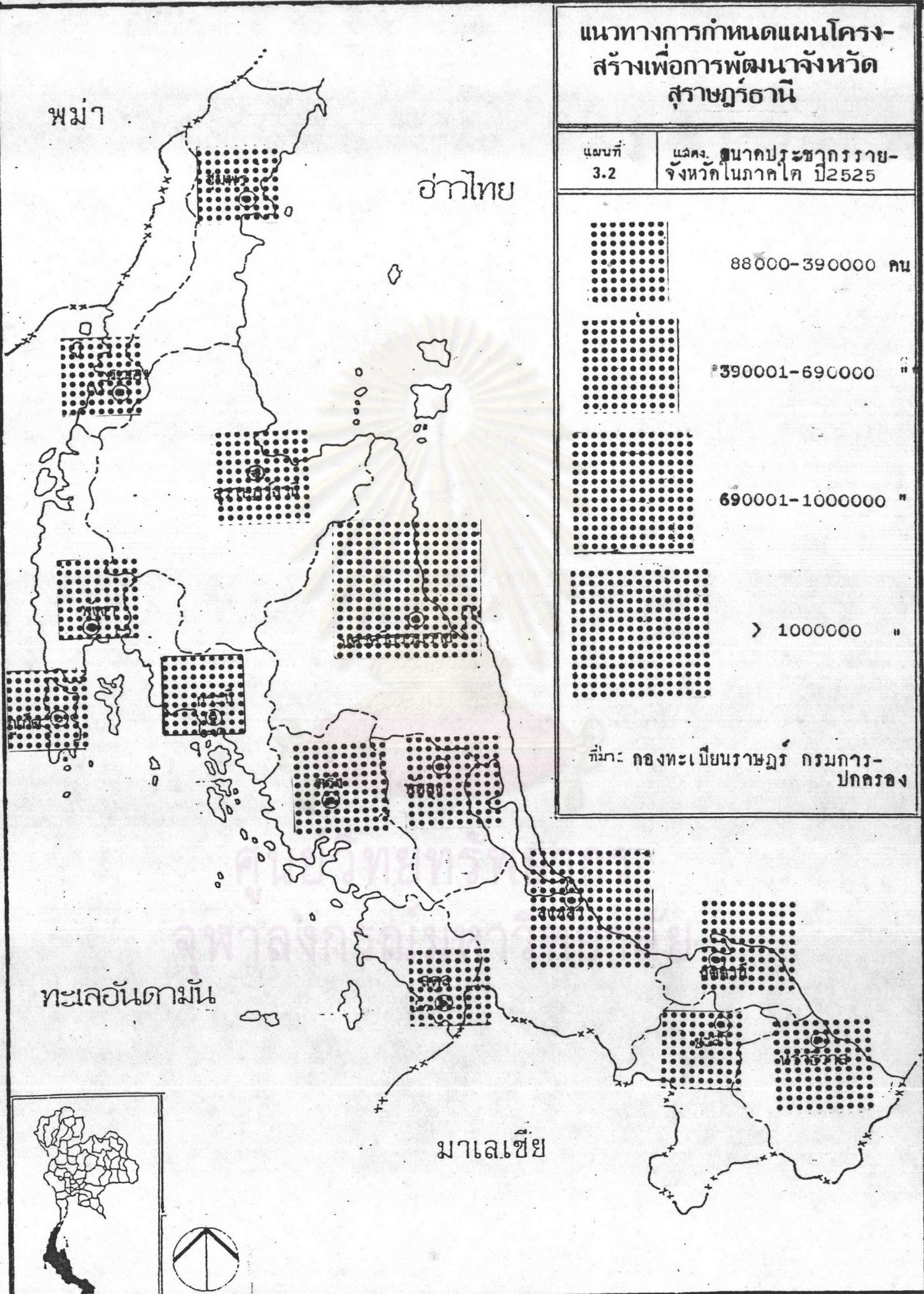

690001-1000000 "

> 1000000 "

ที่มา: กองทะเบียนราษฎร กรมการ-
ปกครอง

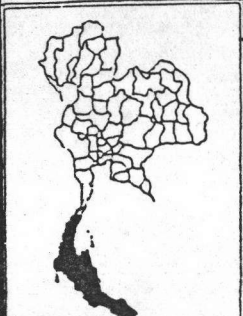

พม่า

อ่าวไทย

ทะเลอันดามัน

มาเลเซีย

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประชากร ๖๑๕,๖๔๘ คนในปี ๒๕๒๕ หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๔ ของจำนวนประชากรทั้งภาค จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประชากรมากเป็นอันดับที่ ๓ ของภาค โดยมีประชากรรองลงมาจากจังหวัดสงขลา (๑๔.๖๘%) จังหวัดนครศรีธรรมราช (๒๑.๔๖%) ตามลำดับ

การกระจายตัวของประชากรในภาคใต้ พบว่าประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท และกระจายตัวอยู่ตามแหล่งทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ยกเว้น ๔ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามถึงร้อยละ ๘๐ ของประชากรทั้งจังหวัด

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็น ๑ ใน ๑๔ จังหวัดของภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดของภาคใต้ พื้นที่ของจังหวัดคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๓ ของภาค มีประชากรมากเป็นอันดับที่ ๓ ของภาค ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๔ ของประชากรทั้งหมด เป็นจังหวัดหนึ่งขอภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ประกอบกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ถูกกำหนดให้เป็นเมืองหลักของภาคใต้ออเม้น ความรู้กับจังหวัดภูเก็ต ตามแผนที่พัฒนาฉบับที่ ๕ ปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๘ และแผนพัฒนาฉบับที่ ๖ ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ รวมทั้งได้รับการส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับภาคและระดับชาติตามแผนพัฒนาฉบับที่ ๕ ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๕ การวางแผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งควรจะได้มีการศึกษาและวางแผนอย่างรอบคอบต่อไป

๓.๒ สภาพทั่วไปของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.๒.๑ ประวัติศาสตร์สุราษฎร์ธานี

ตามการสันนิษฐานของนักโบราณคดี เชื่อว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรศรีวิชัย ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ และสันนิษฐานต่อไปอีกว่า บริเวณลุ่มน้ำนี้เป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัย ไม่ใช่ที่ป่าเข็มนังบนเกาะสุมาตรา หรือที่จังหวัดนครศรีธรรมราช * ทั้งนี้โดยพิจารณาไปตามหลักฐานการสำรวจโบราณสถาน โบราณวัตถุ และความสภาพทางภูมิศาสตร์ที่บ่งชี้ถึงความน่าจะเป็นไปได้ ซึ่งนักโบราณคดีจะต้องหาข้อยุติต่อไป

* ศาลากลางจังหวัด, จังหวัดสุราษฎร์ธานี, คู่มือนำเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี, หน้า ๑

หลังจากอาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลง ดินแดนซึ่งเป็นจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แยกออกเป็น ๓ เมือง คือ เมืองไชยา ตั้งอยู่บริเวณอำเภอไชยาในปัจจุบัน เมืองท่าทอง ตั้งอยู่ลุ่มน้ำท่าอุแพ ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ และเมืองคีรีรัฐนิคม ตั้งอยู่ริมฝั่งซ้ายแม่น้ำพุมดวง อันเป็นที่ตั้งของอำเภอคีรีรัฐนิคมในปัจจุบัน เมืองไชยานั้นขึ้นตรงต่อกรุงศรีอยุธยา ส่วนเมืองท่าทองและเมืองคีรีรัฐนิคมขึ้นตรงต่อนครศรีธรรมราช

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ บริเวณบ้านคอน คือบริเวณที่ตั้งศาลากลางในปัจจุบันมีผู้คนมาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นเพราะเป็นที่ดอน มีแม่น้ำไหลออกสู่ทะเลหลายสาย และอีกทั้งในลุ่มแม่น้ำหลวง ซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่า "แม่น้ำตาปี" มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสินค้าแห่งหนึ่งในแหลมมลายู ครั้นถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใต้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองมาตั้งที่บ้านคอน และยกฐานะเป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ พระราชทานนามว่า "เมืองกาญจนดิษฐ์"

ในพ.ศ. ๒๔๒๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แบ่งเขตการปกครองหัวราชอาณาจักรออกเป็นมณฑล โปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองไชยา ตั้งศาลากลางที่บ้านคอน รวมเมืองไชยา เมืองชุมพร และเมืองหลังสวน ขึ้นเป็นมณฑลหนึ่ง เรียกว่า "มณฑลชุมพร" ตั้งศาลากลางมณฑลอยู่ที่เมืองชุมพร ต่อมาได้ย้ายศาลากลางมณฑลมาตั้งอยู่ที่บ้านคอน บริเวณศาลากลางเดิยวกับเมืองไชยา ยกฐานะเมืองท่าทองเป็นอำเภอชานนามว่า "อำเภอกาญจนดิษฐ์" ลฐานะเมืองไชยาเดิมเป็นอำเภอ เรียกว่า "อำเภอเมืองไชยา" และได้แบ่งเขตการปกครองย่อยลงไปอีก ท้องที่ใดมีคนมากเป็นชุมชนหนาแน่นพอสมควร หรือพื้นที่กว้างขวางเกินไปไม่สะดวกแก่การปกครอง ก็แบ่งแยกไปตั้งเป็นอำเภอและกิ่งอำเภอขึ้นใหม่อีกหลายอำเภอ ต่อมาได้มีระบบการปกครองกำหนดออกมาคือว่าอำเภออันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดเท่านั้นให้เรียกว่า "อำเภอเมือง" อำเภอเมืองไชยาจึงถูกตั้งชื่อว่า "เมือง" ออกคงเรียกว่า "อำเภอไชยา" เฉย ๆ มาจนทุกวันนี้ ในเวลาเดียวกันอำเภอบ้านคอนก็กลายเป็น "อำเภอเมืองบ้านคอน" ซึ่งเป็นอำเภอที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ระยะต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี" ตามชื่อจังหวัดที่ได้รับพระราชทาน

๑ ศาโรจน์ วิเศษ, "ความสามารถในการรับกำลังประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔) หน้า ๒๘ - ๓๑

ประวัติของการได้รับพระราชทานชื่อว่า "เมืองสุราษฎร์ธานี" ^๒ มีอยู่ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินประพาสมณฑลทักษิณใต้ พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้เสด็จประทับแรมที่พระตำหนักสวนสราญรมย์ บนควนท่าข้าม อำเภอพุนพิน หอดพระเนตร เห็นประชาชนพลเมืองมีกิริยามารยาทเรียบร้อย ก่อปรกักับได้ทรงทราบจากผู้ปกครองบ้านเมืองว่า ประชาชนเมืองนี้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมเคารพหนักแน่นอยู่ในพระพุทธศาสนา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองไชยาเป็น "เมืองสุราษฎร์ธานี" อันแปลได้ว่า "เมืองคนดี" ต่อมาเปลี่ยนฐานจากเมืองมาเป็นจังหวัด จึงเรียกว่า "จังหวัดสุราษฎร์ธานี" มาจนถึงปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อมณฑลชุมพรว่า "มณฑลสุราษฎร์ธานี" เปลี่ยนชื่อ แม่น้ำหลวงซึ่งเป็นแม่น้ำประจำ ว่า "แม่น้ำตาปี" พระราชทานนามตำหนักที่ประทับบนควนท่าข้ามว่า "สวนสราญรมย์" ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ยุบมณฑลสุราษฎร์ธานีเสีย และให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดอื่น ๆ ที่เคยขึ้นกับมณฑลสุราษฎร์ธานีไปขึ้นกับมณฑลนครศรีธรรมราช ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ทางราชการได้ยุบมณฑลหัวราชอาณาจักร จังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทยตลอดมาจนทุกวันนี้

๓.๒.๒ ลักษณะทางกายภาพ

๓.๒.๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ที่เส้นละติจูดที่ ๘° ๒๐' ถึง ๘° ๕๕' เหนือ และเส้นลองจิจูดที่ ๙๙° ๓๐' ตะวันออก พื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดตั้งอยู่ในคาบสมุทร มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๑๕๖ กิโลเมตร ศาลากลางจังหวัดตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำตาปี และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศใต้ ๖๕๑ กิโลเมตรโดยทางรถไฟ หรือ ๖๕๐ กิโลเมตรโดยทางรถยนต์ หรือประมาณ ๒๕๐ ไมล์ทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ ๑๒,๘๘๒.๐๐ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๓ ของภาคใต้จัดว่าเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดของภาค หรือเป็นอันดับที่ ๑๐ ของทั้งประเทศ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอาณาเขตติดต่อกับ :-

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชุมพร และอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง

^๒ สำนักงานจังหวัด, จังหวัดสุราษฎร์ธานี, "บรรยายสรุปจังหวัดสุราษฎร์ธานี", (มีนาคม ๒๕๒๖) หน้า ๑ - ๒.

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่

๓.๒.๒.๒ เขตการปกครอง จังหวัดสุราษฎร์ธานีแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๖ อำเภอ ๒ กิ่งอำเภอ ๑๑๘ ตำบล ๘๐๗ หมู่บ้าน ในระดัับอำเภอมีรายชื่อและพื้นที่ ดังแสดงในตารางที่ ๓.๓

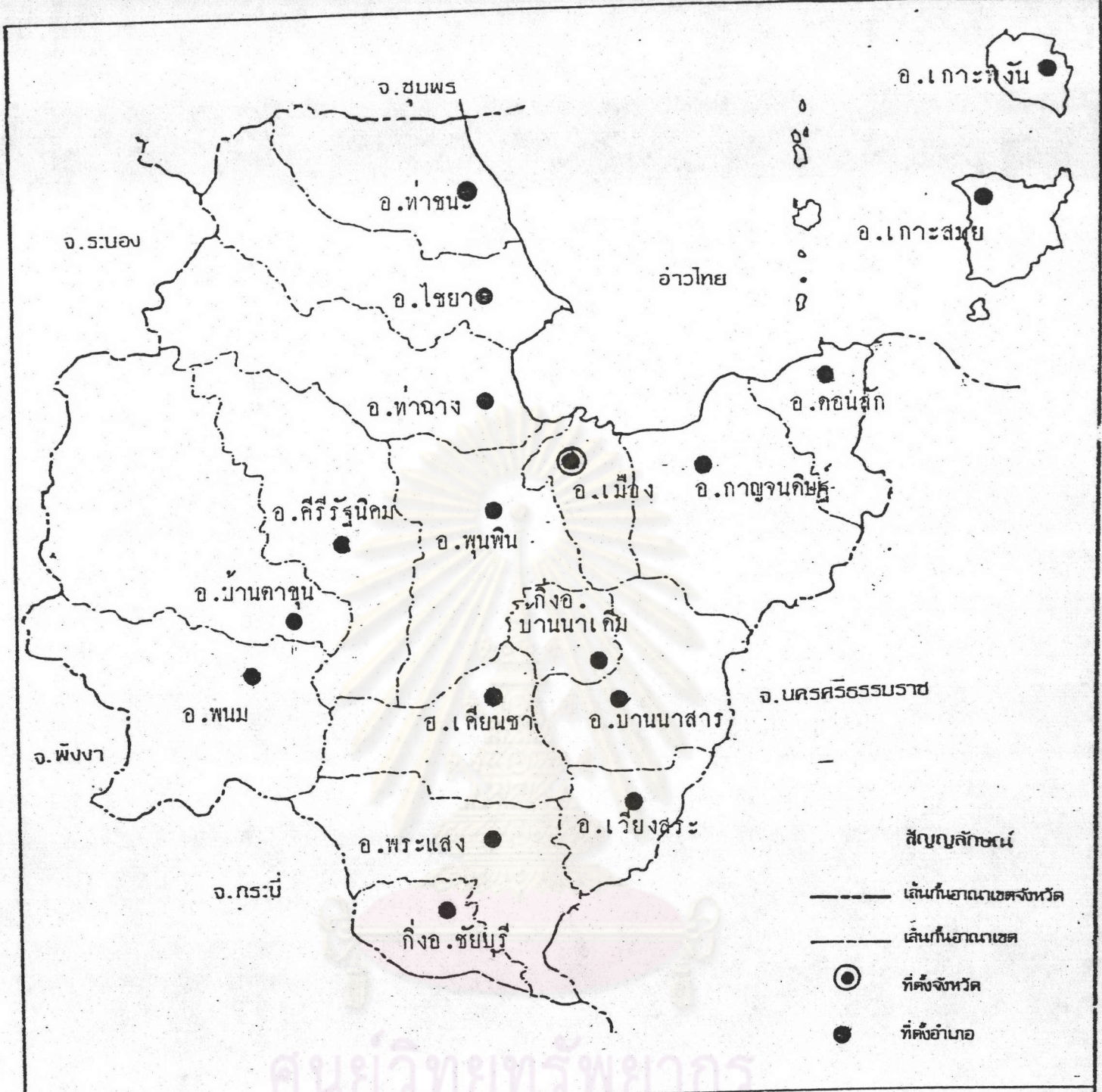
การปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย เทศบาล ๒ แห่ง คือ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และเทศบาลตำบลนาสาร การปกครองในรูปสุขาภิบาลมี ๑๖ แห่ง ดังแสดงไว้ในแผนที่

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในด้านการบริหารประชาชน เช่น การรักษาความสงบ การสาธารณสุข การรักษาความสะอาด การบำรุงทางน้ำ ทางบก และแสงสว่าง เป็นต้น ทั้งนี้มีสภาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมาย ทำหน้าที่เป็นสภานิติบัญญัติ ในการร่างข้อบัญญัติจังหวัดขึ้นไว้บังคับ และมีการดำเนินการโดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ทั้งนี้มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นแม่ข่ายบัญชา และมีการแบ่งส่วนต่าง ๆ เช่น สำนักงานเลขาธิการจังหวัด และส่วนต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเกี่ยวกับกิจการนั้น ๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล แต่อาจทำกิจการภายในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้บางกรณี ตามเงื่อนไขกฎหมายกำหนด

(๒) เทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเทศบาล ๒ แห่ง และต่างระดับกัน คือเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และเทศบาลตำบลนาสาร อำเภอนาสาร การบริหารงานมีรูปแบบคล้ายคลึงกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ มีสภาเทศบาลที่ประชาชนเลือกตั้ง และฝ่ายบริหาร คือ ปลัดเทศบาล และส่วนต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น อำนาจหน้าที่ของเทศบาล กฎหมายกำหนดไว้คล้ายกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และแตกต่างกันไปตามระดับบางเทศบาล การยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาล จะมีการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยระบุชื่อและเขต

(๓) สุขาภิบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสุขาภิบาล ๑๖ แห่ง ในจำนวน ๑๖ อำเภอ และ ๒ กิ่งอำเภอ อำเภอและกิ่งอำเภอที่ในท้องถิ่นมิได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาล ได้แก่อำเภอเกาะ

1:1000000

แผ่นที่ 3.3

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่ตั้งและเขตการปกครองในระดับอำเภอ

เกาะเต่า

จ.ชุมพร

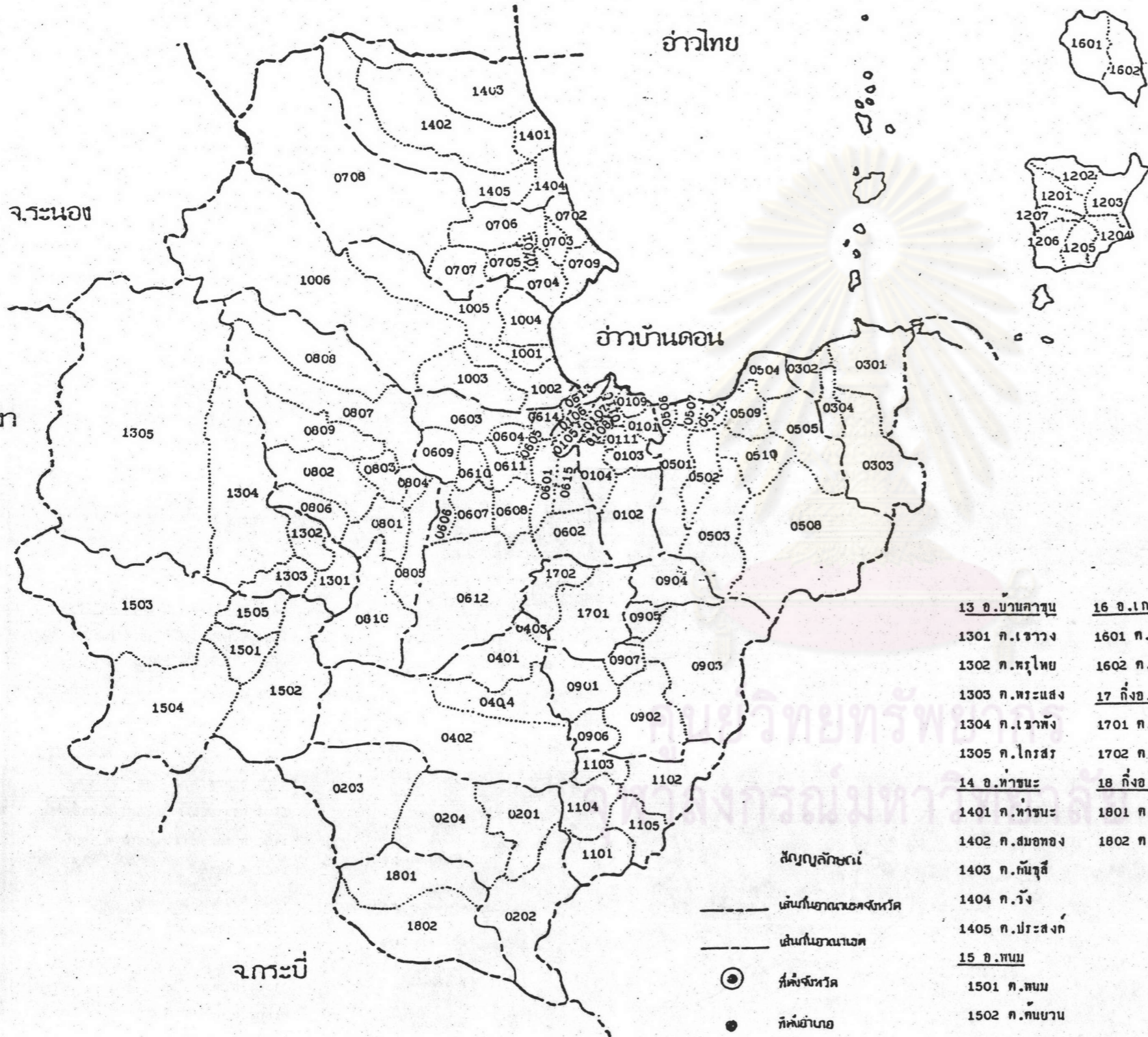
อำเภอไทย

จ.ระนอง

อำเภอบ้านดอน

จ.พังงา

จ.กระบี่

- สัญลักษณ์
- เส้นในอาณาเขตจังหวัด
  - เส้นในอาณาเขต
  - ◎ ที่ตั้งจังหวัด
  - ที่ตั้งอำเภอ

- 13 อ.บ้านคาขุน
- 1301 ค.เขาวง
- 1302 ค.ทรุไทย
- 1303 ค.พระแสง
- 1304 ค.เขาพัง
- 1305 ค.ไทรสร
- 14 อ.ท่าชนะ
- 1401 ค.ท่าชนะ
- 1402 ค.สมอทอง
- 1403 ค.คันธุลี
- 1404 ค.วัง
- 1405 ค.ประสงค
- 15 อ.พนม
- 1501 ค.พนม
- 1502 ค.คันชาน
- 1503 ค.คลองศก
- 1504 ค.พลูเถื่อน
- 1505 ค.พังคางน
- 16 อ.เกาะพังน
- 1601 ค.เกาะพังน
- 1602 ค.บ้านไค
- 17 กิ่งอ.บ้านนาเคิม
- 1701 ค.บ้านนา
- 1702 ค.ท่าเรือ
- 18 กิ่งอ.ชัยบุรี
- 1801 ค.สองแพรก
- 1802 ค.ชัยบุรี

แนวทางกำหนดแผนโครงสร้าง เพื่อการพัฒนาจังหวัด สายบุรีธานี

แผนบท 3.4	แม่ดง. เขตการปกครองระดับตำบล	
01 อ.เมืองสุราษฎร์ธานี	0509 ค.สายยาวส	0807 ค.ทะเลทุกไค
0101 ค.บางกุ้ง	0510 ค.กรุก	0808 ค.ทะเลทุกเพ็ช
0102 ค.ขุนทะเล	0511 ค.ทะเลแคะ	0809 ค.น้ำหัก
0103 ค.มะขามเค็ย	06 อ.พนทิน	0810 อ.บ้านท่าเป็ยบ
0104 ค.วิกประทุ	0601 ค.ท่าข้าม	09 อ.บ้านนาสาร
0105 ค.คลองนอย	0602 ค.ท่าสะท้อน	0901 ค.ท่ารี
0106 ค.บางโพรี	0603 ค.มะสวน	0902 ค.พรุศรี
0107 ค.บางไทร	0604 ค.หัวเคย	0903 ค.จำปูน
0108 ค.บางใบไม้	0605 ค.พุนทิน	0904 ค.ทุ่งเคา
0109 ค.คลองขนาก	0606 ค. บางเค็อน	0905 ค.ควนสมรท
0110 ค.บางชนะ	0607 ค. บางเค็อ	0906 ค.ควนกรี
0111 อ.ตลาด	0608 ค.ท่าโรงช้าง	0907 ค.นาสาร
02 อ.พระแสง	0609 ค.บางงอน	10 อ.หาดวาง
0201 ค.อิมัน	0610 ค.น้ำรอม	1001 ค.หาดาง
0202 ค.สินปูน	0611 ค.หนองโพ	1002 ค.ท่าเคย
0203 ค.บางสาวรค	0612 อ.กรุก	1003 ค.คลองเค
0204 ค.โพรีจิง	0613 ค.ลีเล็ก	1004 ค.เขาถาน
03 อ.คอนล็ก	0614 ค.ศรีวิชัย	1005 ค.เสวียค
0301 ค.คอนล็ก	0615 ค.เขาหัวควาย	1006 ค.ปากถลุม
0302 ค.ชลควม	07 อ.ไชยา	11 อ.เวียงสระ
0303 ค.ปากแพรค	0701 ค.ตลาดไชยา	1101 อ.คลองนนวน
0304 ค. ไชยกรวม	0702 ค.ละกรบ	1102 ค.บ้านส้อง
04 อ.เค็ยชชา	0703 ค.ทุ่ง	1103 ค.เวียงสระ
0401 ค.เค็ยชชา	0704 ค.เขม้ค	1104 ค.ทุ่งหลวง
0402 ค.ท่วงพรมค	0705 ค.เวียง	1105 ค.เขาหินพันช
0403 ค.เขาคอก	0706 ค.ป่าเว	12 อ.เกาะสมุย
0404 ค.อรัญคามวารี	0707 ค.โมด่าย	1201 ค.อ่างทอง
05 อ.กาชชชคิษร์	0708 ค.ปากพมก	1202 ค.แม่น้ำ
0501 ค.ทุ่งก	0709 ค.ทูนเวียง	1203 ค.มอญค
0502 ค.รางชชา	08 อ.คีรีรัฐนิคม	1204 ค.มะเ็รค
0503 ค.รางชชัย	0801 ค.ชานชชา	1205 ค.หน้าเมือง
0504 อ.ท่าทอง	0802 ค.ท่าชนอน	1206 อ.คลังงาม
0505 ค.ท่าลูนท	0803 อ.บ้านชาง	1207 ค.ลิปะนอย
0506 ค.ท่าทองใหม่	0804 ค.ท่ากระถาน	
0507 ค.ทะเลเค็ยหนอง	0805 ค.เจ้าสิงช	
0508 ค.ป่าวอน	0806 ค.กะเป่า	

พะงัน และกิ่งอำเภอดัชบุรี ซึ่งปัจจุบันอำเภอเกาะพะงัน* กำลังรวบรวมข้อมูลเพื่อขอจัดตั้ง
สุขาภิบาลในอำเภอขึ้น เว้นแต่อำเภอเมือง และอำเภอบ้านนาสาร ซึ่งมีฐานะเป็นเทศบาล
สำหรับอำเภอที่มีสุขาภิบาล ๒ แห่ง ได้แก่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอไชยา

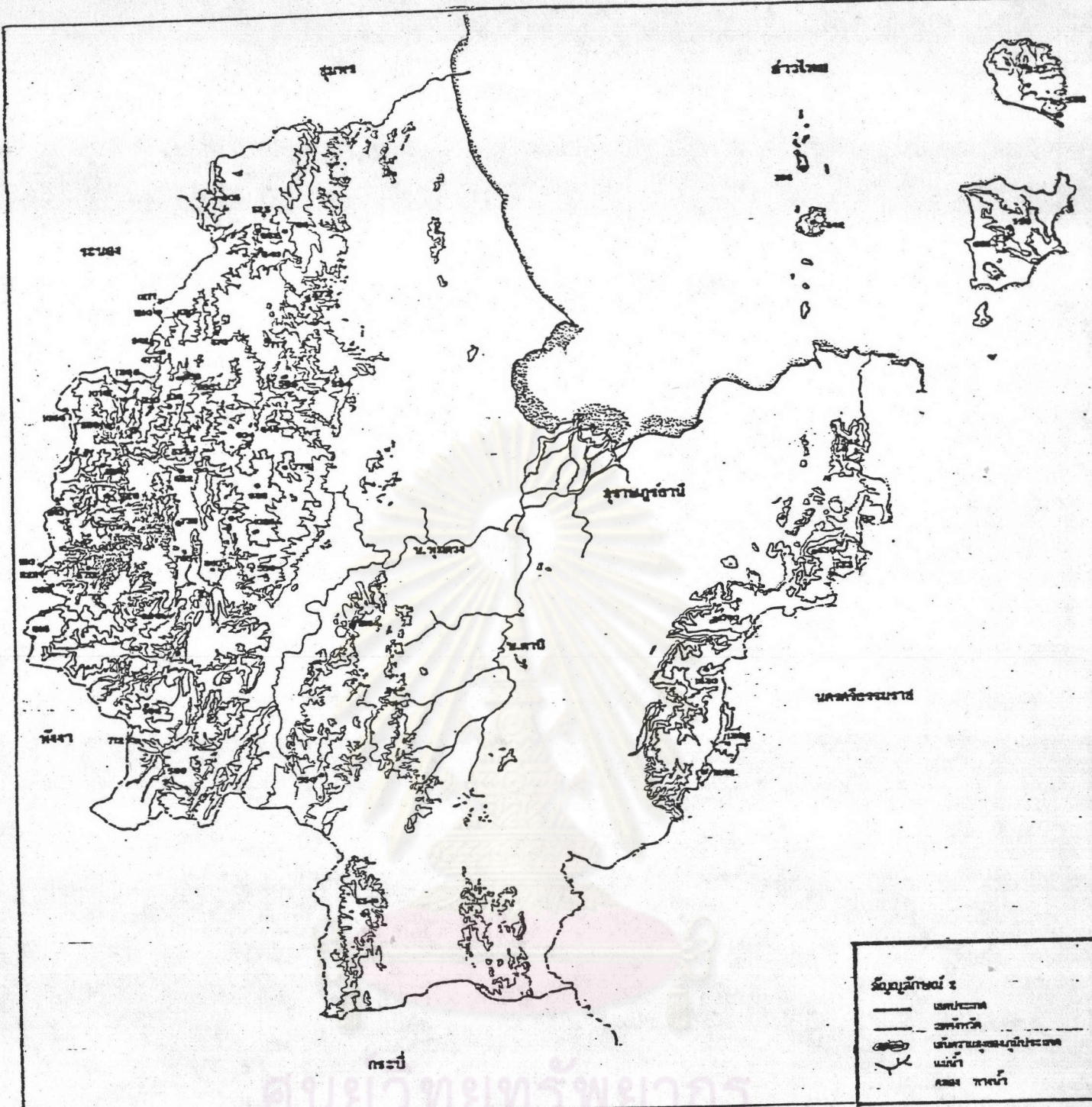
สุขาภิบาลมีอำนาจหน้าที่ในด้านการบริการประชาชน เช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
และเทศบาล (และอาจยกฐานะเป็นเทศบาลได้ โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้โดย
พิจารณาจากรายได้ จำนวนประชากร ฯลฯ ที่เพิ่มขึ้น) ในด้านการบริหารงานสุขาภิบาลมีคณะ
กรรมการสุขาภิบาล ซึ่งสมาชิก ๒ ประเภทรวมกัน คือ โดยการแต่งตั้งโดยตำแหน่ง และที่
ราษฎรเลือกตั้งขึ้นจำนวนหนึ่ง โดยมีนายอำเภอท้องที่ซึ่งสุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่เป็นประธานกรรมการ
สุขาภิบาล มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมกิจการสุขาภิบาล โดยมีพนักงานสุขาภิบาลเป็นผู้ดำเนินการ
สุขาภิบาลจัดตั้งขึ้นโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยมีขอบเขตตามที่ระบุ

๓.๒.๒.๓ ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสภาพภูมิประเทศ ผสมผสาน
กันหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นพื้นที่ราบ และพื้นที่ที่เป็นภูเขา ตลอดจนหมู่เกาะต่าง ๆ มากมาย ซึ่ง
พอจะจำแนกออกเป็น ๔ ลักษณะใหญ่ ดังนี้

พื้นที่ราบสูงทางทิศตะวันตก มีเทือกเขาภูเก็ทกั้นเขตจังหวัดระนอง
และจังหวัดพังงา เป็นพื้นที่ในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม และอำเภอ
ท่าฉางบางส่วน สภาพทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาใหญ่น้อยสลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่
ส่งน้ำไปเลี้ยงพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด พื้นที่ป่าบริเวณนี้มีไม้ค่าอยู่ทั่วไป ลักษณะป่าเป็นป่าโปร่ง
และป่าดงดิบ พืชไม้ค่าที่พบ เช่น ยาง ยุง ตะเคียน เคี่ยม จำปา พะยอม กะบาก อินทนิล ฯลฯ
ราษฎรอาศัยอยู่ตามที่ราบเชิงเขาและริมแม่น้ำลำคลอง

พื้นที่ตอนกลางและริมทะเล คือ บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตก อันได้แก่
พื้นที่ในเขตอำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอเมือง อำเภอพุนพิน อำเภอเคียนซา
อำเภอพระแสง และกิ่งอำเภอบ้านนาเคิม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบริมทะเล และภูเขา ลักษณะป่า
เป็นป่าไม้เบญจพรรณ และป่าเลน

* อำเภอเกาะพะงัน เดิมเคยเป็นสุขาภิบาลเกาะพะงัน แยกย่อยเลิกในปี ๒๕๑๖

สัญลักษณ์ :

- เขตประเทศ
- เขตจังหวัด
- ☉ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
- ☞ แม่น้ำ
- ☞ ทางรถไฟ

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1:1000000

แผนที่ 3.5

ลักษณะภูมิประเทศ

	ความสูง 0 - 100 เมตร		ส่วนป่าสงวนแห่งชาติ
	ความสูง 100 - 200 เมตร		ทางหลวง
	ความสูง 200 - 500 เมตร		
	ความสูง 500 - 1000 เมตร		
	ความสูง 1000 เมตร ขึ้นไป		

ที่มา :

แผนที่ภูมิประเทศ
กรมแผนที่ทหาร กระทรวงมหาดไทย
25๓๕
สำเนา ชุด ๕
มาตรา ๑๕ ๔" x 3, 6, 7
๔7-๖.๕, ๑๕, ๒๕

พื้นที่ราบสูงทางทิศตะวันออก คือ บริเวณที่เป็นสันเขาของเทือกเขา
บรรทัด เป็นเขตแดนกั้นระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นที่ราบสูงลาด
เอียงไปตลอดแนวของจังหวัด อยู่ในเขตอำเภอคอนสัก อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอเวียงสระ

พื้นที่เกาะในทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเกาะใหญ่น้อยอยู่ประมาณ
๕๐ เกาะ อยู่ในเขตอำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอคอนสัก เกาะที่สำคัญได้แก่
เกาะสมุย ซึ่งมีพื้นที่ ๒๔๐ ตารางกิโลเมตร และเกาะพะงัน ซึ่งมีพื้นที่ ๑๖๗ ตารางกิโลเมตร
ลักษณะภูมิประเทศของเกาะทั้งสองคล้ายกันมาก คือตอนกลางของเกาะเป็นภูเขา และเป็นแหล่ง
ต้นน้ำลำธาร ที่มีป่าเบญจพรรณ มีที่ราบอยู่บริเวณเชิงเขาและริมฝั่งทะเล

(แผนที่ ๓.๕)

๓.๒.๒.๔ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิอากาศโดยทั่วไปมีฝนตกเฉลี่ยเกือบตลอดปี
เพราะเป็นคาบสมุทรยื่นออกไปในทะเล จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และมรสุม
ตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะอากาศโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์อบอุ่น มีฤดูเพียง ๒ ฤดู คือ

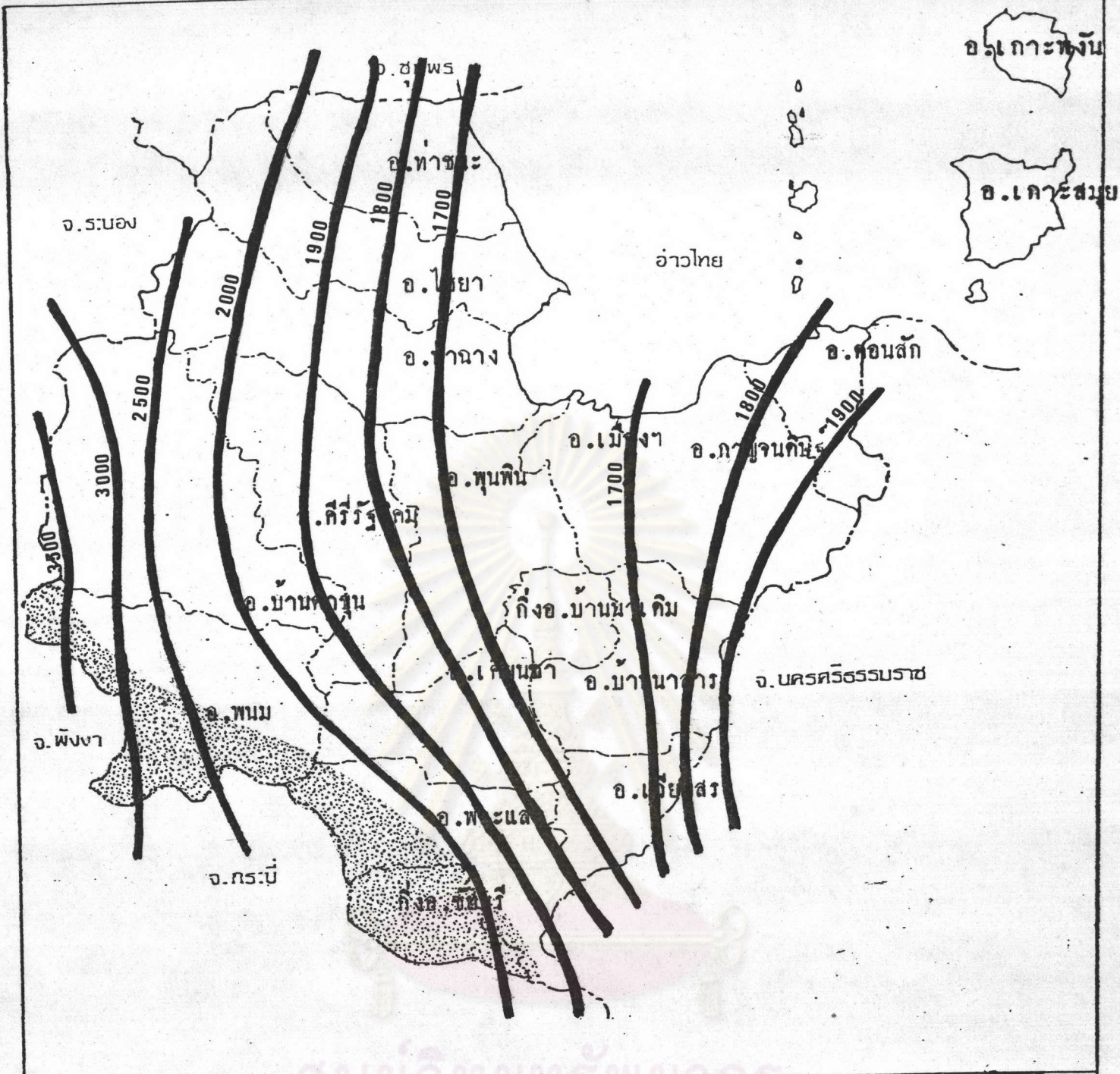
ฤดูร้อน เริ่มจากเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน มีระยะเวลาประมาณ ๓ เดือน อากาศ
จะร้อนที่สุดในเดือนมีนาคมและเมษายน

ฤดูฝน เริ่มจากเดือนพฤษภาคมถึงมกราคม เป็นระยะเวลา ๘ เดือน เดือนที่ฝนตก
มากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน และน้อยที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์

จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานีตามที่กล่าวมาแล้ว จะพบว่ามีส่วนที่เป็น
แผ่นดินใหญ่ และเป็นเกาะในทะเล ซึ่งทำให้ลักษณะภูมิอากาศของบริเวณทั้งสองแตกต่างกันไปด้วย
ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

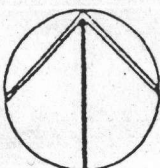
ก) สภาพภูมิอากาศของแผ่นดินใหญ่ (ตาราง ๒.๒)

อุณหภูมิ จากการศึกษาระดับอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนในรอบ ๓๐ ปี
ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่าอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๖.๓ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูง
สุดประมาณ ๓๒.๑ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดประมาณ ๒๒.๒ องศาเซลเซียส อุณหภูมิ
ตลอดทั้งปีไม่แตกต่างกันมากนัก ผลต่างของอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนน้อยที่สุดในเดือนพฤศจิกายน
ประมาณ ๘.๒ องศาเซลเซียส และผลต่างอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนมากที่สุดในเดือนมีนาคม ประมาณ

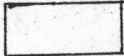
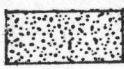
แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1:1000000

แผ่นที่ 3.6

- ปริมาณน้ำฝน
- บริเวณที่มีความชื้นสูงฝนตกชุกในฤดูร้อน
- บริเวณที่มีความชื้นสูงฝนตกชุกในฤดูหนาว

๑๒.๕ องศาเซลเซียส โดยสรุปกล่าวได้ว่าอุณหภูมิเฉลี่ยของบริเวณนี้ทั้งที่อยู่ตลอดทั้งปี ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือนในรอบ ๓๐ ปี พบว่า ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมทั้งปีประมาณ ๑,๙๑๐ มิลลิเมตร ช่วงเวลาที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือน พฤษภาคม-มกราคม มีปริมาณน้ำฝนมากกว่า ๕๐% ของปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี โดยเฉพาะในเดือน พฤศจิกายนมีฝนตกมากที่สุด คือ มีปริมาณน้ำฝนวัดได้ประมาณ ๓๕๐.๕ มิลลิเมตร หรือคิดเป็น ๒๐% ของปริมาณน้ำฝนตลอดปี และเดือนที่มีฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ มีน้ำฝนวัดปริมาณได้ ๑๑.๕ มิลลิเมตร หรือคิดเป็น ๐.๖% ของปริมาณน้ำฝนตลอดทั้งปี

ความชื้นสัมพัทธ์ ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายเดือนของ อากาศมีค่าค่อนข้างสูงเกิน ๘๐% ในช่วงฤดูฝน (เดือนพฤษภาคม-มกราคม) แล้วจะมีค่าลดลงคือ ประมาณ ๙๙% ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เมษายน ทั้งนี้ระดับความชื้นสัมพัทธ์จะแปรไปตามสภาวะ น้ำฝน

ลม ความเร็วลมอยู่ในช่วงระหว่าง ๑.๕ - ๓.๔ นอต ความเร็วลมเฉลี่ย ๒.๕ นอต ทิศทางลมในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน ซึ่งอยู่ในช่วงของลม มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศทางลมผันแปรอยู่ระหว่างทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงใต้ ความเร็วลมเฉลี่ยอยู่ในช่วง ๒.๒ - ๓.๑ นอต ส่วนในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม เป็นช่วงของ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมจะเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ความเร็วลมเฉลี่ย ๑.๕ - ๓.๔ นอต ความเร็วลมจะสูงขึ้นในระหว่างเกิดพายุฝน โดยจะแปรผันอยู่ในช่วงระหว่างความเร็ว ๒-๓๑ นอต

ข) สภาพภูมิอากาศของเกาะสมุยและเกาะพะงัน (ตาราง ๒.๓)

อุณหภูมิ ของแต่ละเดือนจะไม่แตกต่างกันมากนัก อุณหภูมิ เฉลี่ยจะเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง ๒๖ - ๒๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๗.๔ องศาเซลเซียส เดือนที่มีระดับอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ เมษายน และพฤษภาคม โดยเฉลี่ย ๒๖.๒ องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝน จากสภาพที่ตั้งของเกาะทั้งสองที่อยู่ตอนกลาง ของอ่าวไทย ทำให้ได้รับลมมรสุมทั้งสองด้าน เป็นเหตุให้มีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย

* กองภูมิอากาศ, กรมอุตุนิยมวิทยา, ภูมิอากาศชายฝั่งทะเลของประเทศไทย, (พ.ศ.๒๕๒๓)

ที่เกาะสมุยประมาณ ๑,๕๓๔.๗ มิลลิเมตรต่อปี เดือนที่มีปริมาณฝนตกเฉลี่ยสูงสุด คือเดือนพฤศจิกายน โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย ๔๔๔.๓ มิลลิเมตร และเดือนที่มีปริมาณฝนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ มีปริมาณฝนเฉลี่ยเพียง ๔๓.๑ มิลลิเมตรเท่านั้น

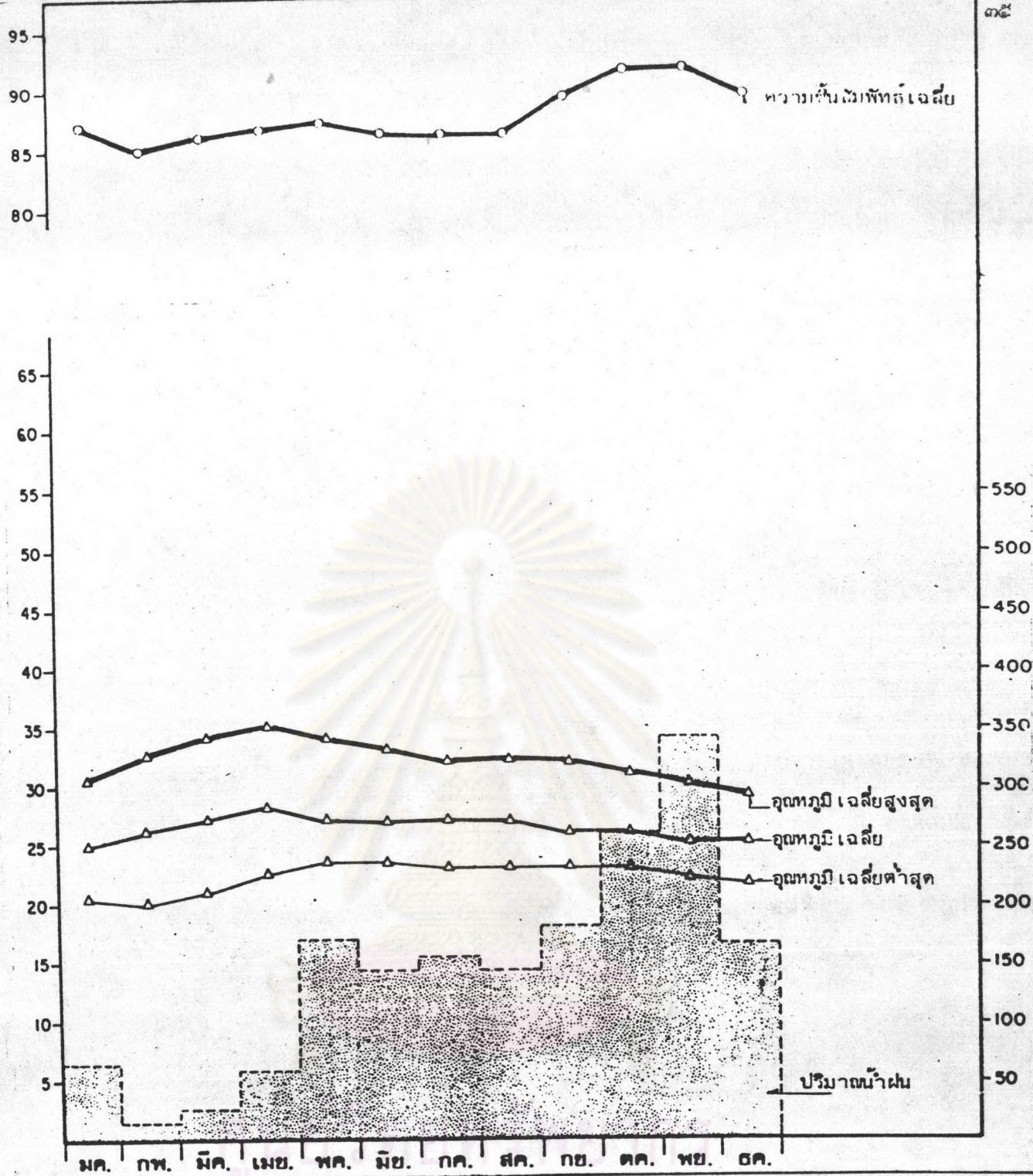
ความชื้นสัมพัทธ์ จะแปรผันอยู่ระหว่าง ๗๕-๘๗% โดยมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดทั้งปีประมาณ ๗๗%

ลม โดยปกติความเร็วลมจะมากกว่า ๔ นอตขึ้นไป ในช่วงเปลี่ยนฤดูกาลของลมมรสุมจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม จะทำให้ความเร็วลมลดลง ช่วงเปลี่ยนฤดูกาลมีอยู่ ๒ ระยะ คือ ช่วงต่อระหว่างเดือน เมษายน-พฤษภาคม และช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน มีความเร็วลมเฉลี่ย ๔.๕๕ และ ๔.๕๕ นอต ตามลำดับ อัตราความเร็วลมในรอบปี อยู่ระหว่าง ๔.๓ - ๗.๕ นอต ความเร็วลมเฉลี่ยตลอดปี ๕.๕๕ นอต ความเร็วลมสูงสุดจะเกิดขึ้นในช่วงระหว่างมีพายุฝนฟ้าคะนอง อยู่ในช่วงความเร็วระหว่าง ๓๓-๕๐ นอต ความเร็วลมสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๔๒ นอต

คลื่น ความสูงของคลื่นนํ้าจะมีความสัมพันธ์กับความเร็วลมในช่วงฤดูฝน ช่วงเกิดพายุฝนความเร็วลมอยู่ระหว่าง ๔๐-๕๐ นอต จะทำให้เกิดคลื่นสูงโดยเฉลี่ยประมาณ ๓-๕ เมตร แต่ความสูงของคลื่นขนาดดังกล่าวจะเกิดขึ้นเฉพาะทางชายฝั่งตะวันออกของเกาะสมุยเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะคลื่นที่เกิดจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดมาจากทะเลเปิด คลื่นขนาดใหญ่จะเกิดในช่วงเดือนพฤศจิกายนไปจนถึงตลอดเดือนมกราคม ซึ่งเป็นช่วงที่ฝนตกเกือบทุกวัน ส่วนทางด้านตะวันตก ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะมีคลื่นสูงไม่เกิน ๑ เมตร ทั้งนี้ เกาะสมุยอยู่ใกล้กับแผ่นดินใหญ่ อิทธิพลของมรสุมด้านที่แจ้งไม่ส่งผลต่อความสูงของคลื่นมากนัก

เนื่องจากเกาะสมุย ตลอดจนหมู่เกาะใกล้เคียง เป็นแหล่งท่องเที่ยว และประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการประมง สภาพภูมิอากาศจึงมีผลต่อกิจกรรมทั้งสองเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจจะสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

๑. ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการเดินทางไปท่องเที่ยวเกาะสมุย และเกาะใกล้เคียง เพราะเป็นช่วงฤดูแล้ง อากาศร้อนแต่ไม่อบอ้าว คลื่นลมสงบเหมาะแก่การเดินเรือ ทางฝั่งตะวันตกของเกาะสมุยอาจจะมีคลื่นเป็นครั้งคราวทั้งอาจมีฝนตกบ้างเล็กน้อย แต่ทางฝั่งตะวันออกของเกาะอากาศจะเย็นสบายเหมาะแก่การพักผ่อน

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แผนภูมิ 3.1 การแปรผันของปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์

๒. ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม เป็นช่วงฤดูฝน อากาศมีความชื้นสูงทำให้รู้สึกอับอ้าวทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่เหมาะสมสำหรับการเดินทางไปที่พักผ่อนและท่องเที่ยว

๓. ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-มกราคม อากาศจะเป็นจางบ้างเล็กน้อย แคว้นฝนตกชุกทะเลมีคลื่นลมแรง ไม่เหมาะสมสำหรับการเดินทางไปที่พักผ่อนหรือท่องเที่ยวโดยทางเรือ

๓.๒.๒.๕ ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรแร่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้ ทรัพยากรแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ดีบุก วุลแฟรม พลาทินัม ยิปซัม แมงกานีส และเซอร์คอน ซึ่งแร่เหล่านี้มีปริมาณมากจะเปิดทำเหมืองได้ จะพบในพื้นที่อำเภอบ้านนาสาร อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเวียงสระ กิ่งอำเภอบ้านนาเค็ม อำเภอกะสมุย และอำเภอกะพัง ในปัจจุบันมีการเปิดดำเนินการทำเหมืองทั้งสิ้น ๒๕ แห่ง เป็นพื้นที่สัมปทานทำเหมืองทั้งสิ้น ๑๔,๓๘๗ ไร่ ในขณะที่พื้นที่สัมปทานทำเหมืองของภาคใต้มีทั้งหมด ๕๓,๒๕๕ ไร่ นั่นคือพื้นที่สัมปทานทำเหมืองของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นร้อยละ ๑๕.๕๖ ของพื้นที่สัมปทานทำเหมืองของทั้งภาค แร่ที่สำคัญคือแร่ดีบุกของภาคและรวมถึงเศรษฐกิจของประเทศคือ แร่ดีบุก ซึ่งผลิตแร่ดีบุกของทั้งภาค คือ ๓๕,๕๗๑ ตัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีผลิตได้ ๑,๑๒๗ ตัน หรือคิดเป็น ๓.๑๓% ของผลผลิตดีบุกของทั้งภาค ซึ่งนับว่ามีปริมาณการผลิตน้อยมาก จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการผลิตแร่ยิปซัมได้เพียงแห่งเดียวของภาคอีกด้วย ซึ่งควรจะได้รับความสนใจและนำมาทำประโยชน์ให้กับจังหวัดให้มากยิ่งขึ้น ขึ้นไป

รายละเอียดของการผลิตแร่ และที่ตั้งเหมืองแร่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แสดงไว้ในตาราง ๒.๖ การทำเหมืองแร่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็ก และรายได้ที่เกิดจากการทำเหมืองแร่จะมีใช้โครงสร้างที่สำคัญของจังหวัด แต่ก็ก่อให้เกิดการจ้างงาน และเป็นการประกอบการ

* กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม, ทำเนียบรายชื่อผู้ประกอบการทำเหมืองแร่, (พ.ศ. ๒๕๒๔), หน้า ๕๐

๒ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, รายงานการศึกษาเบื้องต้นเพื่อกำหนดแผนประธานการให้ประโยชน์ที่ดินรายละเอียด, (พ.ศ. ๒๕๒๓), หน้า ๑๖

ที่ให้ผลตอบแทนสูง แต่ทั้งนี้ต้องมีการประเมินผลกระทบจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่มีต่อสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องที่อำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

๓.๒.๒.๖ ป่าไม้ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ป่าไม้ทั้งหมด ๕,๕๕๕.๓๕๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๕๓๖,๕๕๕.๖ ไร่ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๕๒.๕๑% ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด ลักษณะป่ามีทั้ง ป่าคอน และป่าเลน สภาพของป่าคอนจะเป็นป่าดิบชื้นเป็นส่วนใหญ่ พบทั้งตามที่ราบและที่ดอน พันธุ์ไม้ในธรรมชาติที่มีค่าทางเศรษฐกิจมีหลายชนิด เช่น ไม้ยางขาว ไม้ยูง ตะเคียน จำปา พยอม อินทนิล กะบาก หวาย ฯลฯ สภาพป่าชายเลนจะเป็นป่าที่อยู่ริมทะเลและปากน้ำ ซึ่งมีน้ำทะเลท่วมถึง พันธุ์ไม้ที่สำคัญ เช่น โกงกาง โกงกางหัวสุม พังกา แตม ฯลฯ เหมาะสำหรับการทำฟืนและถ่าน

ประเภทป่าในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกได้ :-

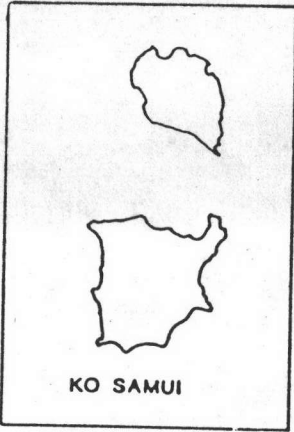
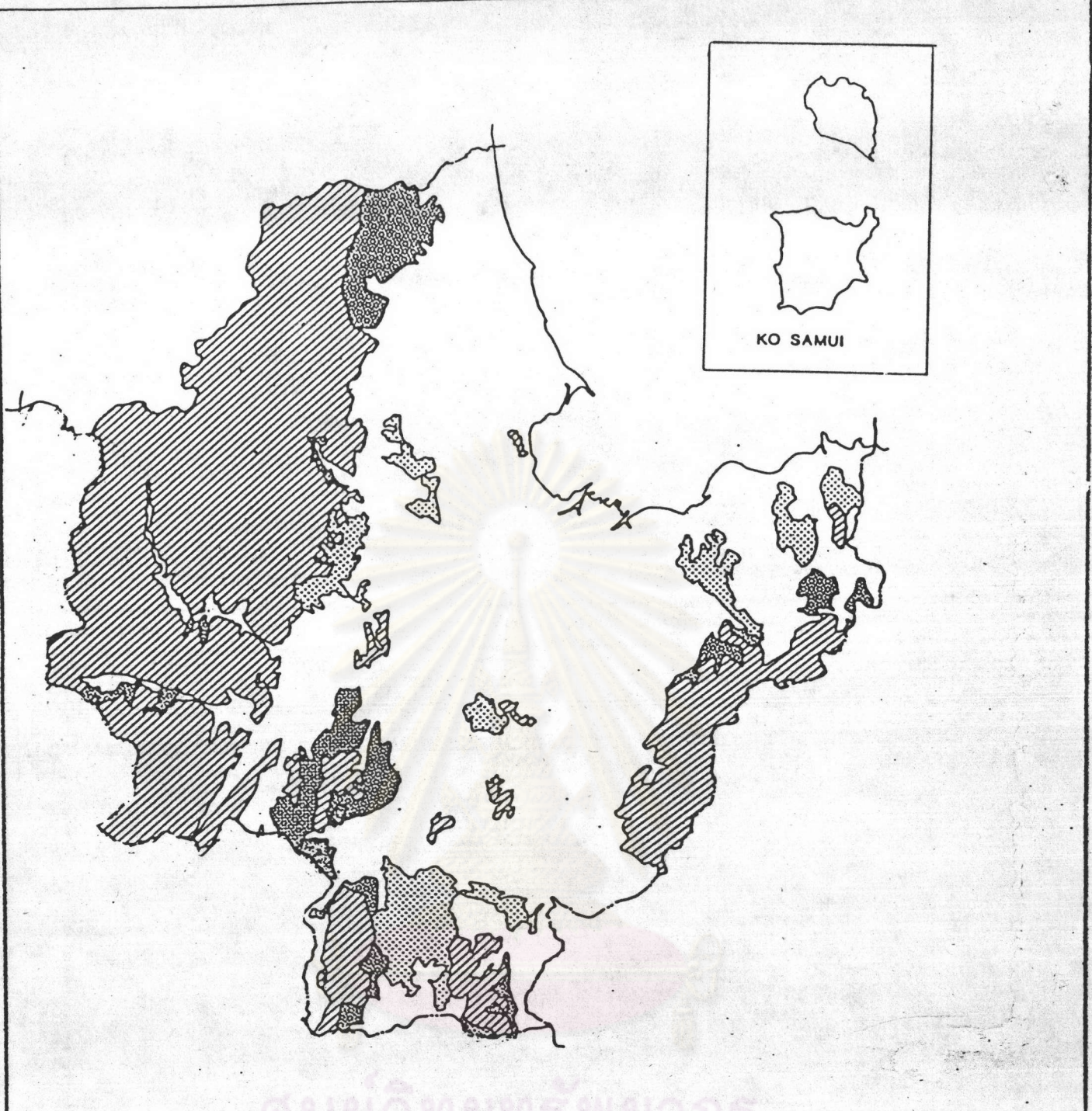
๑. ป่าสงวนแห่งชาติมี ๒๓ ป่า
๒. ป่าถาวรมี ๓ ป่า
๓. ป่าสัมปทานมี ๔ โครงการ
๔. สวนป่า

รายละเอียดของป่าแต่ละชนิด จะได้แสดงไว้ในภาคผนวก ตารางที่ ๓.๒.๑

๓.๒.๒.๗ แหล่งน้ำ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะสามารถจำแนกแหล่งน้ำออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) แหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำที่นับว่ามีความสำคัญมากของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ แม่น้ำตาปีและแม่น้ำพุมดวง

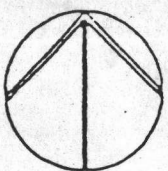
ก. แม่น้ำตาปี มีความยาวประมาณ ๒๓๐ กม. กำเนิดจากภูเขาหลวงซึ่งเป็นเทือกเขาทางทิศเหนือของจังหวัดนครศรีธรรมราช ไหลผ่านอำเภอฉวาง ไปทางทิศตะวันตกผ่านอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อนที่จะเปลี่ยนทิศทางไหลย้อนไปทางทิศเหนือผ่านอำเภอ พระแสง บ้านนาสาร เกียนซา พุนดิน และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ออกสู่ทะเลที่อ่าวบ้านดอน มีพื้นที่ลุ่มน้ำที่อำเภอพุนดินประมาณ ๙,๕๕๐ ตารางกิโลเมตร

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ระหว่างปี 2516-2525

- พื้นที่ป่าไม้
- พื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก
- พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกยางพารา
- พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน

1:1060000

แผนที่ 3.7

ข. แม่น้ำพุมดวง (หรือแม่น้ำศิริรัฐนิคม) มีความยาวประมาณ ๕๕ กม. กำเนิดจากเทือกเขาทางทิศตะวันตกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาลำน้ำที่สำคัญได้แก่ คลองแสง คลองสก และคลองยัน ไหลผ่านอำเภอพนม บ้านตาขุน ศิริรัฐนิคม และไหลมาบรรจบกับ แม่น้ำตาปีที่อำเภอพุนพิน ไหลรวมกันออกสู่ทะเลที่อ่าวบ้านดอน

ค. แหล่งน้ำอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ก็มี ลุ่มน้ำเล็ก ๆ ในเขตอำเภอหาดง อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอกาญจนดิษฐ์ ซึ่งมีขนาดพื้นที่ประมาณ ๒๐๐ - ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร อาทิเช่น คลองไชยา คลองท่าชนะ คลองเสวียค คลองกระแจะ คลองสระหรว คลองท่าทอง ความยาวของลำน้ำเหล่านี้ประมาณ ๒๕ - ๔๐ กม. ไหลลงทะเลฝั่ง ตะวันออก

จากข้อมูลปริมาณน้ำรายปีเฉลี่ย พบว่าคลองแสงมีค่าปริมาณน้ำรายปีเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ประมาณ ๒,๑๑๔ มิลลิเมตรต่อตารางกิโลเมตร และแม่น้ำตาปีที่อำเภอพุนพินให้ค่าปริมาณน้ำรายปี เฉลี่ยเพียง ๗๒๓ มิลลิเมตรต่อตารางกิโลเมตรเท่านั้น สำหรับแหล่งน้ำอื่น ๆ ให้ค่าปริมาณน้ำราย ปีเฉลี่ยประมาณ ๕๐๐ - ๑๐๐๐ มิลลิเมตรต่อตารางกิโลเมตร เหตุที่ทำให้ปริมาณน้ำแตกต่างกันก็ เพราะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมแตกต่างกันออกไป จากสภาพภูมิอากาศ และปริมาณน้ำฝนรายปีเฉลี่ย ที่ได้ศึกษาและกล่าวมาแล้วข้างต้น จะพบว่าลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (พฤษภาคม-กันยายน) จะมี อิทธิพลต่อปริมาณน้ำของลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาทางด้านทิศตะวันตก คือคลองแสง คลองสก และ แม่น้ำพุมดวงช่วงต้น ทำให้มีปริมาณน้ำรายปีเดือนสูงสุดประมาณเดือนสิงหาคม ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอิทธิพลต่อลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาทางด้านทิศตะวันออก ได้แก่ แม่น้ำตาปี ทำให้ มีปริมาณน้ำรายปีเดือนสูงสุดในเดือนพฤศจิกายน และลำน้ำที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้งสอง ได้แก่ คลองยัน และจะมีปริมาณน้ำรายปีเดือนสูงสุดในเดือนสิงหาคม และพฤศจิกายน

๑ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, รายงานการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานปฏิบัติการ), ภาคผนวกที่ ๑๑ หน้า ๘๒.

(๒) แหล่งน้ำบาดาล (๑) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถจำแนก
น้ำบาดาลตามแหล่งกำเนิดและคุณลักษณะออกได้ ๕ ประเภท ดังนี้

๑. น้ำบาดาลที่มีแหล่งกำเนิดอยู่ในชั้นของหินตะกอน ซึ่งยังจับตัว
กันไม่แน่นอนหรือชั้นหินกรวด หินทราย ของหินชุดโคราช ซึ่งชั้นหินเหล่านี้แทรกสลับปนกันอยู่ โดยทั่วไปจะพบน้ำบาดาลอยู่ในระดับความลึก ๓๐ เมตร ในบางแห่งระดับของแหล่งน้ำใต้ดินอาจจะลึกถึง
๓๐๐ เมตร ปริมาณน้ำที่ได้มีอยู่ระหว่าง ๕๐ - ๒๐๐ แกลลอนต่อนาที คุณภาพของน้ำที่ได้ส่วนใหญ่เป็น
น้ำอ่อน คุณภาพดี แต่ก็มีแหล่งน้ำที่ใส่น้ำกระด้างอยู่บ้าง หรืออาจมีแร่ธาตุต่าง ๆ เช่น แร่เหล็ก
หรือแมงกานีสเจือปน น้ำบาดาลที่มีแหล่งกำเนิดในชั้นหินสีแดงจะให้น้ำที่มีสารคลอไรด์และซัลเฟตปะปน
อยู่ ซึ่งจะพบน้ำบาดาลประเภทนี้ครอบคลุม พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด โดยเริ่มจากส่วนที่ลึกจากชาย
ฝั่งทะเลเข้าไปทางด้านทิศตะวันตกจนถึงเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒. น้ำบาดาลที่มีแหล่งกำเนิดอยู่ในรอยแตกรอยแยกของชั้นหินปูน
ชั้นหินอ่อนและหินอื่น ๆ ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น หินโมโลต์ หรือ หินซีลท์ หรืออาจกำเนิดใน
โพรงของหินปูนโคด ๆ ก็ได้ ระดับความลึกที่พบน้ำบาดาลจากแหล่งกำเนิดชนิดนี้ไม่แน่นอน ขึ้นกับระดับ
ความลึกของชั้นหินที่ให้กำเนิด ปริมาณน้ำที่ได้รับจัดว่าน้อยมาก คือน้อยกว่า ๑๐ แกลลอนต่อนาที คุณภาพ
ของน้ำที่พบจะเป็นน้ำกระด้าง มีธาตุแคลเซียมปะปนอยู่มาก พบในเขตอำเภอคอนสัก อำเภอกาญจนดิษฐ์
อำเภอเคียนซา และอำเภอบ้านตาขุน

๓. น้ำบาดาลที่มีแหล่งกำเนิดในหินร่วน ซึ่งประกอบด้วยกรวด
และทรายตามที่ราบชายฝั่งทะเล และที่เกิดในรอยแตกแยกของชั้นหินตะกอน หินเกลือ และหินยิปซัม
แทรกสลับอยู่กับชั้นหินดินดานและหินปูน ในบริเวณชายทะเลจะพบน้ำบาดาลชนิดนี้ในระดับความลึก
๑-๒๐๐ เมตรในส่วนที่อยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินจะพบในระดับความลึกประมาณ ๕๐ เมตร ปริมาณน้ำ
ที่ได้ ๑๐-๑๐๐ แกลลอนต่อนาที น้ำที่พบเป็นน้ำกระด้าง บริเวณชายฝั่งทะเลจะพบบ่อน้ำกรวยจนถึงน้ำเค็ม
อีกทั้งมีแร่ธาตุต่าง ๆ ปนอยู่มาก แต่จะพบน้ำจืดได้ในชั้นหินดินทราย จะพบน้ำบาดาลประเภทนี้ตาม
ชายฝั่งทะเล ตั้งแต่อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จนถึงอำเภอกาญจนดิษฐ์

(๑) กองวิจัยสภาวะแวดล้อม, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

๔. น้ำบาดาลที่เกิดในรอยแตกรอยแยกของชั้นหินดินดาน หินตะกอน หินกระดานชนวนไรโอไลต์ รวมทั้งหินทราย รัศมีความลึกที่พบน้ำชนิดนี้ไม่แน่นอน แต่จะมีน้ำมากตามรอยต่อของชั้นหิน น้ำที่พบเป็นน้ำอ่อน คุณภาพดี ปริมาณน้ำที่ได้อยู่ระหว่าง ๑๐-๕๐ แกลลอนต่ออนาที น้ำบาดาล ประเภทนี้พบอยู่เฉพาะบริเวณพื้นที่ด้านตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะสมุย เท่านั้น

๕. น้ำบาดาลที่เกิดในรอยแตกรอยร้าวของหินแข็ง ซึ่งประกอบด้วยหินแปรชนิดต่าง ๆ หินอัคนี ซึ่งรวมถึงหินไนท์ ควอร์ต แกรไนท์ และแกมไบร์ จะพบน้ำบาดาลชนิดนี้ในรัศมีความลึก ๒๐ เมตรหรือมากกว่า ปริมาณน้ำที่ได้รับน้อยมาก ต่ำน้อยกว่า ๑๐ แกลลอนต่ออนาที น้ำที่พบเป็นน้ำอ่อน น้ำบาดาลประเภทนี้พบอยู่ในพื้นที่ของเกาะสมุยเกือบทั้งหมด เกาะพะงัน และบริเวณแนวทิวเขาทางด้านตะวันตกของจังหวัด

แหล่งน้ำบาดาล จากการศึกษาของ JICA ในโครงการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาภาคใต้ตอนบน กล่าวถึงแหล่งน้ำบาดาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานีไว้ดังนี้

คุณภาพของน้ำใต้ดิน เนื่องจากการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เพื่อการอุปโภคและบริโภค คุณภาพของน้ำจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ คุณภาพของน้ำบาดาลในบริเวณภาคใต้ตอนบน จากการสำรวจของ JICA คือ

	คุณสมบัติ	หมายเหตุ
pH	๖.๖-๘.๑	ได้มาตรฐานไทย
คลอรีน (ppm.)	๒.๐-๑๕๔	ได้มาตรฐานไทย
เหล็ก (ppm.)	๐.๑๗-๑๔.๐	
Total Solid (ppm.)	๑๗-๖๖๖	ได้มาตรฐานไทย
Total Hardness (ppm.)	๗-๓๓๓	ได้มาตรฐานไทย

จากคุณสมบัติตามที่กล่าวมาจะพบว่า ปัญหาของน้ำบาดาล ในบริเวณนี้ คือ น้ำมีองค์ประกอบของธาตุเหล็ก (Fe) สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค จำเป็นที่จะต้องมีการกรองน้ำให้สะอาดก่อนนำมาบริโภค ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีก็ประสบกับปัญหานี้ อาทิเช่น ในท้องที่ ตำบลท่าชนะ อำเภوتاชนะ และตำบลชัยบุรี ถึงอำเภอสับบุรี เป็นต้น

(๓) การพัฒนาแหล่งน้ำ น้ำจืดว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากเป็นตัวกำหนดศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ทุก ๆ กิจกรรมต้องใช้น้ำ ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาการเกษตร การพัฒนาเมือง ความสำเร็จของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งน้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้า เพราะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ต้องซื้อหา ทำให้ต้นทุนการผลิต ถูกกว่าการผลิตด้วยน้ำมันเชื้อเพลิง พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในลุ่มแม่น้ำตาปี และ แม่น้ำพุมดวง การจัดการลุ่มน้ำทั้งสองมีความสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นอย่างมาก และควรจะออกมาในลักษณะเป็นพัฒนาแบบเออนกประสงค์ กล่าวคือ เป็นการชลประทานเพื่อการเกษตร เพื่อพลังงานไฟฟ้า การคมนาคมขนส่ง และเพื่อการบรรเทาอุทกภัย การพัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัด สุราษฎร์ธานี จนถึงปัจจุบันมีหน่วยงานรับผิดชอบและดำเนินการดังนี้

ก. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำโดยกรมชลประทาน

โครงการชลประทานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จถึงปี ๒๕๒๖ ใน พื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีทั้งสิ้น ๕๓ โครงการ เป็นพื้นที่ชลประทาน ๑๘๓,๒๐๕ ไร่ หรือเพียงร้อยละ ๖.๓๒ ของพื้นที่ทำการเกษตรของทั้งจังหวัดเท่านั้น

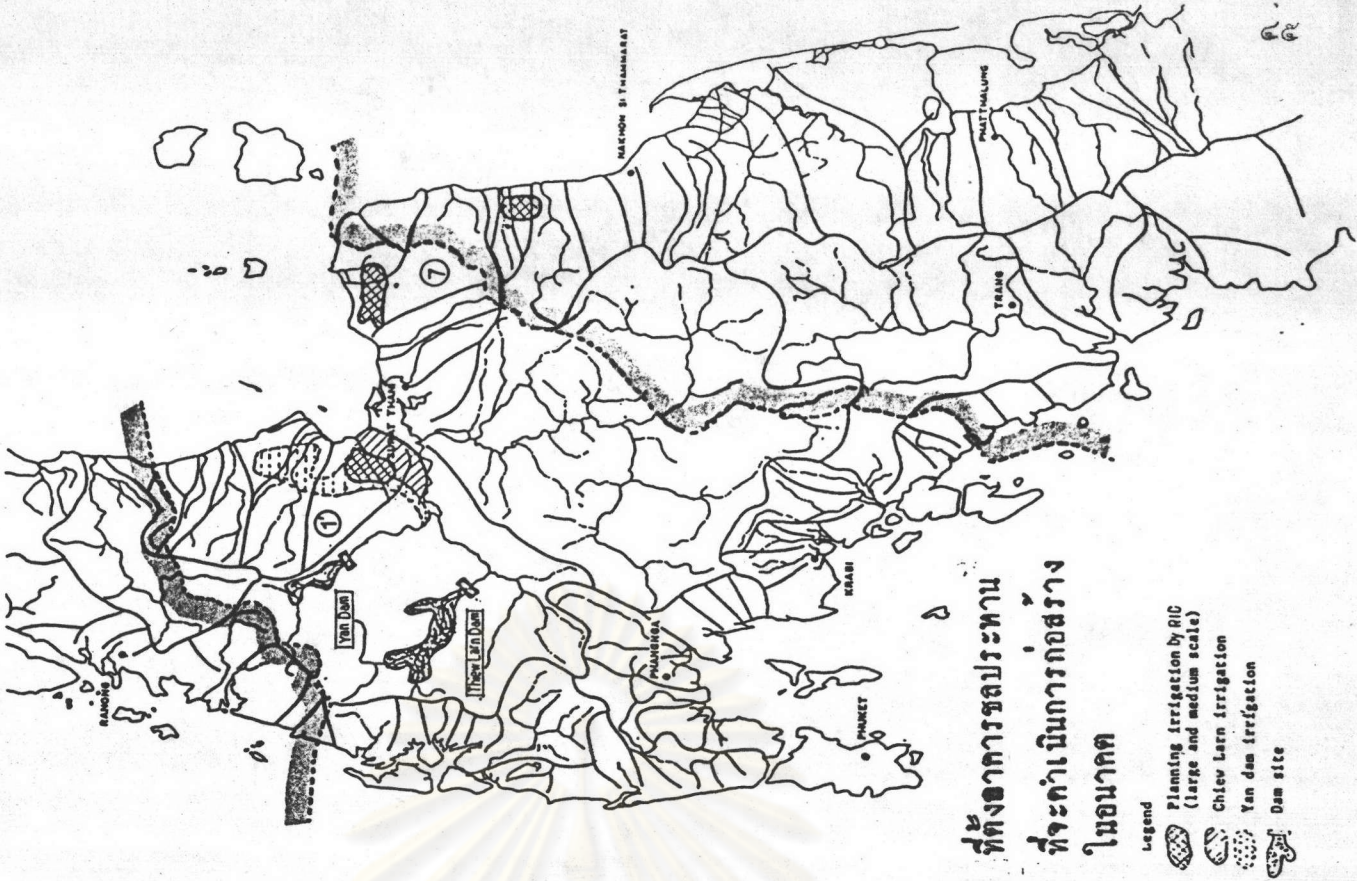
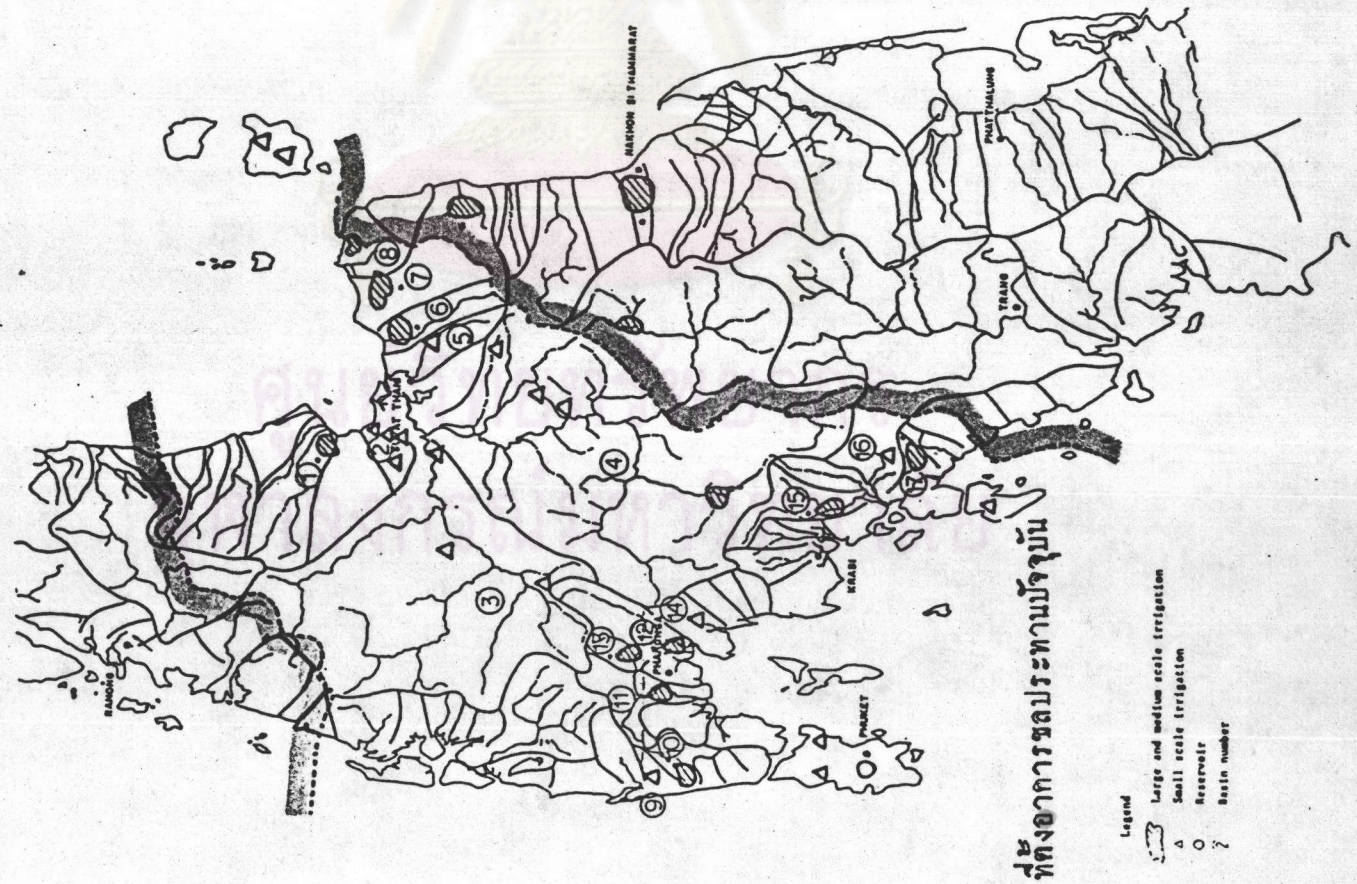
สรุปโครงการชลประทานที่แล้วเสร็จถึงปี ๒๕๒๖

ลักษณะโครงการ	จำนวนโครงการ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. โครงการชลประทานขนาดเล็ก	๔	๑๐๒,๐๐๐
๒. โครงการชลประทานขนาดกลาง	๒๔	๗๒,๗๐๐
๓. โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง	๗	๒,๒๕๕
๔. งานศูนย์บริการการเกษตรเคลื่อนที่	๑๔	๑๖,๒๕๐
รวม	๕๓	๑๘๓,๒๐๕

โครงการชลประทานขนาดกลาง เป็นการก่อสร้างเหมืองฝาย เพื่อการอุปโภคและบริโภค ส่วนใหญ่จะดำเนินการในพื้นที่ อำเภอไชยา อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอกอนสัก

โครงการชลประทานขนาดเล็ก มีการดำเนินการหลายรูปแบบ เช่น เจาะบ่อนบาด เหมืองฝาย ชุดลอกคลอง เพื่อกักเก็บและระบายน้ำ ทำนบดิน เป็นต้น โครงการนี้จะกระจายอยู่

รูป 1.1 ที่ตั้งอาคารชลประทานในปัจจุมัน และในอนาคต

ทั่วไปในหลาย ๆ อำเภอ

โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง ดำเนินการในรูปเหมืองฝาย และอ่างเก็บน้ำในพื้นที่
อำเภอพระแสง

งานศูนย์บริการการเกษตรเคลื่อนที่นั้น ดำเนินการในรูปหังการขุดลอกคลอง ขุดสระน้ำ
ทำนบกิน และฝาย เพื่อการกักเก็บน้ำ-ระบายน้ำ

ข. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.)

งานพัฒนาแหล่งน้ำที่ดำเนินการโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท
จนถึงปี ๒๕๒๖ เป็นพัฒนาแหล่งน้ำ ทั้งเพื่อการอุปโภค และบริโภค อันประกอบด้วยงานขุดบ่อขนาด
๕๖ บ่อ บ่อน้ำตื้น ๑๒ บ่อ สระมาตรฐานสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จำนวน ๖ สระ และฝายน้ำล้น
อีก ๔ แห่ง โครงการพัฒนาเหล่านี้กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ

ค. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิต

โครงการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖
กรมชลประทาน ได้ทำการสำรวจโครงการก่อสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน และต่อมาในปี ๒๕๒๑ การ
ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้สำรวจเพิ่มเติม สรุปได้ว่า โครงการก่อสร้างเขื่อน
เชี่ยวหลานจะให้ผลประโยชน์อันประเสริฐ และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕
ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตดำเนินการได้

ที่ตั้ง อยู่ที่หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากตัว
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร

ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มเตรียมการก่อสร้าง ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๒๔ กำหนดแล้วเสร็จ
และดำเนินการจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ ในปี ๒๕๓๐

ประโยชน์ของโครงการฯ

๑. สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้เฉลี่ยปีละ ๕๕๔ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง
๒. เริ่มผลิตพลังงานด้านเกษตรกรรม ในพื้นที่ชลประทานประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่
๓. เริ่มผลิตพลังงานด้านการประมง ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนเชี่ยวหลาน
๔. ช่วยผลักดันน้ำเค็ม น้ำเสีย ในแม่น้ำตาปี-พุมดวง

- ๕. ช่วยบรรเทาอุทกภัย บริเวณลุ่มน้ำตาปี-พุมดวง
- ๖. เติมรายได้ให้ราษฎร ในพื้นที่จัดสรร เป็นส่วนขยายพาราพื้นที่ ซึ่งการให้ทำฝายผลิต ปลุกสร้างให้ราษฎร จำนวน ๘,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นขนาดผลิต มีละประมาณ ๒๐ ตันมาท
- ๗. บริเวณอ่างเก็บน้ำ จะเป็นแหล่งที่ลือชื่อที่นักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ ไปชม และพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี

โครงการเชื่อมคลองขุ่น

วัตถุประสงค์หลัก คือผลิตกระแสไฟฟ้าประมาณ ๑๐๖,๐๐๐ กิโลวัตต์ต่อปี และการพัฒนา พื้นที่ชลประทาน ซึ่งเรียกว่า Phase II Development Plan อีกประมาณ ๒๕๒,๐๐๐ ไร่

จากการศึกษาของกองวางแผนภาคสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับ JIGA * ได้สรุปปัญหาบางประการในการพัฒนาแหล่งน้ำตาปี-พุมดวง ดังนี้

การระล้างพังทลายของดินบริเวณ ๒ ฝั่งแม่น้ำตาปีตอนต้นแม่น้ำ บริเวณตอนกลางแม่น้ำ มีลักษณะคดเคี้ยวมากทำให้เกิดพื้นที่ว่างเปล่ากระจายอยู่ทั่วไป บริเวณตอนปลายแม่น้ำมีก ประสพปัญหาน้ำท่วมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน ทำให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวไม่สามารถนำมาใช้ ประโยชน์ได้

บริเวณอ่าวบ้านคอนพบกับปัญหาการตกตะกอนของแม่น้ำตาปี และพุมดวง ทำให้การคมนาคม ขนส่งสินค้าตามลำน้ำค่อนข้างลำบากและจะต้องลงทุนมากในการขุดลอกแม่น้ำบริเวณนี้ การตั้งเงินของ ปากแม่น้ำบริเวณท่าเรือท่าทองก่อให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีพื้นที่ตอนใน ที่จะรองรับการพัฒนาอยู่มาก

และมาตรการที่ได้เสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีดังนี้

- ก. บริเวณต้นแม่น้ำ ควรมีการสร้างคันกันน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำเพื่อการป้องกันการพัง ทลายของดินบริเวณ ๒ ฝั่งแม่น้ำ
- ข. บริเวณตอนกลางแม่น้ำ ควรสร้างเขื่อนริมน้ำป้องกันลำน้ำมิให้คดเคี้ยวมากเกินไป และยังป้องกันการพังทลายของตลิ่ง

* กองแผนภาค สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, โครงการ ศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาภาคใต้ตอนบน (Interim Report II), หน้า ๔๖ - ๔๗.

ค. บริเวณตอนปลายแม่น้ำ ควรมีการสร้างประตูกั้นแม่น้ำคาบตอนปลาย เพื่อควบคุม กระแสน้ำโดยเฉพาะเมื่อเกิดอุทกภัย ควรมีการผันน้ำบางส่วนเมื่อมีน้ำหลากไปยังพื้นที่หนองการไหล ของน้ำ (Retarding basin) เพื่อการพัฒนากการเกษตรกรรม เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ง. เขื่อนเขี้ยวหลานและเขื่อนคลองยัน ซึ่งจะก่อสร้างในไม่ช้านี้ ควรจะได้มีการวาง แผนการใช้น้ำจากเขื่อนโดยให้ความสำคัญกับน้ำเพื่อการชลประทานเพาะปลูกพืชให้มากขึ้น

๓.๒.๒.๔ แหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวสูง ทั้งนี้ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่ง ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ และสภาพทางธรรมชาติ ที่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกาะสมุยนับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในระดับชาติ แห่งหนึ่ง โบราณสถานที่สำคัญของจังหวัด เช่น พระบรมธาตุไชยา อันแสดงถึงความรุ่งเรืองของ อาณาจักรศรีวิชัยในอดีต จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทั้งทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ทั้งยังเป็น ที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี และประชาชนโดยทั่วไป ประกอบกับการคมนาคมติดต่อ ในจังหวัดในปัจจุบัน (ปี ๒๕๒๙) ทำให้สะดวกมากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของจังหวัดเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัดให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่าแหล่ง ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดมีจำนวนทั้งสิ้น ๕๕ แห่ง สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีจำนวน ๓๔ แห่ง
  ๒. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณคดี และศาสนสถาน ๑๑ แห่ง
  ๓. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ๖ แห่ง
- (ตารางที่ ๓.๙, แผนที่ ๓.๑๓)

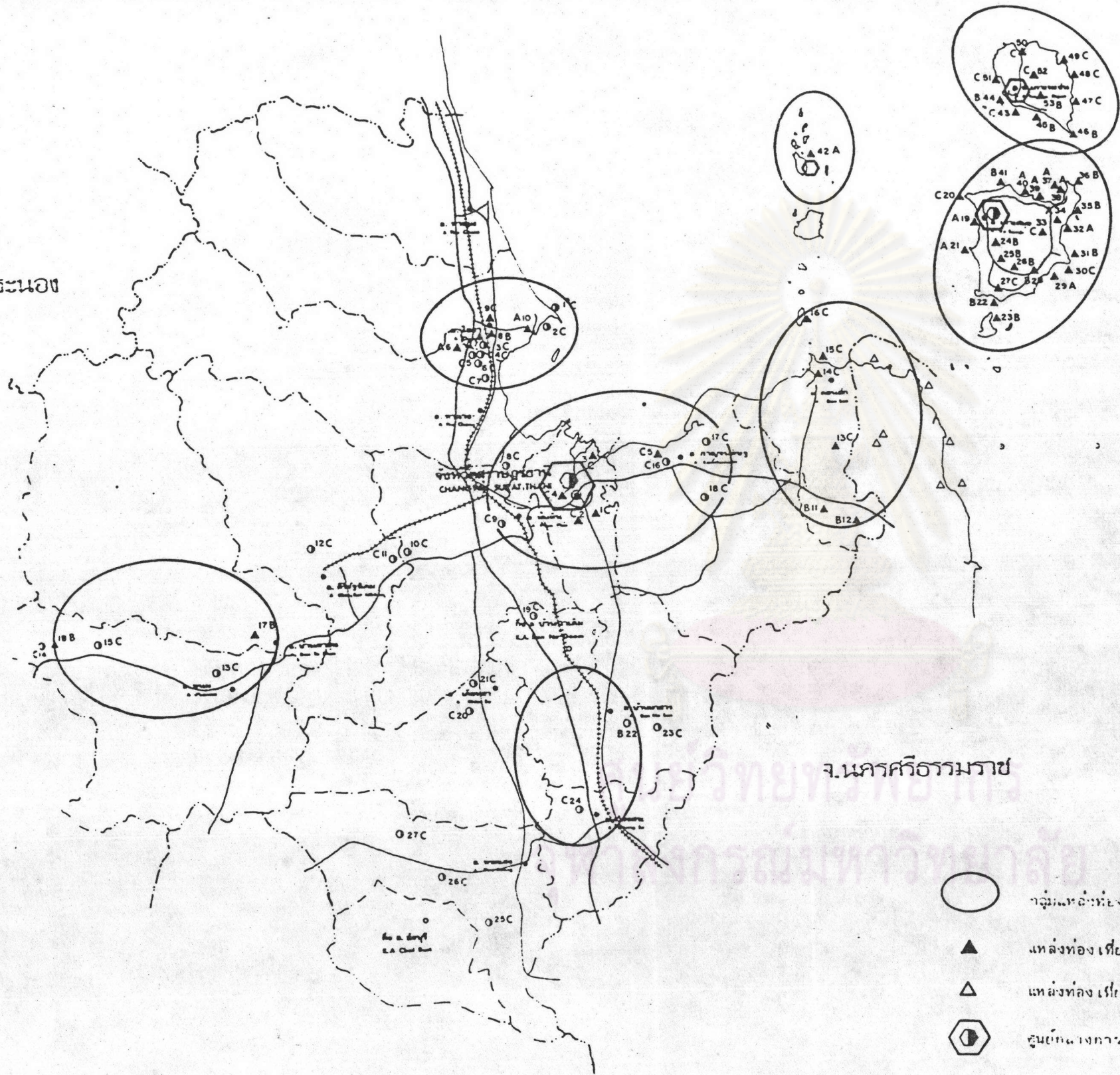
จากจำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง ๕๕ แห่ง สามารถนำมาจัดกลุ่มเพื่อสะดวกในการวางแผน พัฒนาได้เป็น ๙ กลุ่ม ตามที่สังเกตุดังนี้

๑. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเมือง และตำบลกาญจนดิษฐ์ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ ๔ แห่ง และประเภศิลปวัฒนธรรม ๑ แห่ง ลักษณะโดยทั่วไปกล่าวได้ว่าไม่มีสิ่งดึงดูด ความสนใจได้มากนัก ส่วนใหญ่เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่น

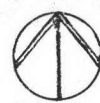
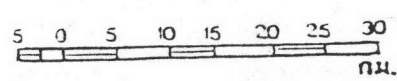
จ.ระนอง

จ.พังงา

จ.นครศรีธรรมราช

- จุดศูนย์กลางของพื้นที่
- ▲ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- △ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณนอกพื้นที่
- ⊕ ศูนย์กลางการบริการพื้นที่
- A ระดับสูง
- B ระดับปานกลาง
- C ระดับต่ำ

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้าง เพื่อการพัฒนาจังหวัด สุราษฎร์ธานี

แผนที่ 3.10

บัญชีที่ตั้งและระดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

รายชื่อแหล่งท่องเที่ยว

๑. เขาท่าแพ	๒๕. หาดละไม
๒. ปังขุมทะเล	๓๐. แหลมหิน
๓. ปากน้ำตาปี	๓๑. หาดทองตะเคียน
๔. เกาะล่ำซำ	๓๒. หาดเอวง
๕. ฟาร์มหอยนางรม	๓๓. บ้านจ๊กसान
๖. สวนโมกขพลาราม	๓๔. สนามกีฬาชนควาย
๗. วัดพระบรมธาตุไชยา	๓๕. หาดยายน้อย
๘. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา	๓๖. หาดเชิงมน
๙. หมู่บ้านทำไข่เค็มไชยา	๓๗. ลานักสงฆ์เกาะฟาน
๑๐. หมู่บ้านทอผ้าไหมพรมเรียง	๓๘. อ่าวพระใหญ่
๑๑. น้ำตกกราวดีรังสิต	๓๙. หาดบ่อผุด
๑๒. สวนผีเวฬุวัน	๔๐. หาดแม่น้ำ
๑๓. น้ำตกกลางทอง	๔๑. วัดหน้าพระลาน
๑๔. วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์	๔๒. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
๑๕. สถานตากอากาศวังหิน	๔๓. อ่าวทองศาลา
๑๖. เกาะนกเกาะ-รักกัน	๔๔. เกาะเตี๋ย
๑๗. เขื่อนเชี่ยวหลาน	๔๕. อ่าวบ้านไร่
๑๘. อุทยานแห่งชาติเขาสก	๔๖. อ่าวหาดรีน
๑๙. หาดทรายทอง	๔๗. หาดแหลมหวายน้ำ
๒๐. อ่าวถ้ำ	๔๘. น้ำตกธารเสด็จ
๒๑. หาดทองยาง	๔๙. หาดทองนายปาน
๒๒. ฝายแหลมสอ	๕๐. หมู่บ้านประมงโจลกหล้า
๒๓. เกาะเตียน-เกาะมดส้ม	๕๑. อ่าววอกมูม
๒๔. น้ำตกหินลาด	๕๒. น้ำตกเขาแพง
๒๕. เขาขอม	๕๓. วัดเขาถ้ำ
๒๖. น้ำตกหน้าเมือง	
๒๗. วัดพระพุทธบาทจำลอง เขาเล็	
๒๘. วัดสีลา	

รายชื่อแหล่งท่องเที่ยว (เพิ่มเติม)

๑. แหลมขุม	๑๖. วัดถ้ำคูหา
๒. แหลมโพธิ์	๑๗. ถ้ำบ่อน้ำทิพย์
๓. วัดแก้ว	๑๘. บ่อน้ำแร่
๔. วัดหลวง	๑๙. แก่งห้วยใหญ่
๕. เขื่อนน้ำร้อน	๒๐. บ่อน้ำร้อนเขาดอก
๖. ไทรงาม	๒๑. สวนอุทยานนกน้ำบ้านทุ่งทอง
๗. อารน้ำร้อน	๒๒. เขาไครศรี
๘. วัดเขาศรีวิชัย	๒๓. บ่อน้ำร้อน
๙. บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน	๒๔. วัดเวียงสระ
๑๐. วัดถ้ำรังษร	๒๕. ถ้ำหอม
๑๑. บ่อน้ำร้อน	๒๖. แก่งโตน
๑๒. น้ำตกกราวดี	๒๗. สระบางสุวรรณคี
๑๓. เขาหน้าแดง	๒๘.-๓๖. แหล่งใหม่ในเกาะพะงัน
๑๔. ถ้ำพระวิเศษ	๓๗.-๓๘. แหล่งใหม่ในเกาะสมุย
๑๕. ถ้ำธาราว	

ที่มา: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

๒. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว อำเภอไชยา ส่วนใหญ่เป็นประเภทประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนสถาน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างดีในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทย

๓. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว อำเภอคอนสัก ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ๖ แห่ง ศาสนสถาน ๒ แห่ง อยู่ในเกณฑ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ปานกลาง โดยทั่วไปการคมนาคมเข้าถึงยังไม่สะดวกนักโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

๔. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว อำเภอพนม ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ๒ แห่ง โดยทั่วไปยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร แต่มีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ต่อไป

๕. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เกาะสมุย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ๑๖ แห่ง ศาสนสถาน ๓ แห่ง และศิลปวัฒนธรรม ๑ แห่ง จัดว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมมากที่สุดจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญมาก ควรจะได้รับการพัฒนาอย่างมีแบบแผนต่อไป เพื่อที่จะลดความเสื่อมโทรมที่จะเกิดขึ้น

๖. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว หมู่เกาะอ่างทอง จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีเกาะน้อยใหญ่มากกว่า ๔๐ เกาะ มีทัศนียภาพที่สวยงามแปลกตา เป็นกลุ่มที่ได้รับความนิยมมากอีกแห่ง แต่มีข้อจำกัดในเรื่องการเข้าถึงโดยเฉพาะในช่วงมรสุม จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในกลุ่มนี้

๗. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เกาะพะงัน ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ๙ แห่ง ศาสนสถาน ๑ แห่ง และศิลปวัฒนธรรม ๑ แห่ง โดยทั่วไปยังไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากเท่าเกาะสมุย เนื่องมาจากการคมนาคมยังไม่สะดวก เหมาะสำหรับผู้ชอบความสงบเนื่องจากชุมชนไม่พลุกพล่าน

๓.๒.๓ การศึกษาสภาพเศรษฐกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.๒.๓.๑ สภาพเศรษฐกิจทั่วไป

ในปี ๒๕๒๕ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่ากับ ๓,๓๓๑.๔ ล้านบาท (ณ ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕) เป็นร้อยละ ๑๐.๑๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (ตารางที่ ๓.๔) เมื่อพิจารณาอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา ๕ ปี คือ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕ พบว่าสัดส่วนการผลิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเมื่อเปรียบเทียบกับภาคและประเทศ มีแนวโน้มลดลงอย่างค่อนข้างชัดเจน

เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางเศรษฐกิจพบว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีลักษณะโครงสร้างทาง

การผลิตคล้ายกับภาคใต้เป็นอย่างมาก ฐานะทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ขึ้น
กับการเกษตรกรรมซึ่งเป็นฐานะทางเศรษฐกิจของภาคใต้เช่นกัน จากตาราง ๓.๘ จะพบว่า ส่วน
แบ่งการผลิตสาขาเกษตรกรรมก่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในปี ๒๕๑๑ เข้ากับร้อยละ ๔๔.๗ ลก
เหลือร้อยละ ๕๑.๓ ในปี ๒๕๒๕ สาขาที่สำคัญรองลงมาคือ การบริการและอื่น ๆ ตลอดจนอุตสาหกรรม
กรรมตามลำดับ

ตารางที่ ๓.๘ เปรียบเทียบส่วนแบ่งการผลิตรายสาขาจังหวัดสุราษฎร์ธานี-ภาคใต้
ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๕

(ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕) หน่วย: ล้านบาท

สาขา การผลิต	ผลิตภัณฑ์มวลรวม		% ตาม GRP & GPP		% GPP ตามสาขา		Growth Rat (๒๕๑๑-๒๕๒๕ %)
	๒๕๑๑	๒๕๒๕	๒๕๑๑	๒๕๒๕	๒๕๑๑	๒๕๒๕	
ภาคใต้	๒๘,๒๖๑.๓	๓๒,๓๒๑.๘	(๑๐๐.๐)	(๑๐๐.๐)			
เกษตรกรรม	๑๑,๘๑๐.๐	๑๓,๑๒๕.๓	๔๐.๘	๔๐.๑	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๒.๓๕
อุตสาหกรรม	๑,๕๐๘.๔	๑,๖๓๖.๑	๕.๘	๕.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๕.๒๒
เหมืองแร่	๑,๘๐๕.๐	๑,๕๖๕.๔	๖.๑	๔.๘	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑.๕๕
บริการ อื่นๆ	๑๔,๒๓๑.๘	๑๖,๕๕๕.๐	๕๖.๓	๕๑.๑	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๓.๘๒
สุราษฎร์ธานี	๓,๑๘๕.๑	๓,๓๓๑.๔	(๑๐๐.๐)	(๑๐๐.๐)			
เกษตรกรรม	๑,๕๒๓.๕	๑,๓๓๕.๑	๔๘.๓	๔๑.๒	๑๒.๑	๑๐.๕	-๐.๓๕
อุตสาหกรรม	๑๘๓.๖	๑๘๕.๒	๖.๒	๖.๐	๑๕.๐	๑๒.๑	๐.๓๓
เหมืองแร่	๑๑๓.๘	๑๔๓.๖	๓.๕	๔.๔	๖.๕	๑๐.๑	๑๒.๕๒
บริการ อื่นๆ	๑,๔๔๕.๒	๑,๖๖๗.๕	๔๕.๘	๕๐.๔	๑๐.๒	๑๕.๘	๒.๓๕

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ๓.๘ เปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม สัดส่วนการผลิต และอัตราการเพิ่ม
ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับภาคใต้ และประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.
๒๕๑๑ - ๒๕๒๕ (ราคาคงที่ ๒๕๑๕)

พื้นที่	๒๕๑๑	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	อัตราการ เพิ่มเฉลี่ย(
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๓,๑๘๔.๑	๓,๒๔๕.๑	๓,๒๕๕.๐	๓,๒๕๖.๘	๓,๓๓๑.๔	๑.๑๕
ภาคใต้	๒๙,๒๖๑.๓	๓๐,๙๕๕.๕	๓๐,๓๐๙.๙	๓๑,๙๓๖.๑	๓๒,๙๒๑.๙	๒.๘๙
ประเทศ	๒๖๑,๐๙๙.๐	๒๙๖,๙๐๙.๑	๒๙๒,๘๕๒.๘	๓๑๑,๒๙๐.๘	๓๒๔,๒๘๙.๙	๕.๕๙
สัดส่วนการผลิตของจังหวัด ทอ.-						
- ภาค	๑๐.๘๘	๑๐.๕๕	๑๐.๙๔	๑๐.๒๖	๑๐.๑๘	
- ประเทศ	๑.๒๒	๑.๑๙	๑.๑๑	๑.๐๕	๑.๐๓	

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๒.๓.๒ อัตราการขยายตัวภาวะเศรษฐกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในช่วงปี ๒๕๑๙ - ๒๕๒๕ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม
จังหวัดโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๔.๙ ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาค
ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละ ๕.๙ ต่อปี (ตารางที่ ๓.๑๐) เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ภายในภาค
พบว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คืออยู่ในอันดับที่
๑๒ จาก ๑๔ จังหวัดภาคใต้โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงกว่าจังหวัดพัทลุงและนราธิวาส
(ตารางที่ ๓.๑) ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจค่อนข้างช้า

เปรียบเทียบภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับภาคใต้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคม ฉบับที่ ๔ (ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) พบว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับภาคและ
จังหวัดมีความเด่นชัดในปี ๒๕๒๑ ซึ่งการขยายตัวของผลิตภัณฑ์จังหวัดและภาคในปี ๒๕๒๑ มีลักษณะ
ที่เหมือนกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของโครงการผลิตด้านการค้า การบริการและ
เกษตรกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาการประมง และหลังจากปี ๒๕๒๑ อัตราการเพิ่มเฉลี่ยใน

แต่ละปีของภาคและจังหวัดเริ่มลดต่ำลง ภาวะเศรษฐกิจและการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งแก่ปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕ มีอัตราการเพิ่มต่ำกว่าอัตราการเพิ่มโดยรวมเฉลี่ย (ตารางที่ ๓.๑๐)

อาจจะกล่าวได้ว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจ ทั้งแห้วงกลางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๔ จนถึงสุดแผนพัฒนาฉบับที่ ๕ อันเนื่องมาจากความผันผวนในโครงสร้างการผลิตรายสาขาที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ อันแสดงถึงการเจริญเติบโตที่ขาดคุณภาพ และเสถียรภาพ

สรุปได้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานียังค่อนข้างล่าช้าต่ำกว่าจังหวัดอื่น ๆ ภายในภาค อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่ำกว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาค

ตาราง ๓.๑๐ เปรียบเทียบอัตราการเพิ่มเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้-จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๑๙ - ๒๕๒๕

ปี	ภาคใต้		จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
	GRP	อัตราเพิ่ม (%)	GPP	อัตราเพิ่ม (%)
๒๕๑๙	๒๒,๕๐๖.๐	-	๒,๔๕๔.๗	-
๒๕๒๐	๒๕,๕๓๖.๐	๑๓.๘	๒,๖๐๗.๒	๖.๒
๒๕๒๑	๒๘,๒๖๑.๓	๑๔.๖	๓,๑๘๕.๑	๒๒.๑
๒๕๒๒	๓๐,๗๕๕.๕	๕.๑	๓,๕๕๕.๑	๑.๘
๒๕๒๓	๓๐,๓๐๘.๗	-๑.๔	๓,๕๕๕.๐	๐.๓
๒๕๒๔	๓๑,๗๓๖.๑	๔.๖	๓,๕๖๖.๘	๐.๐๕
๒๕๒๕	๓๒,๗๑๑.๘	๓.๑	๓,๓๓๑.๔	๒.๓
เฉลี่ย		๕.๗		๔.๗

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

* สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, รายงานการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานปฏิบัติการ) ภาคผนวก หน้า ๒๕.

๓.๒.๓.๓ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เป็นการศึกษาระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล เพื่อบ่งชี้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตารางที่ ๓.๑๑ แสดงระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับภาคใต้และประเทศ ปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕ ณ ระดับราคาของปี ๒๕๑๕ พบว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลประมาณ ๕,๕๓๑ บาทต่อคนต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยต่อคนของภาคใต้ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งมีค่าเพียง ๕,๓๓๓ บาทต่อคนต่อปี นั่นคือจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยของภาคใต้ แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายได้ต่อบุคคลของประเทศ ซึ่งมีค่าถึง ๖,๓๐๒ บาทต่อคนต่อปี

ตาราง ๓.๑๑ เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล ประเทศ ภาคใต้ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕

หน่วย : บาท

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	เฉลี่ย
ประเทศ	๕,๘๓๓	๖,๐๘๒	๖,๓๐๔	๖,๕๕๔	๖,๖๘๘	๖,๓๐๒
ภาคใต้	๕,๓๐๘	๕,๔๖๓	๕,๒๖๓	๕,๓๘๓	๕,๔๕๒	๕,๓๓๘
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๕,๖๐๒	๕,๖๕๔	๕,๕๔๘	๕,๔๓๓	๕,๔๔๓	๕,๕๓๑

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๒.๓.๔ การพิจารณารฐานเศรษฐกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี

หลักในการพิจารณาอาศัยแนวความคิดที่ว่า การเติบโตของเมือง ขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้าออกซึ่งอยู่ในรูปต่าง ๆ กัน อุตสาหกรรมส่งออกถือว่าเป็นฐานเศรษฐกิจ (Economic Base) หรือภาคเศรษฐกิจหลัก ในการวิเคราะห์สาขาส่งออกที่เป็นสาขาเศรษฐกิจหลัก ใช้วิธีทางอ้อมโดยมีข้อสมมุติว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นกิจกรรมหลัก ส่วนกิจกรรมที่เหลือเป็นกิจกรรมรองหรือกิจกรรมสนับสนุน

ในการศึกษาในที่นี้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยถือว่า มูลค่าการบริโภคมีผลมาจากการจ้างแรงงานด้วยส่วนหนึ่ง การพิจารณารฐานเศรษฐกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในที่นี้เป็นการเปรียบเทียบ

ความชำนาญในการผลิตของจังหวัดกับภาคใต้ปี ๒๕๒๕ และปี ๒๕๒๑ ซึ่งพบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในฐานะส่งออกผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรทั้ง ๒ ช่วงเวลาที่มีความเชี่ยวชาญการผลิตเท่ากับ ๑.๐๒๘๓ และ ๑.๑๐๓๗ ในปี ๒๕๒๕ และปี ๒๕๒๑ ตามลำดับ โดยเป็นผู้ส่งออกสาขาการบริการทั้งสองปี (๑.๒๓๕๐ และ ๑.๒๒๘๕ ตามลำดับ) ส่วนสาขาประมงในปี ๒๕๒๕ ผลิตได้เพียงแคบรีโทคภายในจังหวัด หรือ มีการนำเข้าเพียงเล็กน้อย (๐.๘๖๘๖) ซึ่งลดลงจากในปี ๒๕๒๑ ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ทางประมง (๑.๑๒๑๕) ส่วนสาขาปศุสัตว์และป่าไม้อยู่ในฐานะเป็นผู้นำเข้าทั้งสองสาขา สาขาหลักอีกสาขาที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีความเชี่ยวชาญและอยู่ในฐานะส่งออกคือสาขาอุตสาหกรรมทั้ง ๒ ปี (๑.๑๘๐๐) และ (๑.๒๘๘๔) ในปี ๒๕๒๕ และปี ๒๕๒๑ ตามลำดับ ส่วนสาขาการบริการการผลิตของจังหวัด สุราษฎร์ธานีอยู่ในฐานะผลิตได้ไม่พอเพียงกับความต้องการและต้องมีการนำเข้าเล็กน้อยกล่าวคือมีความชำนาญในการผลิต (๐.๘๓๓๘) และ (๐.๘๖๖๓) ในปี ๒๕๒๕ และ ๒๕๒๑ ตามลำดับ

๓.๒.๓.๕ โครงสร้างเศรษฐกิจการ เกษตร

การ เกษตรกรรมเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีบทบาทและความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดมากที่สุด โดยในปี ๒๕๒๕ มีมูลค่าการผลิตสูงถึง ๑๓๓๔.๑ ล้านบาท (ณ ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕) หรือเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๑.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สัดส่วนนี้ลดลงจากร้อยละ ๔๔.๗ ในปี ๒๕๒๑ นอกจากนี้อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ ๐.๗๔ ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของการผลิตส่วนรวมของจังหวัด ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๑.๒ ต่อปีอยู่มาก อีกทั้งยังต่ำกว่าอัตราการขยายตัวสาขาเกษตรกรรมของภาคใต้ที่มีค่าถึง ๒.๗๕

ก. กสิกรรม

ในปี ๒๕๒๕ การกสิกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมูลค่าการผลิต ๘๗๔.๔ ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๘.๘ ของการผลิตโดยส่วนรวม อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ย ในช่วงเวลา ๕ ปี (ปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕) เท่ากับร้อยละ ๑.๘๓ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวสูงสุดในสาขาการ เกษตรกรรม และสาขาการบริการเป็นสาขาย่อยเพียงสาขาเดียวที่มีการขยายตัวไปในทางที่เพิ่มมากขึ้น (อัตราการขยายตัวเป็นบวก) สาขาอื่น ๆ มีค่าการขยายตัวเป็นลบทั้งสิ้น

ตาราง ๓.๑๔ มูลค่าเพิ่มสาขาเกษตรกรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕)

สาขาการผลิต	มูลค่าการผลิต (ล้านบาท)		สัดส่วนการผลิต ปี ๒๕๒๕	อัตราเพิ่มเฉลี่ย ต่อปี (%)
	๒๕๒๑	๒๕๒๕		
เกษตรกรรม	๑,๔๓๓.๕	๑,๓๗๔.๑	๔๑.๒	-๐.๓๔
- กสิกรรม	๘๑๖.๐	๘๗๘.๔	๒๙.๔	๑.๘๓
- ปศุสัตว์	๑๐๑.๓	๘๐.๓	๒.๔	-๑.๖๒
- ประมง	๓๐๓.๕	๒๙๓.๘	๘.๘	-๐.๙
- ป่าไม้	๑๐๒.๗	๒๑.๒	๐.๖	-๒๙.๖
สาขาอื่น ๆ	๑,๓๖๐.๖	๑,๙๕๓.๓	๕๘.๘	๒.๓๕
มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด	๓,๑๘๔.๑	๓,๓๓๑.๔	๑๐๐.๐	๑.๒

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑) ลักษณะและขนาดการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลลักษณะการถือครองที่ดินและขนาดเนื้อที่ถือครองโดยเฉลี่ย สำนะโนเกษตร ๒๕๒๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินในระดับอำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะมีการถือครองที่ดินในลักษณะเป็นเจ้าของที่ดินมีสัดส่วนร้อยละ ๙๙.๙๘ ของจำนวนเกษตรกรที่มีการถือครองที่ดิน รองลงมาได้แก่การเช่าที่ดิน สัดส่วนของเกษตรกรที่เช่าที่ดินเป็นร้อยละ ๑.๕๘

เมื่อพิจารณาขนาดการถือครองที่ดิน โดยพิจารณาจากการถือครองรวมทุกลักษณะจะมีขนาดการถือครองอยู่ระหว่าง ๔-๒๐ ไร่ มากที่สุดจำนวนถึง ๒๖,๕๕๑ ราย เป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๙.๔๓ รองลงมาได้แก่ขนาดระหว่าง ๒๐-๕๐ ไร่ ร้อยละ ๓๙.๕๙ ในลักษณะการถือครองแบบเป็นเจ้าของ จะมีการถือครองขนาด ๔-๒๐ ไร่อยู่ถึงร้อยละ ๘๙.๓ ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงที่สุดในการถือครองแบบเป็นเจ้าของและการถือครองที่มากกว่า ๑๐๐ ไร่ มีอยู่เพียงร้อยละ ๑.๓๓ เท่านั้น การถือครองที่ดินในลักษณะการเช่าก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือ มีการถือครองขนาด ๔-๒๐ ไร่สูงสุดร้อยละ ๕๘.๒๕ และการเช่าที่ดินมากกว่า ๑๐๐ ไร่ มีน้อยสุดเพียงร้อยละ ๑.๑ เท่านั้น ขนาดถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร

เฉลี่ยทั้งจังหวัดเป็น ๒๓.๖๒ ไร่ ต่อครอบครัว

ตารางที่ ๓.๑๕ ลักษณะและขนาดการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๑ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

	จำนวนการถือครองที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๑						อื่น ๆ	
	รวม		เจ้าของ		เช่า			
	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%
๔	๒,๘๑๐	(๔.๙๕)	๒,๗๒๘	(๔.๙๑)	๔๓	(๔.๗๕)	๓๙	(๑๐.๙๖)
๔ - ๒๐	๒๖,๙๕๑	(๔๓.๔๓)	๒๖,๒๘๐	(๔๓.๓๐)	๕๒๘	(๕๘.๒๘)	๑๔๓	(๔๐.๑๓)
๒๐ - ๕๐	๒๑,๓๘๓	(๓๓.๕๓)	๒๐,๙๘๒	(๓๓.๗๓)	๒๔๒	(๒๖.๗๑)	๑๒๓	(๓๔.๕๕)
๕๐ - ๑๐๐	๔,๙๖๕	(๘.๖๓)	๔,๘๐๖	(๘.๖๕)	๘๓	(๙.๑๖)	๓๖	(๑๐.๑๑)
๑๐๐	๓๘๘	(๑.๓๘)	๓๖๓	(๑.๓๗)	๑๐	(๑.๑๐)	๑๕	(๓.๒๑)
รวม	๕๖,๘๑๑	(๑๐๐)	๕๕,๕๕๙	(๑๐๐)	๙๐๖	(๑๐๐)	๓๕๖	(๑๐๐)

ที่มา : สำมะโนเกษตร ๒๕๒๑

หมายเหตุ : จำนวนผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง มี ๔๙๒ ราย

เนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๒๑ มีทั้งสิ้น ๑,๓๕๓,๖๗๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด (๘,๐๐๖,๙๑๒.๕ ไร่) โดยมีการถือครองในลักษณะเป็นเจ้าของ ๑,๓๒๔,๕๓๐ ไร่ หรือร้อยละ ๙๗.๘๕ การถือครองโดยการเช่า ๑๙,๐๖๖ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๔๑ และการถือครองในลักษณะอื่น ๆ ๑๐,๐๗๙ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๗๔ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีเนื้อที่ถือครองขนาดเล็ก ทำให้การพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตมีต้นทุนค่อนข้างสูง

(๒) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการผสมผสานกันหลายลักษณะ โดยสรุปก็คือทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบสูงมีภูเขาใหญ่น้อยสลับซับซ้อนอีกทั้งยังเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารอีกด้วย พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบริมฝั่งทะเลบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตก ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบสูงลาดเอียงไปตลอดแนวจังหวัด และพื้นที่เกาะในทะเลลักษณะการใช้ที่ดินของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ที่ดินแบบไม่เต็มประสิทธิภาพ (Low intensive area) ถึงร้อยละ ๘๕.๕ โดยเป็นพื้นที่ป่ารุ่นสอง ซึ่งเกิดขึ้นใหม่ตามธรรมชาติหลังจากป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ดั้งเดิมได้ถูกทำลายลง หรือหลังจากการทำไร่เลื่อนลอยร้อยละ ๒๑.๒ พื้นที่ป่ารุ่นสองผสมพืชผลอื่น ๆ ร้อยละ ๙.๘ ที่รกร้างว่างเปล่าร้อยละ ๑๖.๙ พื้นที่เมืองเก่าและพื้นที่เมืองร้อยละ ๐.๒ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้ที่ดินของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันไม่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจของจังหวัด ที่มีฐานเศรษฐกิจอยู่ในสาขาเกษตรกรรม และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัด ซึ่งมีประชาชนถึงร้อยละ ๙๘.๐ ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรมจึงจำเป็นจะต้องหาแนวทางพัฒนาการใช้ที่ดินของจังหวัดให้เกิดประโยชน์ตอบแทนมากที่สุด โดยไม่ต้องขยายพื้นที่เพาะปลูกออกไปในพื้นที่ป่าคั้นน้ำลำธาร

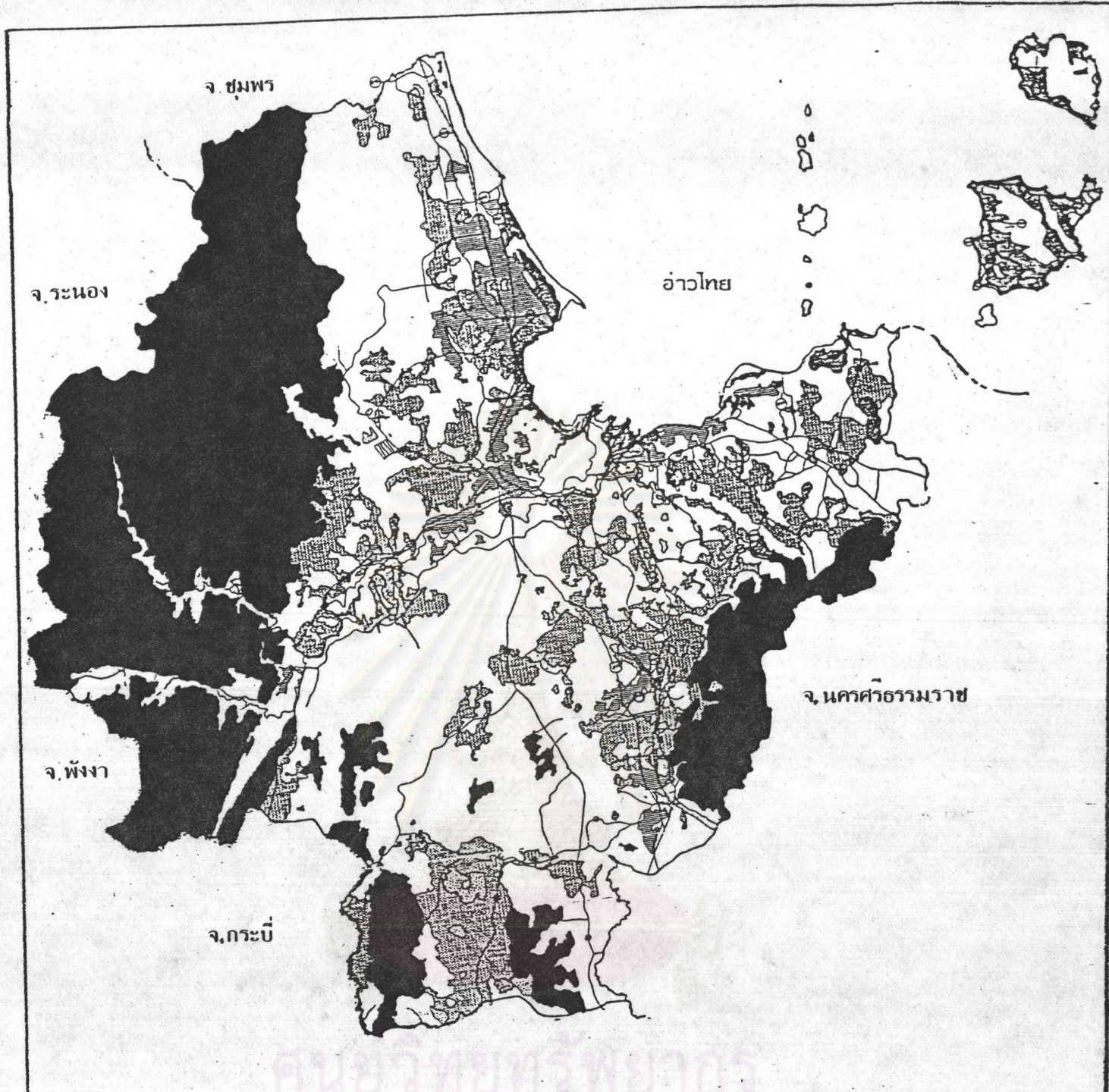
(ตารางที่ ๓.๑๖ แผนที่ ๓.๑๐)

(๓) สมรรถนะที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (Land Capability)

จากการศึกษาความเหมาะสมของที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า พื้นที่ทั้งจังหวัด ๘ ล้านไร่เศษ มีพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น อยู่มากที่สุดถึง ๘,๑๖๒,๕๐๐ ไร่หรือร้อยละ ๕๑.๖๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด รองลงมาได้แก่พื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์อยู่หลายประการ เช่น สภาพภูมิประเทศเป็นที่ลาดชัน ความลาดของเนื้อดินไม่เหมาะสม น้ำทะเลท่วมถึงสมควรอนุรักษ์ไว้เป็นป่าคั้นน้ำลำธาร เป็นต้น การใช้ประโยชน์อาจจะพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ นาทุ่ง สวนยางพารา สวนมะพร้าว ฯลฯ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๓,๒๕๑,๘๙๕ ไร่ หรือร้อยละ ๔๐.๓๙ พื้นที่ที่เหลืออีก ๖๔๓,๑๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๙.๕๘ เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำนา หรือเพาะปลูกพืชผัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าได้มีการพัฒนาระบบการชลประทานให้ดียิ่งขึ้น แม้พื้นที่เพื่อการทำนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีประมาณ ๖ แสนไร่ แต่ก็มีสมรรถนะที่ดินสูงที่สุดในการปลูกข้าวเป็นต้นใหญ่และการพัฒนาการชลประทานใน ๔ จังหวัดภาคใต้ตอนบน (ตารางที่ ๓.๑๗)

(๔) ภาวะการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้าว การผลิตข้าวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีลักษณะเป็นผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ ผลผลิตข้าวของจังหวัดไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในจังหวัดเอง จำเป็นจะต้องมีการสั่งซื้อข้าวจากภาคเหนือและภาคอีสานปีละไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐

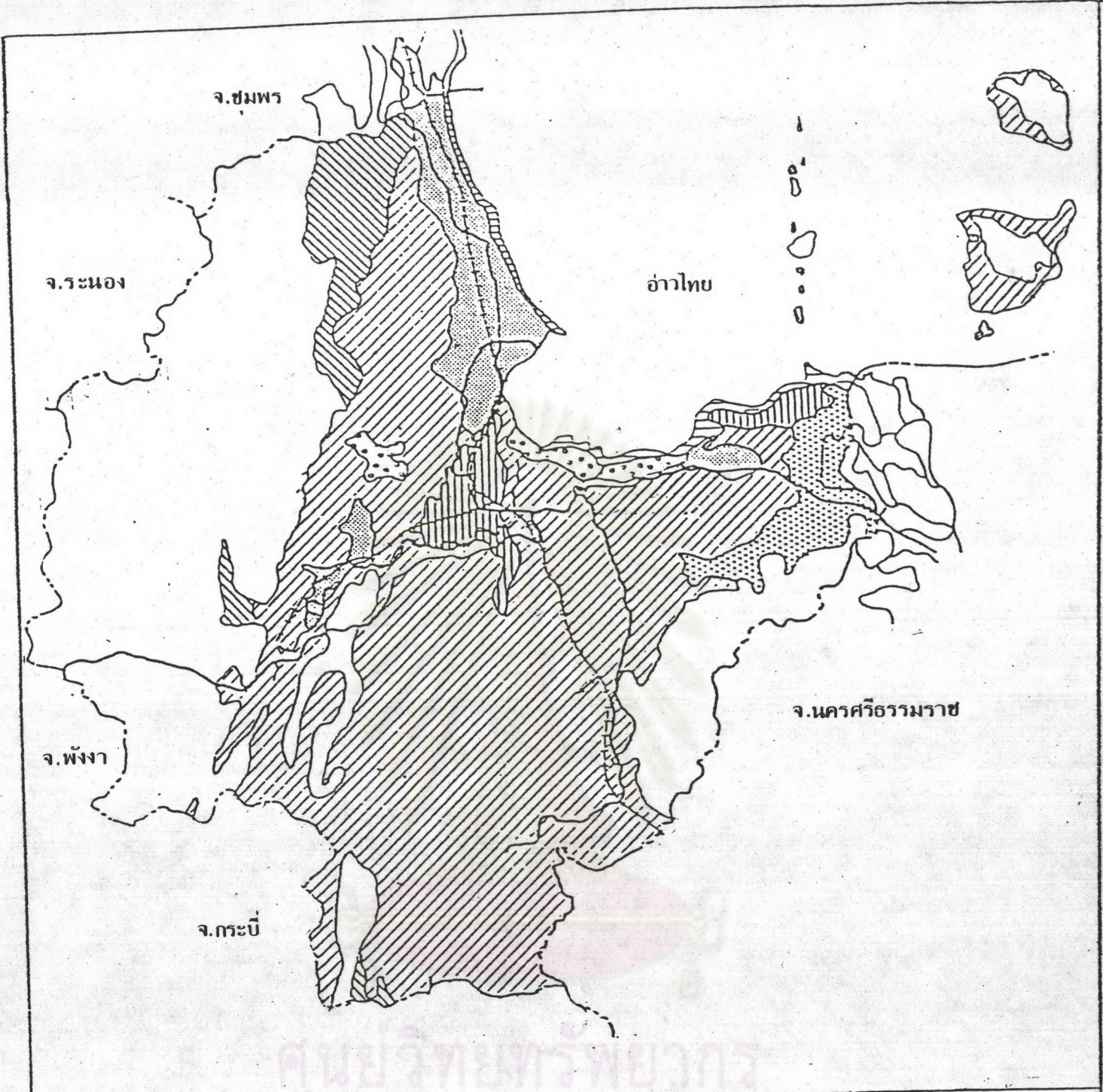
แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การใช้ที่ดิน จ.สุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2525

■ ป่าไม้	▨ พืชไร่
▨ ป่าชายเลน	▨ พืชสวน, ไม้ผล
▨ ป่าดม่น้ำมัน	▨ ข้าวไร่
▨ ยางพารา	□ ที่ดินที่ใช้ไม่เต็มประสิทธิภาพ
▨ มะพร้าว	
- ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

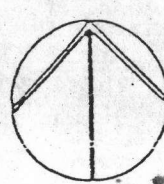
1:1000000

แผ่นที่ 3.11

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

‘สมรรถนะที่ดินทางการเกษตร จ.สุราษฎร์ธานี

1:1000000

แผนที่ 3.12

	เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวที่ลึก		เหมาะสำหรับป่าไม้ หุบเขา
	เหมาะสำหรับการปลูกข้าว		เหมาะสำหรับป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง
	เหมาะกับการปลูกข้าวลึกลับกับพืชอื่นในพื้นที่ที่มีการชลประทาน		เหมาะสำหรับมะพร้าว ถักต่าง ๆ ในพื้นที่ที่มีการชลประทาน
	เหมาะสมที่สุดสำหรับพืชยืนต้น		ควรสงวนไว้เป็นป่าไม้
	เหมาะสำหรับพืชยืนต้น		

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

เมตริกตัน ในปี ๒๕๒๔ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ถือครองเพื่อการทํานาทั้งสิ้น ๔๗๖,๖๖๙ ไร่ แต่มีการใช้พื้นที่เพื่อการปลูกข้าวจริง ๆ เพียง ๓๕๘,๕๕๐ ไร่หรือร้อยละ ๗๖.๕ ของพื้นที่ถือครองเพื่อการทํานาเท่านั้น

	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
๑. นาปี	๓๕๘,๕๕๐	๓๗๖
- นาคำ	๓๓๑,๓๑๐	๕๐๐
- นาหวาน	๒๗,๒๔๐	๓๕๐
๒. นาปรัง	๘,๓๑๐	๓๕๐

ภาวะการผลิตในปี ๒๕๒๔/๒๕ จัดได้ว่ามีผลผลิตข้าวโดยเฉลี่ยสูงกว่าปีที่ผ่านมาคือ ๓๒๐ กิโลกรัม/ไร่ แม้จะมีพื้นที่การชลประทาน ๑๘,๕๒๘ ไร่ แต่มีการทํานาปรังเพียง ๘,๓๑๐ ไร่ หรือเพียงร้อยละ ๔๗.๓ ของพื้นที่ชลประทานเท่านั้น และมีข้อน่าสังเกตว่าการผลิตในเขตชลประทานบางแห่งมีผลผลิตต่ำมาก เนื่องจากการทํานาปรังนอกเขตชลประทาน ผลผลิตข้าวนาปรังจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็น ๓๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๔/๒๕๒๕ ซึ่งนับว่าค่า ส่วนผลผลิตข้าวนาปีเป็น ๓๗๖ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ (๒๗๕ กิโลกรัมต่อไร่) และภาคใต้ (๒๗๖ กิโลกรัมต่อไร่)

ปัญหาการผลิตข้าวที่พบก็คือ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ชาวนายังคงใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมืองผลผลิตต่ำ การชลประทานมีไม่ทั่วถึงทำให้การผลิตข้าวนาปรังไม่แพร่หลาย

๒. เงาะ เงาะเป็นผลไม้ขึ้นหน้าขึ้นตาของจังหวัด ในปี ๒๕๒๔ เนื้อที่ปลูกเงาะทั้งจังหวัดมี ๖๓,๖๗๗ ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผลแล้ว ๕๒,๘๗๑ ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย ๑,๒๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ มีปลูกกันทั่วไปทุกอำเภอ ยกเว้นกิ่งอำเภอชัยบุรี อำเภอบ้านนาสาร เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๓๓,๓๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๕ ของพื้นที่ปลูกเงาะของจังหวัด และมีผลผลิตเฉลี่ยสูงที่สุดอีกด้วยคือ ๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกเงาะเป็นจำนวนมากเพียงพอที่จะถวายเป็นผลไม้ ดังนี้ :-

	พื้นที่ปลูกทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
อำเภอพานาสาร	๓๓,๓๙๒	๒๘,๓๕๐	๒,๐๐๐
อำเภอพุนพิน	๘,๘๑๓	๗,๕๐๐	๘๐๐
อำเภอเวียงสระ	๕,๘๗๕	๕,๘๗๒	๑,๖๕๐
อำเภอพระแสง	๓,๘๕๔	๒,๓๔๗	๕๕๐
รวม	๖๓,๖๗๗	๕๒,๙๗๑	๑,๒๗๕

ภาวะการผลิตในปี ๒๕๒๔ นับว่าดีมาก มูลค่าการผลิตเงาะสูงถึง ๖๐๘.๘๑ ล้านบาท^๑ ซึ่งสูงมากและสูงที่สุดในการผลิตสาขากลิกรมของจังหวัด แต่ปี ๒๕๒๔ นี้ราคาเงาะอ่อนตัวลงมาก ชาวสวนเงาะขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓-๔ บาทเท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าในปีก่อน ซึ่งขายได้กิโลกรัมละ ๑๐ บาท อยู่มาก คาดว่าราคาเงาะในช่วงเวลาต่อไปจะดีขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะทางราชการได้ส่งเสริมให้มีการจัดงานเงาะโรงเรียนขึ้น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดทั้งยังเป็นการศึกษาเพื่อคัดคนกลางได้ ปัญหาการผลิตเงาะที่สำคัญประการหนึ่งของจังหวัด ก็คือช่วงที่เงาะโรงเรียนออกสู่ตลาดนั้น ผลผลิตเงาะจากจังหวัดทางภาคตะวันออกได้ออกสู่ตลาดแล้วประมาณ ๑-๒ เดือน ทำให้ความต้องการบริโภคเงาะของประชาชนลดลง ทั้งปัญหาโจรผู้ร้ายเรียกค่าคุ้มครองในอดีตเป็นสาเหตุหนึ่งแต่มีว่าปัญหาประเภทนี้ได้ลดลงไปเป็นอย่างมาก ปัญหาที่แท้จริงของการปลูกเงาะอยู่ที่ระบบการตลาดมากกว่าขบวนการผลิต ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงระบบการตลาดให้

๓. กาแฟ ภาคใต้ของประเทศไทยเป็นภาคที่มีการปลูกกาแฟมากที่สุด โดยมีกาปลูกถึง ๘๕% ของเนื้อที่ปลูกกาแฟทั่วประเทศ คือประมาณ ๒๓๕,๕๐๐ ไร่ ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๕/๒๕๒๖^๒ จังหวัดที่มีการปลูกกาแฟอย่างมากในภาคใต้คือ ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และกระบี่ ฯลฯ ปริมาณผลผลิตก็ลดหลั่นกันลงมาเป็นลำดับ โดยผลผลิตกาแฟเกือบทั้งหมดของภาคใต้มาจากจังหวัดที่กล่าวแล้ว

^๑ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี

^๒ รายงานการสัมมนาเพื่อการวางแผนพัฒนาชนบท สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับบริษัทมติชนจำกัด, ที่โรงแรมวังใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ๕ เมษายน ๒๕๒๗.

พื้นที่ปลูกกาแฟของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี ๒๕๒๔ เป็น ๑๘,๘๕๔ ไร่ ซึ่งขยายจากปี ๒๕๒๓ เป็นพื้นที่ใหม่ผลผลิตแล้ว ๑๔,๓๓๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๑๒๕ กิโลกรัม/ไร่ อำเภอคอนลัดเป็น อำเภอที่มีการปลูกกาแฟมากที่สุดของจังหวัด รองลงมาได้แก่ อำเภอกีรีรัฐนิคม

	พื้นที่ปลูกทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
อำเภอคอนลัด	๓,๓๓๔	๓,๐๖๒	๑๕๐
อำเภอกีรีรัฐนิคม	๓,๑๘๕	๒,๖๕๔	๑๕๐
อำเภอพระแสง	๒,๓๕๒	๒,๕๒๓	๑๒๐
อำเภอกาญจนดิษฐ์	๑,๘๘๓	๑,๔๔๘	๑๒๐
รวม	๑๘,๘๕๔	๑๔,๓๓๘	๑๒๕

ภาวะการผลิตในปี ๒๕๒๔ นับว่าดี แต่ภาวะการตลาดในปีนี้มีแนวโน้มว่าขมเขามาก โดยเฉพาะเดือนเมษายน ราคาเฉลี่ยลดลงเหลือ ๓๓ บาท/กิโลกรัม ซึ่งนับว่าต่ำที่สุดในรอบ ๔ ปี ในปีนี้ราคากาแฟอยู่ในภาวะปกติ ชาวไร่ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรจะสามารถขาย กาแฟในราคาประกันขั้นต่ำที่กำหนดโดยทางการตามจำนวนโควต้าที่ได้รับ การที่ต้องมีระบบโควตาคาแฟก็เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การกาแฟระหว่างประเทศ (International Coffee Organization) หรือ ICO ในปี ๒๕๒๔ และได้รับการจัดสรรโควตาคาแฟส่งออกในปริมาณที่แน่นอน โควต้าที่ได้รับจัดสรรจาก ICO ดังกล่าวจะถูกจัดสรรให้แก่สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรในอาณานิคมที่มีการเพาะปลูกกาแฟ โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรกรรม เป็นหน่วยงานราชการที่ควบคุมดูแลกลุ่มเกษตรกรทำหน้าที่จัดสรรให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ปีที่สภาพการณ์กาแฟอยู่ในสภาวะปกติ ชาวไร่ที่ได้รับการจัดสรรจะรายได้ราคาดีกว่าชาวไร่นอกโควต้า เช่น ในปี ๒๕๒๒ ชาวไร่ในโควต้าขายได้ราคากิโลกรัมละ ๓๒-๓๓ บาท ชาวไร่นอกโควต้าได้กับกิโลกรัมละ ๒๔ บาท

ในปีการผลิตปีล่าสุด (๒๕๒๖/๒๕๒๗) สถานการณ์กาแฟภายในประเทศมีการไหวตัวอย่างมาก ราคาซื้อขายได้เคลื่อนไหวสูงขึ้นมาโดยตลอดนับแต่ปลายปี ๒๕๒๖ มวลเหตุที่ทำให้ราคากาแฟสูงขึ้นเพราะว่า

๑. ตามประกาศของกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการส่งออกกาแฟ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งออกกาแฟในปี ๒๕๓๗ ว่าจะจัดสรรโควตาส่งออกกาแฟให้แก่อุตสาหกรรมไปยังประเทศ ในแต่ละไตรมาสตามอัตราส่วนของปริมาณกาแฟที่แต่ละรายมีอยู่ในสต็อกความห้องที่ ส่งผลให้มูลค่าส่งออกของแข่งขันซึ่งกาแฟมาเก็บมากขึ้น

๒. การหาวัตถุดิบป้อนโรงงานของบริษัทกาแฟแห่งประเทศไทย อันเป็นโรงงานผลิตกาแฟผงสำเร็จรูปเพียงแห่งเดียวที่ตั้งขึ้นมาโดยได้รับบัตรส่งเสริมจาก BOI

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับสภาพการณ์ฝนแล้งในช่วงเวลาที่ผ่านมาทำให้ผลผลิตกาแฟมีไม่มากเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุราคากาแฟสูงขึ้นในระยะเวลาอันใกล้นี้ นับว่าการผลิตกาแฟมีต้นทุนอันแจ่มใส แต่ถ้าวางโรยขายการผลิตกาแฟออกไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากแรงจูงใจจากราคาที่สูงในปัจจุบัน แต่โควตาที่ได้รับจาก ICO ยังคงที่อันจะส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตเกินความต้องการอันต้องส่งผลถึงระดับราคาอันเป็นปัญหาเดียวกับที่เคยพบในการผลิตพืชเศรษฐกิจหลายชนิดของประเทศมาแล้ว ควรจะได้มีการเตรียมการเพื่อแก้ไขไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ที่เหลือเพื่อขยายการผลิตกาแฟได้อีกมาก ควรจะได้มีการกำหนดเขตเศรษฐกิจเพื่อการผลิตกาแฟ วางแผนการผลิต และการตลาดให้ดีเพื่อป้องกันสภาพดังกล่าว

๔. ปาล์มน้ำมัน น้ำมันปาล์มใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ หลายอย่างเช่น ผลิตน้ำมันพืช เนยเหลว ผงซักฟอก ยางบางชนิด ครีมน้ำสบู่ น้ำมันเครื่อง นมข้นหวาน เป็นต้น น้ำมันปาล์มมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมมากขึ้น การทำสวนปาล์มเป็นธุรกิจที่จะต้องลงทุนสูงมาก เพราะการผลิตจะให้ผลดีต้องใช้พันธุ์ดี ซึ่งในปัจจุบันยังต้องนำเข้าจากมาเลเซีย การดูแลรักษา ก็ต้องใช้ความเอาใจใส่อย่างมาก ขนาดของสวนปาล์มน้ำมันที่จะให้ผลคุ้มค่าลงทุนต้องมีขนาดใหญ่พอสมควร ทั้งยังจำเป็นต้องมีสร้างทางให้รถบรรทุกเข้าไปในสวนเพื่อบรรทุกเอาผลปาล์มดิบไปส่งโรงงานในเวลา ๒๔ ชั่วโมงหลังจากตัดปาล์ม มิฉะนั้นน้ำมันจากผลปาล์มจะทำปฏิกิริยากับอากาศจนเสื่อมคุณภาพ นอกจากนี้การตัดทะลายน้ำมันจะค่อนข้างยุ่งยากด้วย

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากเป็นอันดับสามของจังหวัดที่ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคใต้ เนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันของจังหวัดมี ๒๓,๓๕๕ ไร่ ในปี ๒๕๒๔ เพิ่มขึ้นจาก ๑๙,๕๙๖ ไร่ ในปี ๒๕๒๓ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๓ การส่งเสริมการปลูกน้ำมันเฟืองจะเริ่มมาเมื่อไม่นานมานี้ พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วจึงมีอยู่ไม่มากนักในปัจจุบัน ในปี ๒๕๒๔ ผลิตที่มีประมาณ ๑๓๓.๕๕ เมตริกตัน

อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอพระแสง เป็นอำเภอที่มีเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดและรองลงมาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

	พื้นที่ทำการเพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
อำเภอพุนพิน	๔,๓๔๕	-	ยังไม่ให้ผลผลิต
อำเภอคีรีรัฐนิคม	๑๐,๐๒๕	-	ยังไม่ให้ผลผลิต
อำเภอเคียนซา	๓,๘๐๐	๑,๐๐๐	๘,๐๐๐
อำเภอพระแสง	๘,๑๘๘	๘๔๕	๑,๓๐๐
รวม	๒๖,๓๕๘	๑,๘๔๕	-

ทางการตลาด ในปัจจุบันราคาน้ำมันปาล์มดิบนับว่าถูกกว่าน้ำมันจากพืชชนิดอื่นอยู่มาก ทำให้การใช้ไขมันปาล์มมีความต้องการมากขึ้น การซื้อขายผลปาล์มดิบระหว่างโรงงานกับชาวสวนทั่วไป ควรจะมีการทำสัญญาข้อตกลงซื้อขายอย่างเป็นกิจลักษณะและชาวสวนเองก็ควรปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีกับทางโรงงานอย่างเคร่งครัดซึ่งข้อตกลงก็ควรจะมีค้ำประกันและสามารถปฏิบัติได้ทั้ง ๒ ฝ่าย ในระยะเวลา ๓-๔ ปี ข้างหน้าเมื่อผลผลิตปาล์มมีมากขึ้นทั้งการขยายพื้นที่การผลิตที่เพิ่มมากขึ้นอาจส่งผลถึงภาวะการตลาดในอนาคตได้อย่างมากได้

๕. มะพร้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่เพาะปลูกทั้งสิ้น ๓๗๗,๐๐๗ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ ผล/ไร่ อำเภอเกาะสมุยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๑๐๓,๘๓๘ ไร่ แต่มีผลผลิตเฉลี่ยต่ำสุดคือ ๔๐๐ ผล/ไร่ เนื่องจากเป็นส่วนเก่า ขาดการทนบำรุง ทั้งยังเป็นพื้นที่ในเมือง การที่รัฐบาลยอมให้มีการนำเข้าน้ำมันพืชทำให้ราคามะพร้าวตกต่ำไปอีก อำเภอที่ให้ผลผลิตสูงสุด คือ อำเภอพุนพิน มีพื้นที่ ๖๔,๕๓๕ ไร่ นอกจากนี้ก็มีการปลูกมากใน อำเภอพาชนะ อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอกาญจนดิษฐ์

๖. ยางพารา ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ในปี ๒๕๖๔ มีเนื้อที่เพาะปลูกเป็นอันดับ ๖ รองจากจังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ปลูกยางพาราของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประมาณ ๘๐๕,๕๗๖ ไร่ เป็นพื้นที่ที่ได้ รับการส่งเสริมเพาะปลูกยางพันธุ์ดีร้อยละ ๘๘.๑ หรือ ๕๑๘,๔๕๑ ไร่ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งจังหวัด ผลผลิตในปี ๒๕๖๔ มีทั้งสิ้น ๑๐๕,๐๔๕.๕ ตัน

มูลค่าประมาณ ๕๕๕.๕๐ ล้านบาท ผลผลิตลดลงจากปี ๒๕๖๓ ประมาณ ๑๒,๔๓๕.๑๒ ตัน ผลผลิตยางในภาคนี้แนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แต่ราคายางขึ้นกับราคาของตลาดโลก ซึ่งส่งผลถึงฐานะของสวนยางพาราเป็นอย่างมาก การปลูกยางพารามีแพร่หลายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ เนื้อที่ปลูกยางพาราพื้นที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะรัฐบาลมีโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราพื้นเมืองทำให้เกษตรกรหันมาให้ความสนใจมากยิ่งขึ้น

ข. การประมง

ความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจของการผลิตสาขาประมงนั้นว่าอยู่ในอันดับที่สองรองจากสาขาการเกษตร ในปี ๒๕๖๕ มีมูลค่าการผลิต ๒๕๓.๘ ล้านบาท เป็นร้อยละ ๘.๘ ของการผลิตรวมทุกสาขา ในระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ ๐.๘ แต่ทั้งนี้ก็นับว่ายังต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของสาขาประมงของประเทศ ซึ่งลดลงร้อยละ ๓.๓๕ และมากกว่าอัตราการขยายตัวของภาคใต้ซึ่งลดลงร้อยละ ๐.๔ จากการศึกษาย้อนหลังไปอีกพบว่าการผลิตในสาขาประมงของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการขยายตัวอย่างมากในช่วงปี ๒๕๑๘-๒๕๖๑ ทอมมาเริ่มประสบภาวะชะงักงันในปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๕

การผลิตในสาขาการประมงของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยการผลิตย่อย ๆ ที่สำคัญ ๓ ส่วน คือ

(๑) การประมงทะเล เป็นภาคการผลิตที่สำคัญที่สุดของสาขาการประมง ทั้งนี้เพราะลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดชายทะเล ทำให้เรืออำนวยต่อการประกอบอาชีพนี้ ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวนเรือประมงถึง ๑,๒๐๕ ลำ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๒ ของภาคใต้หรือ ๘.๑๘ ของประเทศ (ตารางที่ ๓.๒๐) การผลิตค่านประมงทะเลที่จำหน่ายจากปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ (ตารางที่ ๓.๒๑) ปรากฏว่าในปี ๒๕๖๑ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๕๕.๔ หรือเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว แต่หลังจากปี ๒๕๖๑ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้กลับลดลงมาโดยตลอด ซึ่งมีลักษณะเดียวกับภาคใต้และประเทศ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจาก ภาวะวิกฤตจากการนำมันที่ราคาดิบตัวสูงขึ้น ประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำลดลง อีกทั้งการประกาศเขตน่านน้ำ ๒๐๐ ไมล์ของประเทศเพื่อนบ้านซึ่งส่งผลต่อ

* สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, รายงานการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ภาคผนวก หน้า ๕๕ - ๕๘

การขลิบทางประมงทะเลโดยทั่วไป ทำให้การประมงประสมภาวะชะงักงันและแนวโน้มการขลิบลดลง

ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้จากการประมงทะเลของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี ๒๕๒๔ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔.๒๔ ของภาคใต้ หรือร้อยละ ๔.๔๔ ของประเทศ เมื่อพิจารณาประกอบกับสัดส่วนของจำนวนเรือประมงต่อภาคและประเทศในช่วงเวลาเดียวกัน ปรากฏว่าสัดส่วนของจำนวนเรือประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสัดส่วนต่อภาคและประเทศสูงกว่าสัดส่วนปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ซึ่งบ่งชี้ว่า ความสามารถในการจับสัตว์ทะเลของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะขนาดของเรือประมงมีขนาดเล็กหรือการขาดความชำนาญในการจับปลา

(๒) การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง อาชีพการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอยู่ในระยะเริ่มแรกในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมาเท่านั้น ประเภทของสัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงได้แก่ กุ้ง หอยนางรม หอยแครง และปลาทะเลบางชนิด ซึ่งลักษณะการเลี้ยงมีทั้งที่ทำกันเป็นรายย่อย และรวมกลุ่มทำกันในรูปของสหกรณ์ โดยจำแนกเป็นพื้นที่ทำนากุ้ง ๖,๖๕๒ ไร่ พื้นที่เลี้ยงหอยนางรม ๔,๓๐๔ ไร่ และพื้นที่เลี้ยงหอยแครง ๒,๗๒๕ ไร่

(๓) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด สัตว์น้ำจืดที่นิยมเลี้ยงในปัจจุบันมีเพียงปลาน้ำจืดเพียงอย่างเดียวเท่านั้น การเลี้ยงปลาน้ำจืดของจังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่ค่อยเป็นที่นิยมแพร่หลายเท่าที่ควร เพราะปลาน้ำจืดไม่เป็นที่นิยมบริโภคเท่าปลาน้ำเค็ม จากสถิติปี ๒๕๒๔ (ตารางที่ ๓.๒๑) มีจำนวนผู้เลี้ยงปลาเพียง ๑๓๔ ราย ซึ่งการเลี้ยงอยู่ในลักษณะเป็นบ่อทั้งหมดจำนวน ๑๔๔ บ่อ คิดเป็นเนื้อที่เพียง ๒๗.๑๑ ไร่เท่านั้น ปลาที่นิยมเลี้ยงกันมากที่สุดได้แก่ ปลานิล รองลงมาได้แก่ปลาดุก ปลาสวาย ปลาหมอไทย ปลาช่อน และปลาสร้อย ตามลำดับ

ปริมาณปลาน้ำจืดที่ได้จากการเลี้ยงมีปริมาณเพียง ๒๐.๓๔ ตัน หรือเพียงร้อยละ ๐.๔๓ ของปริมาณสัตว์น้ำจืด ที่จับได้ทั้งหมดของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่านั้น (ตารางที่ ๓.๒๒) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสัตว์น้ำจืดที่นำมาบริโภคส่วนใหญ่ ได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๔ ของภาคใต้หรือร้อยละ ๒.๘๖ ของประเทศ

* สำนักงานประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๒๕

ค. การปลูกล้วย

การปลูกล้วยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมปรากฏว่าการผลิตกล้วยปลูกล้วยที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ เกษตรและผลิตภัณฑ์จังหวัดน้อยมาก กล่าวคือ ในปี ๒๕๒๒มูลค่าการผลิตกล้วยปลูกล้วยเท่ากับ ๘๐.๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๘ ของการผลิตสาขาเกษตรกรรมหรือร้อยละ ๒.๔ ของการผลิตโดยรวม ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตในภาคเกษตรกรรมอื่น ๆ อัตราการเจริญเติบโตของการปลูกล้วยปลูกล้วยลดลงร้อยละ ๑.๖๒ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวต่ำกว่าอัตราการขยายตัวสาขาปลูกล้วยของภาคใต้ (ร้อยละ ๓.๓๑) และประเทศ (ร้อยละ ๒.๓๘)

สัตว์เลี้ยงที่นิยมเลี้ยง สามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๔ ประเภทคือ สัตว์พาหนะ โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีก (ตารางที่ ๓.๒๕ ภาคผนวก)

๑) สัตว์พาหนะ ได้แก่ ช้างและม้า นิยมเลี้ยงไว้เป็นพาหนะลากจูงในเงินธุรกิจการค้าที่จำเป็นต้องใช้พาหนะในการขนส่งผลิต หรือลากจูง เช่นในกิจการป่าไม้ และการขนส่งยางลิตจากชนบท ฯลฯ

๒) โค - กระบือ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีนิยมการเลี้ยงกระบือมากกว่าโค ลักษณะการเลี้ยงมีทั้งการเลี้ยงไว้ในงาน และเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค โดยในปี ๒๕๒๕ มีจำนวนโคทั้งสิ้น ๒๒,๕๘๘ ตัว และกระบือจำนวน ๒๔,๖๔๓ ตัว ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการส่งออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงโค กระบือ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลูกล้วยเพื่อส่งออก ตามนโยบายของกรมปลูกล้วย มีฟาร์มที่ดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว อยู่ ๔ แห่ง แต่ต่อมาได้คัดฟาร์ม ๒ แห่งออกเนื่องจากมีการปฏิบัติงานไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ ฟาร์มที่ยังคงอยู่ในโครงการ คือ

- ฟาร์มไร่อำนาจของทางหมู่บ้านจำกักไร่อำนาจ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาชะของอำเภอบ้านนา
- ฟาร์มของทางหมู่บ้านจำกักบ้านนาปลูกล้วย ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านนา กิ่งอำเภอบ้านนาเดิม

๓) สุกร เป็นสัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันทั่วไป ทั้งรายย่อย และแบบฟาร์มขนาดใหญ่ อีกทั้งในปี ๒๕๒๕ กรมปลูกล้วยมีโครงการจะส่งเสริมการเลี้ยงสุกรให้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

๔) สัตว์ปีก เป็นสัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันมากที่สุดได้แก่ เป็ด รองลงมาได้แก่ ห่าน ลักษณะการเลี้ยงเป็นการเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน และพันธุ์ที่เลี้ยงก็ยังคงเป็นพันธุ์พื้นเมือง

เป็นส่วนใหญ่ ในปี ๒๕๒๕ มีจำนวนสัตว์ปีกรวมทั้งสิ้น ๕๕๕,๕๕๕ ตัว

ปัญหาของการปศุสัตว์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็คือ ประชาชนขาดความสนใจในการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพ ซึ่งต่างจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเดียวกัน และในการประกอบกิจการค้าของกรมในแง่ค้ำหองมีการลงทุนอย่างสูง ทั้งในการจัดหาสัตว์พันธุ์ดี และอาหารสัตว์ ทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่ที่จะให้คำแนะนำและส่งเสริมก็ยังไม่เพียงพอ แต่ที่น่าห่วงหาญในการพัฒนาการปศุสัตว์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ดีขึ้นยังมีอยู่มาก

ง. การป่าไม้

การป่าไม้ในโครงสร้างเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี ๒๕๒๕ มูลค่าผลิตภัณฑ์ของสาขาป่าไม้เท่ากับ ๒๑.๒ ล้านบาท เป็นร้อยละ ๐.๖ ของการผลิตรวม หรือร้อยละ ๑.๕ ของการผลิตสาขาเกษตรกรรมจะเห็นได้ว่ามูลค่าการผลิตไม่สูงนัก ความสำคัญของการผลิตในสาขาการป่าไม้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอด เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตของการป่าไม้ซึ่งลดลงร้อยละ ๒๕.๖ ต่อปี ซึ่งเป็นการลดการเติบโตอย่างมาก ในขณะที่อัตราการขยายตัวในสาขาการป่าไม้ของภาคมีค่าร้อยละ ๒.๗๒ ต่อปีและการขยายตัวในสาขาเดียวกันของประเทศลดลงร้อยละ ๑.๒๓ ต่อปี

สาเหตุสำคัญที่ทำให้มูลค่าการผลิตสาขาป่าไม้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีลดลงมาก ก็เนื่องมาจากนโยบายปิดป่าเพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในช่วงเวลาที่ผ่านมาและตามมติของคณะรัฐมนตรีในการลดการทำไม้ลงร้อยละ ๕๐

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๒.๖ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๗๒.๑ ของพื้นที่จังหวัด ในปี ๒๕๒๕ มีเนื้อที่ป่าเฉลี่ยต่อคน ๔.๒ ไร่ สภาพป่าไม้มีการบุกรุกทำลายลงเป็นอันมาก ในช่วงปี ๒๕๑๓ - ๒๕๒๕ ปรากฏว่าพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีถูกบุกรุกแผ้วถางลดลงในอัตราเฉลี่ยถึงประมาณ ๑ แสนไร่ต่อปี หรือกล่าวได้ว่าประชากรเพิ่มสุทธิ ๑ คน ทำให้เนื้อที่ป่าลดลง ๑.๕๗ ไร่ต่อปี อัตราลดลงดังกล่าวต่ำกว่าระนองประมาณ ๒ เท่า แต่สูงกว่านครศรีธรรมราชประมาณ ๑.๕ เท่า และสูงกว่าภาคใต้ประมาณ ๓ เท่า (ตารางที่ ๓.๒๕) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าหากสถานการณ์ยังคงเป็นเช่นนี้จะทำให้ประโยชน์ที่จะได้รับจากป่าไม้ทั้งทางตรงและทางอ้อมลด

* สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, เรื่องเดียวกัน, ภาคผนวก

น้อยลง ซึ่งจะส่งผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจของจังหวัดในขั้นรุนแรงได้

จากความต้องการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนทั้งจำนวนประชากรก็เพิ่มมากขึ้น ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ และพื้นที่ในการขยายการเพาะปลูกเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุ ทำให้ทรัพยากรป่าไม้ร่อยหรอเสื่อมโทรมลง ทั้งการใช้ทรัพยากรป่าไม้ในปัจจุบันก็เป็นไปแบบไม่ประหยัด และขาดการฟื้นฟูบูรณะไว้เกิดความสมบูรณ์ดั้งเดิม หรือขาดการปลูกสร้างเสริมทดแทน เพื่อการใช้ประโยชน์ในอนาคตอย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมกวดขัน การใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ทั้งการบูรณะฟื้นฟู และปลูกทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพื่ออนุรักษ์สภาพแวดล้อมและสนองความต้องการใช้ในอนาคต

๓.๒.๓.๖ โครงสร้างอุตสาหกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การผลิตสาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในช่วงเวลาที่ผ่านมามี (ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๕๕) มีบทบาทต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดไม่มากหรือแค่เล็กน้อย กล่าวคือ มูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๕.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในปี ๒๕๕๕ เท่านั้น นอกจากนี้อัตราการขยายตัวอยู่ในระดับที่ต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการขยายตัวในสาขาเดียวกันของภาคและจังหวัด คือ อัตราการขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่ากับร้อยละ ๐.๓๕ ต่อปีเท่านั้น ในขณะที่อัตราการขยายตัวของภาคและประเทศคิดเป็นร้อยละ ๔.๒๒ และ ๖.๙๘ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในสภาวะที่ตกต่ำและขาดเสถียรภาพเมื่อเปรียบเทียบกับภาคและประเทศ

เนื่องจากฐานการผลิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในสาขาเกษตรกรรม ซึ่งเน้นหนักในการกสิกรรม (ข้าว ยาง มะพร้าว) และการประมง จึงส่งผลให้โครงสร้างทางด้านอุตสาหกรรมหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นโครงสร้างทางอุตสาหกรรมโดยทั่วไปของภาคใต้เช่นกัน

ในระยะเวลา ๔ ปี (ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๖) จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นจาก ๔๙๕ โรง เป็น ๘๕๕ โรง หรือมีโรงงานเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔.๘๓ จากปี ๒๕๑๓ ในปี ๒๕๑๕ จากการจำแนกประเภทโรงงานอุตสาหกรรม จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

ปีถึง ๓๗๒ โรง หรือร้อยละ ๗๐.๘ ของโรงงานทั้งหมดในจังหวัด รองลงมาคือโรงงานเครื่องจักรยนต์ และเครื่องปรับอากาศ มีจำนวน ๑๒ โรง หรือร้อยละ ๑๓.๘ ของโรงงานทั้งหมด โรงงานผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ ๓๗ โรง (ร้อยละ ๗.๐) โรงงานผลิตอาหารและเครื่องดื่ม ๒๗ โรง (ร้อยละ ๕.๑) โรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ ๑๐ โรง (ร้อยละ ๑.๕) และโรงงานผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ ๖ โรง (ร้อยละ ๑.๑) เมื่อเปรียบเทียบจำนวนโรงงาน จำนวนคนงาน และเงินลงทุน ระหว่างปี ๒๕๒๓ - ๒๕๒๕ จะเห็นได้ว่ามีการลงทุนเพิ่มมากขึ้นในเกือบทุกประเภท อุตสาหกรรมยกเว้นโรงงานอาหารและเครื่องดื่มมีการลดจำนวนลง (ตาราง ๓.๒๖)

สรุปได้ว่าปัจจุบันโครงสร้างการผลิตสาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร แต่ลักษณะของโรงงานดังกล่าวเกือบทั้งหมดเป็นโรงงานขนาดเล็ก ถึงขนาดกลาง มีจำนวนเงินลงทุนต่ำ และก่อให้เกิดการจ้างงานน้อย และโรงงานเหล่านี้กระจายอยู่ทั่วไปตามแหล่งวัตถุดิบโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงสีข้าวซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ ๗๒.๒ ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในจังหวัด) จากการที่ฐานการผลิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในภาคเกษตรกรรม และมีโครงสร้างอุตสาหกรรมเป็นการแปรรูปสินค้าเกษตร ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของการผลิตทั้งสองสาขา เมื่อพิจารณาถึงมูลค่าที่เกิดจากการผลิตทั้งสองสาขาการผลิต จะพบว่าการผลิตสาขาการเกษตรกรรมให้มูลค่าการผลิตสูงกว่าสาขาอุตสาหกรรมถึง ๒.๘ เท่าตัว แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า วัตถุดิบจากภาคเกษตรกรรมไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดมูลค่าเพิ่มในสาขาอุตสาหกรรมได้เท่าที่ควร และโครงสร้างทางอุตสาหกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีฐานทางอุตสาหกรรมที่ยังแคบอยู่มาก

สถานการณ์และสภาพปัญหาของโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. โรงสีข้าว ในปี ๒๕๒๖ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน ๒๖๗ โรง เงินทุน ๒๐.๐๓ ล้านบาท คนงาน ๓๘๘ คน กำลังผลิตรวมประมาณ ๖๕๕ เมตริกตันต่อวัน ลักษณะส่วนใหญ่จะเป็นโรงสีข้าวขนาดเล็ก และแบบมาตรฐานขนาดเล็ก ร้อยละ ๘๐ ของโรงสีข้าวทั้งหมด กำลังการผลิตค่อนข้างต่ำไม่เกิด ๕ เมตริกตันต่อวัน โรงสีข้าวที่ขบทั่วไปในระบบตั้งขึ้นเพื่อรับจ้างสีข้าว คิดผลตอบแทนเป็นเงินค่าจ้างหรือเป็นรำข้าว บดขายข้าวเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ โรงสีข้าวเพื่อแปรรูปจำหน่ายมีจำนวนไม่มากนัก คุณภาพของข้าวเปลือกที่ผลิตภายในจังหวัดเป็นข้าวเปอร์เซ็นต์ต่ำ (ประมาณ ๑๕ - ๒๕%) ส่วนใหญ่ใช้บริโภคภายในจังหวัด ผลตอบแทนของโรงสีข้าวค่อนข้างต่ำ

ทำให้ฐานะทางโรงสีในปัจจุบันอยู่ในภาวะตกต่ำ มีการเลิกกิจการหรือเบียดเบียนได้ง่าย

๒. โรงงานยางแผ่นรมควัน ในปี ๒๕๒๖ มีจำนวนโรงงานยางแผ่นรมควัน ๗ โรง เงินลงทุนรวม ๓๗.๕๐ ล้านบาท คนงาน ๕๖๑ คน กำลังผลิตรวมประมาณ ๕,๐๐๐ ตันต่อเดือน ลักษณะโรงงานเป็นโรงงานขนาดเล็กถึงขนาดกลาง วัตถุประสงค์ในการผลิตมีเพื่อเพียงในจังหวัดและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่พบก็คือ คุณภาพยางดิบที่ป้อนโรงงานไม่ได้มาตรฐาน (ส่วนมากเป็นยางเกรด ๓ และเกรด ๔) และปัญหาค่านราคามักไม่ค่อยแน่นอน เนื่องจากตลาดยางของไทยเปลี่ยนแปลงไปตามตลาดโลกตลอดเวลา

๓. โรงงานปลาป่น ที่ประกอบกิจการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีทั้งสิ้น ๔ โรง กำลังการผลิต ๕๖๐ - ๕๘๘ ตันต่อวัน จำนวนคนงาน ๘๒ คน เงินทุน ๑๕.๕ ล้านบาท สถานการณ์ในปัจจุบันค่อนข้างขบเซา เพราะขาดแคลนวัตถุดิบที่ป้อนโรงงาน ทำให้การผลิตส่วนใหญ่เป็นเพียง ๖๐ - ๗๐ % ของกำลังการผลิตเท่านั้น อีกทั้งปัญหาคุณภาพปลาที่ป้อนโรงงานก็มีคุณภาพต่ำ คาดว่าอุตสาหกรรมปลาป่นจะไม่ขยายตัว ค่านตลาดปลาป่นของจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า ร้อยละ ๘๐ ส่งขายกรุงเทพฯ เพื่อร้อยละ ๑๐ ส่งขายภาคใหญ่ ดังนั้นค่านราคาตลาดกรุงเทพฯ จะเป็นตัวกำหนด

๔. โรงงานผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง ที่ดำเนินกิจการอยู่มี ๒ โรง ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ๑ โรง จำนวนเงินลงทุนรวม ๒๕ ล้านบาท จำนวนคนงาน ๑,๐๐๐ คน กำลังผลิตเต็มที่ ๗๒,๐๐๐ กระป๋องต่อวัน ความต้องการวัตถุดิบ ๓๗ ตันต่อวัน ผลิตวัตถุดิบที่ทำการผลิตประกอบด้วย กุ้ง ปลา ฟู หอยลาย ฯลฯ ปัจจุบันอยู่ในฐานะขบเซาเนื่องจากประสบปัญหา ขาดแคลนวัตถุดิบมาป้อนโรงงานต้องสั่งซื้อจากไกลเคียงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และปัญหาการตลาดต่างประเทศซึ่งเป็นตลาดที่สำคัญ มีการตั้งมาตรการในการนำเข้าอย่างเข้มงวด การตรวจสอบคุณภาพสินค้ามากขึ้น และการแข่งขันจากประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ ทำให้ปริมาณส่งออกน้อยลง

๕. โรงงานทองเย็น มี ๑ โรง จำนวนเงินลงทุน ๑๘.๖ ล้านบาท คนงาน ๒๑ คน เป็นโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ประกอบกิจการแช่แข็งปลาอึ่งจําหน่ายภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๖. โรงงานน้ำแข็ง มีจำนวน ๑๐ โรง เงินลงทุนรวม ๓๖.๖๘ ล้านบาท จำนวนคนงานรวม ๑๑๐ คน ในปัจจุบันประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง การตลาดตกต่ำลงเนื่องจากกิจการประมง

ลดลงและปัญหาค่าราคาก๊าซไฟฟ้า อนาคตของโรงงานน้ำแข็งขึ้นอยู่กับกิจการประมง
เช่นกันถ้าภาวะการประมงยังดี เขาอยู่อย่างสงบเรียบร้อยถึงโรงงานน้ำแข็งด้วย

๓. โรงงานเก็บน้ำนมแพะพร้าว มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ โรง เงินทุนรวม ๑๘.๓๘ ล้านบาท
จำนวนคนงาน ๑๐๘ คน ปัญหาที่พบอยู่คือการแข่งขันทางด้านราคาตลาดกับน้ำมันปาล์ม และปัญหาวิกฤ
ติคือแพะพร้าวแห้งมีราคาสูง แต่ราคาน้ำมันแพะพร้าวกลับตกต่ำ ดูทางในอนาคตของกิจการประเภท
นี้ไม่แจ่มใสมากนัก และมีผู้ประกอบการตกละเลิกกิจการไปจำนวนไม่น้อย

๔. โรงเลื่อย มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ โรง เงินทุนรวม ๑๘.๕๕ ล้านบาท จำนวน
คนงาน ๕๖๖ คน จากกรณีที่รัฐบาลได้สั่งปิดป่าห้ามตัดไม้ เพื่อความสะดวกในการปราบปราม
ผู้ก่อการร้าย ทำให้สภาวะการของโรงเลื่อยชะงักงันในช่วงเวลานี้ และมีบางแห่งต้องปิด
กิจการชั่วคราวไปก่อน

๓.๒.๓.๓ โครงสร้างการพาณิชย์กรรม

การพาณิชย์กรรมในที่นี้หมายถึงการผลิตในสาขา การค้า การธนาคาร
การบริการ และสาขาอื่น ๆ การผลิตในสาขาการพาณิชย์กรรมจึงความีบทบาทและความสำคัญต่อ
การผลิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในอันดับที่สองรองจากการเกษตรกรรม โดยในปี ๒๕๒๕ มี
มูลค่าการผลิตทั้งหมดถึง ๑,๐๘๐.๘ ล้านบาท (ณ ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕) หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓
ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด สัดส่วนนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๐.๕ ในปี ๒๕๒๑ มีอัตราการขยายตัว
โดยเฉลี่ยร้อยละ ๓.๒ ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวของการผลิตส่วนรวมของจังหวัด ซึ่งมี
สัดส่วนร้อยละ ๑.๒ ต่อปีเท่านั้น ในระยะเวลาเดียวกัน รายละเอียดยของแต่ละสาขาจะกล่าวถึง
โดยละเอียดต่อไป

ก. การค้า

ในปี ๒๕๒๕ การค้าปลีกค้าส่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีมูลค่า
ผลิตภัณฑ์รวม ๒๐๑.๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๐ ของการผลิตโดยส่วนรวม แต่
การขยายตัวโดยเฉลี่ยในช่วงเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๒๑-๒๕๒๕) มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ย
ลดลงร้อยละ ๑.๓ ต่อปี แต่เมื่อพิจารณาย้อนหลังไปอีก ๒ ปี คือในปี ๒๕๑๘ และปี ๒๕๒๐ พบว่า
เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของจังหวัดมีการขยายตัวอย่างมาก และค่อย ๆ เริ่มลดลงในช่วงเวลาปี ๒๕๒๑
ถึง ๒๕๒๕ เป็นลำดับ

จำนวนสถานธุรกิจการค้าของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยในปี ๒๕๒๕ มีจำนวน ๕,๕๕๕ แห่ง เพิ่มขึ้นจาก ๕,๒๒๘ แห่งในปี ๒๕๒๔ มีอัตราการเพิ่มร้อยละ ๕.๒ โดยมี ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด โดยมีอัตราการขยายตัว ร้อยละ ๑๘.๘ และ ๑๒.๘ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเพิ่มของสถานประกอบการธุรกิจการค้าโดย สหรวมของจังหวัด สถานประกอบการแบบธุรกิจบุคคลธรรมดาไม่อัตราการเพิ่มร้อยละ ๙.๘ สถาน ประกอบการแบบห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในวงปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕ ไม่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๓.๒๗ มูลค่าเพิ่มสาขาพาณิชย์กรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕)

สาขาการมสิง	มูลค่าการมสิง(ล้านบาท)		สัดส่วนการมสิงปี ๒๕๒๕	อัตราเพิ่มเฉลี่ย คอปี (%)
	๒๕๒๑	๒๕๒๕		
พาณิชยกรรม	๕๓๐.๘	๑,๐๙๐.๘	๓๒.๓	๓.๒
- การค้า	๒๓๘.๓	๒๐๑.๓	๑๘.๐	๑.๓
- การธนาคาร	๒๒.๒	๙๓.๑	๕.๙	๑๑.๘
- บริการ	๒๗๐.๓	๓๙๖.๔	๑๑.๘	๙.๕
สาขาอื่น ๆ	๒,๒๑๓.๓	๒,๒๕๐.๖	๖๓.๓	๐.๓
มูลค่ามสิงทั้งหมดจังหวัด	๓,๑๘๔.๑	๓,๓๓๑.๕	๑๐๐.๐	๑.๒

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๓.๒๘ จำนวนสถานประกอบการค้าประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเภท	ปี ๒๕๒๔ (แห่ง)	ปี ๒๕๒๕ (แห่ง)	อัตราการขยายตัวคอปี (%)
ธุรกิจบุคคลธรรมดา	๕,๑๒๕	๕,๕๒๘	๗.๓
บริษัทจำกัด	๓๘	๘๘	๑๒.๘
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	๓๑๓	๓๓๕	๑๙.๘
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	๑๒	๑๒	-
รวม	๕,๕๒๘	๕,๙๖๙	๘.๕

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปได้ว่าโครงการ ร่างการ ประกอบธุรกิจการค้าของจังหวัด เป็นการประกอบการแบบ บุคคลธรรมดาเป็นส่วนใหญ่ แต่แนวโน้มการประกอบธุรกิจการค้า แบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัท จำกัด จะเพิ่มมากขึ้น

การประกอบธุรกิจการค้าในจังหวัดส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล ที่สำคัญ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดบ้านดอน อำเภอเวียง เป็นตลาดศูนย์กลางทางการค้าของ จังหวัด ทั้งการค้าส่งและค้าปลีก เป็นตัวแทนส่งสินค้าจากกรุงเทพมหานคร เข้ามาจำหน่ายในจังหวัด ตลอดจนการรับซื้อสินค้าเกษตรจากเกษตรกรในจังหวัดส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดอื่น ๆ แหล่งธุรกิจ การค้าที่มีความสำคัญในอำเภอต่าง ๆ ได้แก่ ตลาดท่าข้าม อำเภอพุนพิน ตลาดนาสาร อำเภอ บ้านนาสาร ตลาดไชยา อำเภอไชยา ตลาดบ้านสอง อำเภอเวียงสระ ตลาดสุขาภิบาล อำเภอเกาะสมุย เป็นต้น

สินค้าออกที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ สินค้าจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และ ผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าทางการเกษตร อาทิเช่น มะพร้าวผล ยางพารา ไม้ซุง ไม้แปรรูป ผลไม้จำพวกเงาะ ส้มเขียวหวาน หวายเส้น อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง อาหารทะเลสด ปลาปน และน้ำมันมะพร้าว นอกจากนี้ก็มีสินแร่ต่าง ๆ บ้างเล็กน้อย เป็นต้น

สินค้าเข้าที่สำคัญได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง สินค้าเพื่อการบริโภค อาทิ ข้าวสาร น้ำตาลทราย เสื้อผ้า น้ำอัดลม สุรา บุหรี่ วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง เช่น เหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ เคมีภัณฑ์ทางการเกษตร เครื่องไฟฟ้า เป็นต้น

ความสัมพันธและความเคลื่อนไหวของสินค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในปี ๒๕๕๔ ปริมาณสินค้าที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีส่งเข้ามายังกรุงเทพมหานคร จะเป็นสินค้า เกษตร เพื่อการบริโภคเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๘ ของปริมาณสินค้าออกทั้งหมดของจังหวัด อันประกอบด้วย ผักและผลไม้ สัตว์น้ำ และข้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าจำพวกผักและผลไม้ที่มี ปริมาณการส่งออกสูงมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๑ ของปริมาณสินค้าออกของจังหวัดหรือเป็นร้อยละ ๕๖.๖๒ ของปริมาณสินค้าผักและผลไม้ที่ส่งออกจากภาคใต้มายังกรุงเทพมหานคร นับว่าเป็นจังหวัด ที่มีการส่งออกสินค้าเกษตรมายังกรุงเทพมหานครมากที่สุดถึงร้อยละ ๖๐.๖๔ ของปริมาณสินค้าเกษตร ส่งออกของภาคใต้

สุราษฎร์ธานี

๒๕๕

๒๕๒๖

กรุงเทพฯ (เขียวเข้า)	ผักและผลไม้	๔๔.๓๑%	(๕๖.๖๕%)	ผักและผลไม้	๙.๖๑%	(๕๓.๓๕%)
	ไม้	๑๑.๕๓%	(๓.๑๖%)	ไม้	๕๓.๖๖%	(๑๐.๓๖%)
	สัตว์น้ำ	๑๐.๐๓%	(๕.๓๕%)	สัตว์น้ำ	๑๘.๘๘%	(๘.๒๓%)
	ปุ๋ยและอาหารสัตว์	๙.๕๒%	(๑๖.๓๙%)	ปุ๋ยและอาหารสัตว์	๑๒.๙๘%	(๑๕.๙๙%)
	ของชำ	๔.๘๑%	(๒๐.๐๙%)	ของชำ	๖.๓๖%	(๒๔.๘๑%)
	เชื้อเพลิงไม้ ขาว	๒.๑๘%	(๕.๐๑%)	เชื้อเพลิงไม้ ขาว	๐.๖๔%	(๑.๕๖%)

สุราษฎร์ธานี

๒๕๒๕

๒๕๒๖

กรุงเทพฯ (เขียวออก)	สินค้าเบ็ดเตล็ด	๕๘.๐๒%	(๙.๕๕%)	สินค้าเบ็ดเตล็ด	๕๘.๓๑%	(๑๒.๒๓%)
	ปุ๋ยและอาหารสัตว์	๙.๘๙%	(๑๓.๖๕%)	ปุ๋ยและอาหารสัตว์	๓.๐๙%	(๑๑.๘๕%)
	น้ำมันเชื้อเพลิง	๙.๐๐%	(๖.๖๖%)	น้ำมันเชื้อเพลิง	๑๕.๖๕%	(๑๖.๓๕%)
	วัสดุก่อสร้าง	๑๐.๓๕%	(๑๐.๕๙%)	วัสดุก่อสร้าง	๖.๕๙%	(๑๕.๓๕%)
	เครื่องกิม	๑.๓๓%	(๓.๕๕%)	เครื่องกิม	๔.๓๔%	(๑๘.๓๖%)
	ขาว	๓.๑๕%	(๓.๐๖%)	ขาว	๑.๑๓%	(๑๑.๓๘%)

แผนภูมิ ๓.๒ แสดงความสัมพันธ์และความเคลื่อนไหวการขนส่งสินค้าระหว่าง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี กับ กรุงเทพมหานคร

% สัดส่วนจากปริมาณสินค้าของจังหวัด

(%) สัดส่วนจากปริมาณสินค้าของภาคใต้

ส่วนสินค้าที่ส่งจากรุงเทพมหานครมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ ๕๕.๐๒ เป็นสินค้า เบ็ดเตล็ด นอกจากนี้ก็คือ วัสดุก่อสร้างทุกชนิด ร้อยละ ๑๐.๐๒ ปุ๋ยและอาหารสัตว์ร้อยละ ๙.๘๘ น้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ ๙.๐๐ จะเห็นได้ว่าสินค้าส่วนใหญ่ที่ส่งมาจากกรุงเทพมหานคร เป็นสินค้านอกภาคเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการนำสินค้าเกษตร เข้าอยู่เพียงชนิดเดียวคือข้าว เนื่องจากไม่สามารถผลิตได้เพียงพอกับการบริโภคภายในจังหวัด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓.๑๕

ในปี ๒๕๒๖ ปริมาณสินค้าที่ออกจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีเข้ากรุงเทพมหานครในปริมาณ สูงสุด คือไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๖ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๔ ถึงร้อยละ ๒๕๐.๓๓ รองลงมาได้แก่สินค้าสัตว์น้ำร้อยละ ๑๘.๘๘ เห็นได้ชัดเจนว่าปริมาณสินค้าผักและ ผลไม้มีปริมาณการส่งออกลดลงในปีนี้เป็นเหลือเพียงร้อยละ ๙.๖๑ เท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาถึง การส่งออกของสินค้าผักและผลไม้จากภาคใต้ทั้งหมดก็สูงถึงร้อยละ ๕๓.๙๕ ของสินค้าประเภท เดียวกันของภาคใต้ ซึ่งก็ยังคงเป็นจังหวัดที่มีการส่งออกสินค้าพืชผักสูงสุดของภาคใต้เช่นเดียวกับในปี ๒๕๒๔

ส่วนสินค้าที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีนำเข้ามากที่สุดก็ยังคง เป็นประเภทสินค้าเบ็ดเตล็ด ร้อยละ ๕๘.๙๑ รองลงมาได้แก่น้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ ๑๕.๖๔ ปุ๋ยและอาหารสัตว์ร้อยละ ๙.๐๘ วัสดุก่อสร้างร้อยละ ๖.๕๘ เครื่องดื่มร้อยละ ๔.๓๔ พบว่ามีการขยายตัวของการนำเข้า สินค้าจำพวกน้ำมันเชื้อเพลิง และเครื่องดื่มเริ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทเครื่องดื่ม สาเหตุที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นก็เนื่องมาจากการขยายตัวของกิจกรรมทางด้านบริการที่เพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วภายในจังหวัด

ข. การเงินและการธนาคาร

มูลค่าการผลิตในสาขาการธนาคารมีสัดส่วนร้อยละ ๑.๙๕ ของ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเท่า นั้นในปี ๒๕๒๑ แต่ในระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา มีการขยายตัวเป็นร้อยละ ๑๑.๘ คอปปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงสุดในสาขาการพาณิชย์กรรม นอกจากนี้ยังสูงกว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์จังหวัดอีกด้วย เหตุที่มีการธนาคารมีการขยายตัวค่อนข้างสูงก็เนื่องจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดในสาขาการค้าและบริการที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในช่วงเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าความหนาของสาขาการเงินและการธนาคารได้ทวีความสำคัญต่อโครงสร้างการพาณิชย์กรรมของจังหวัดอย่างมาก คือ ในปี ๒๕๒๕ จำนวนสถาบันทางการเงินที่เปิดดำเนินการมีทั้งสิ้น ๓๓ แห่ง ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ ๒๑ แห่ง ธนาคารออมสิน ๑๐ แห่ง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ บริษัทเงินทุน อย่างละ ๑ แห่ง และบริษัทประกันภัย รวมทั้งสิ้น ๒๐ แห่ง สถาบันทางการเงินดังกล่าวแล้วส่วนใหญ่จะรวมตัวกันอยู่ในเขตอำเภอเมืองฯ รองลงมาได้แก่ อำเภอพุนพิน อำเภอบ้านนาสาร อำเภอไชยา และอำเภอเกาะสมุย ส่วนอีก ๖ อำเภอ กับ ๒ กิ่งอำเภอ ไม่มีสถาบันการเงินใดเปิดดำเนินการ

ตารางที่ ๓.๒๘ จำนวนธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน และบริษัทประกันภัย ซึ่งเปิดดำเนินการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๒๕

	ธนาคารพาณิชย์	ธนาคารออมสิน	บริษัทประกันภัย	รวม
๑. อำเภอเมือง	๘	๑	๑๒	๒๑
๒. อำเภอพุนพิน	๖	๑	๑	๘
๓. อำเภอบ้านนาสาร	๒	๑	๒	๕
๔. อำเภอไชยา	๒	๑	๒	๕
๕. อำเภอเวียงสระ	๑	๑	-	๒
๖. อำเภอเกาะสมุย	๑	๑	๒	๔
๗. อำเภอกาญจนดิษฐ์	-	๑	๑	๒
๘. อำเภอพระแสง	-	๑	-	๑
๙. อำเภอคีรีรัฐนิคม	-	๑	-	๑
๑๐. อำเภอท่าฉาง	-	๑	-	๑
รวม	๒๑	๑๐	๒๐	๕๑

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี และธนาคารออมสินจังหวัดสุราษฎร์ธานี

พิจารณาบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในช่วงเวลา ๘ ปีที่ผ่านมา (๒๕๑๘ - ๒๕๒๕) จนเห็นว่าธนาคารพาณิชย์นั้นมีบทบาทต่อเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือ ในปี ๒๕๑๘ มียอดเงินฝากรวมทั้งจังหวัดทั้งสิ้น ๖๕๑.๕ ล้านบาท (ธนาคาร ๑๓ แห่ง) และเพิ่มขึ้น

เป็น ๒,๑๖๖.๑ ล้านบาท (ธนาคาร ๒ แห่ง) ในปี ๒๕๒๕ อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๐.๘ ต่อปี ในปี ๒๕๑๘ มีการปล่อยเงินเชื่อทั้งสิ้น ๒๖๖.๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๓๖.๘ ของยอดเงินฝาก และมีการให้เงินเชื่อเพิ่มมากขึ้นเป็น ๑,๒๐๓.๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕๕.๕ ในปี ๒๕๒๕ มีอัตราการขยายการให้เงินเชื่อโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๘.๓ ต่อปี (๒๕๑๘ - ๒๕๒๕) เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินเชื่อต่อยอดเงินฝากแล้ว จะเห็นว่าตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ๙ ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงถึงปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจภายในจังหวัดขอนแก่นไว้มากขึ้น เนื่ององความต้องการของกิจการต่าง ๆ แต่ปริมาณเงินฝากที่เหลือส่วนใหญ่มักจะถูกส่งไปยังสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นถึงการดึงดูดเงินจากส่วนภูมิภาคเข้าสู่ส่วนกลางอยู่ตลอดเวลา

ตารางที่ ๓.๓๐ ปริมาณเงินฝากและเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปี	เงินฝาก (ล้านบาท)	เงินให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	เงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก (ร้อยละ)
๒๕๑๘	๖๙๖.๕	๒๖๖.๘	๓๖.๘
๒๕๒๐	๘๖๔.๓	๔๐๒.๘	๔๖.๖
๒๕๒๑	๑,๐๕๐.๔	๕๙๙.๕	๕๖.๘
๒๕๒๒	๑,๒๓๐.๖	๙๐๔.๑	๕๙.๖
๒๕๒๓	๑,๕๐๙.๐	๙๕๑.๕	๕๙.๘
๒๕๒๔	๑,๘๒๕.๘	๙๕๒.๒	๕๒.๑
๒๕๒๕	๒,๑๖๖.๑	๑,๒๐๓.๕	๕๕.๕

ที่มา : หน่วยตรวจสอบและกำกับธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

โครงสร้างเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เป็นการระดมเงินฝากประเภทเงินฝากจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๙๘.๕ และ ๙๖.๙ ของยอดเงินฝากรวมในปี ๒๕๑๘ และ ๒๕๒๕ ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากจ่ายคืนเมื่อทรงตามและเงินฝากประเภทอื่น ๆ ตามลำดับ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวถึง ๒๕๒๕ ปรากฏว่ายอดเงินฝากออมทรัพย์มีอัตราการขยายตัวสูงสุดคือมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๘.๐๕ ต่อปี คือเกิดจาก ๘๘.๙ ล้านบาทในปี ๒๕๑๘ เป็น ๓๙๓.๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๒๕ ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของยอดเงินฝากรวม รองลงมาได้แก่เงินฝาก

ประเภทจ่ายคืนเมื่อใดระยะเวลาที่อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๐.๑ ต่อปี หรือเพิ่มขึ้น จาก ๕๕๓.๒ ล้านบาทในปี ๒๕๑๘ เป็น ๑,๖๖๒.๕ ล้านบาทในปี ๒๕๒๕ จากลักษณะการขยายตัวของเงินฝากตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของจังหวัดมีการขอมหรือ การสะสมทุนมากขึ้นเป็นลำดับมาโดยตลอด

โครงสร้างการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นการให้สินเชื่อประเภทเงิน เบิกเกินบัญชี ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๖๓.๑ และ ๗๒.๓ ของยอดเงินสินเชื่อในปี ๒๕๑๘ และ ๒๕๒๕ ตามลำดับ รองลงมาได้แก่เงินให้กู้ยืมและตั๋วเงิน ในช่วงเวลาปี ๒๕๑๘ - ๒๕๒๕ ปรากฏว่า ยอดเงินสินเชื่อประเภทเงินเบิกเกินบัญชีมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือมีอัตรา การขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๓๐.๘๘ ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของยอดเงินเชื่อ รวม หรือยอดเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นจาก ๑๙๒.๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๘ เป็น ๘๖๘.๖ ในปี ๒๕๒๕ สำหรับเงินสินเชื่อประเภทเงินให้กู้ยืม มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๓๓.๐๘ ต่อปี ซึ่งเป็น อัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุดของประเภทเงินให้สินเชื่อ และสูงกว่าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ย ของยอดเงินสินเชื่อรวมของจังหวัด นั่นคือมียอดเงินสินเชื่อเพิ่มจาก ๗๒.๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๘ เป็น ๑๘๑.๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๒๕ จากลักษณะการขยายตัวของเงินสินเชื่อที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจการค้าและเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการขยายตัวเจริญเติบโต อย่างรวดเร็วในช่วง ๗ ปีที่ผ่านมา ทำให้ความต้องการสินเชื่อเพื่อดำเนินกิจการและขยายกิจการ สูงขึ้น

ค. การบริการ

การบริการในที่นี้จะประกอบด้วย การศึกษา สาธารณสุข การ พักผ่อน บริการรับใช้ ภัตตาคาร องค์กรทางศาสนา และการบริการอื่น ๆ เช่น งานเสริม สบาย ชักวีต ร้านชำ เป็นต้น* ในปี ๒๕๒๕ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการบริการมีค่า ๓๕๖.๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๘ ของการผลิตโดยรวม และมีอัตราการขยายตัวโดย เฉลี่ยในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๒๑ - ๒๕๒๕) ร้อยละ ๘.๕ ต่อปี ซึ่งนับว่ามีอัตราการขยายตัวสูง เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการขยายตัวของการผลิตโดยรวมของจังหวัด (ตารางที่ ๓.๓๑)

* กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑) การศึกษา ในช่วงปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕ พบว่า การบริการทางด้านการศึกษาของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ ร้อยละ ๒๔.๓ ทศปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของสาขาการบริการรวมของจังหวัดที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ ๙.๖๘ ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน กล่าวคือมีสัดส่วนการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖.๑ ในปี ๒๕๒๒ เป็นร้อยละ ๓๕.๑ ในปี ๒๕๒๕ หรือมีมูลค่าผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก ๙๑.๖ ล้านบาท เป็น ๑๓๙.๕ ล้านบาท

(๒) การสาธารณสุข ในช่วงปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕ การบริการทางด้านสาธารณสุขของ จังหวัดมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๐๘ ทศปี โดยมีสัดส่วนการผลิตลดลงเล็กน้อย คือ จากร้อยละ ๑๒.๕ ในปี ๒๕๒๒ เหลือร้อยละ ๑๑.๖ ในปี ๒๕๒๕ หรือมีมูลค่าผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก ๓๔.๑ ล้านบาทในปี ๒๕๒๒ เป็น ๔๕.๖ ล้านบาทในปี ๒๕๒๕

(๓) การพักผ่อน การบริการทางด้านการพักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ สถานเริงรมย์ โรงภาพยนตร์ ซึ่งในช่วงปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕ ปรากฏว่าบริการทางด้านนี้มีบทบาทน้อยลง กล่าวคือมีสัดส่วนการผลิตลดลง ในปี ๒๕๒๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๑.๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการบริการเหลือเพียงร้อยละ ๐.๘ ในปี ๒๕๒๕ หรือมูลค่าลดลงจาก ๔.๙ ล้านบาทเหลือ ๓.๖ ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ ๘.๕ ทศปี

(๔) บริการรับใช้ การบริการทางด้านบริการรับใช้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นับได้ว่าการขยายตัวอย่างรวดเร็วตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒๒.๔ ทศปี มีสัดส่วนมูลค่าการผลิตจากร้อยละ ๑.๔ ในปี ๒๕๒๒ เป็นร้อยละ ๑.๘ ในปี ๒๕๒๕ หรือมีมูลค่าเท่ากับ ๓.๙ ล้านบาท และ ๖.๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๒๒ และปี ๒๕๒๕ ตามลำดับ

(๕) โรงแรมและภัตตาคาร กิจกรรมการบริการทางด้านโรงแรมและภัตตาคารในช่วงเวลาที่ผ่านมา (ปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕) นับได้ว่ามีบทบาทสูงสุดในสาขาการบริการ กล่าวคือ มีสัดส่วนการผลิตถึงร้อยละ ๔๐.๘ และ ๓๙.๑ ในปี ๒๕๒๒ และปี ๒๕๒๕ ตามลำดับ โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๘.๑ ทศปี หรือมีมูลค่าเพิ่มจาก ๑๑๒.๐ ล้านบาทในปี ๒๕๒๒ เป็น ๑๔๕.๙ ล้านบาทในปี ๒๕๒๕

(๖) องค์กรทางด้านศาสนา การบริการในสาขานี้ในช่วงเวลาที่ผ่านมา (ปี ๒๕๒๒ ถึง ๒๕๒๕) มีสัดส่วนการผลิตรวมของสาขาการบริการลดลงเพียงเล็กน้อย คือ ลดลงจาก ๑๑.๘ ในปี ๒๕๒๒ เหลือ ๑๑.๕ ในปี ๒๕๒๕ ตามลำดับ โดยมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๖

ทอมี เพิ่มขึ้นจากเดิมจาก ๓๒.๕ ล้านบาท เป็น ๔๕.๒ ล้านบาท

(๗) บริการค่าอื่น ๆ ได้แก่ บริการตัดเย็บเสื้อผ้า ซักรีด ร้านเสริมสวย ร้านเช่า เป็นต้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมาก บทบาททางบริการของสาขาไม้แนวโน้มนลดลง โดยมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ ๑๙.๘ ทอมี มีสัดส่วนการผลิตภัณฑ์ลดลงจากร้อยละ ๑๑.๕ ในปี ๒๕๕๒ เหลือร้อยละ ๑๑.๖ ในปี ๒๕๕๔ หรือมีมูลค่าการผลิตภัณฑ์ลดลงจาก ๓๒.๕ ล้านบาท เหลือ ๔๕.๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๒ และปี ๒๕๕๔ ตามลำดับ

ง. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ในช่วงแผนห้าปีฉบับที่ ๕ จนถึงปัจจุบัน การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเจริญไปอย่างรวดเร็ว อันจะเห็นได้จากการลงทุนในธุรกิจบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และการขนส่ง เป็นต้น จากการศึกษาของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ในเรื่องมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจากหมวดบริการ เฉพาะโรงแรม ภัตตาคาร และไนท์คลับ พบว่าเพิ่มขึ้นจาก ๖๕.๙ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๐ เป็น ๒๒๘.๐๑๓ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๑ และ ๓๐๘.๓๕๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๓ ซึ่งคิดเป็นอัตราเพิ่มที่สูงมาก

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่จะมีจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวที่เกาะสมุย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอาจกล่าวได้ว่าเกือบทั้งหมดเข้ามาท่องเที่ยวที่เกาะสมุยเพียงแห่งเดียว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีบางส่วนเดินทางไปท่องเที่ยวที่ไชยา หรือเดินทางมาสัมผัสมนต์ศักดิ์สิทธิ์ที่สุราษฎร์ธานี

(๑) ตลาดท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีและเกาะสมุย

ก) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี ๒๕๕๕ มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวทั้งหมด ๒๐๘,๓๖๗ คน คิดเป็น ๑.๐๓% ของนักท่องเที่ยวทั้งประเทศ โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ๑๙๖,๐๑๗ คน หรือร้อยละ ๘๖.๑๓ ของนักท่องเที่ยวทั้งจังหวัด และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ๑๒,๓๕๐ คน หรือร้อยละ ๑๓.๘๗ ของนักท่องเที่ยวทั้งจังหวัด จากการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยจะเพิ่มขึ้นเป็น ๓๐๘,๘๐๘ คน ในปี ๒๕๕๘ และ ๒๕๕,๓๘๐ คน ในปี ๒๕๖๔ ส่วนชาวต่างประเทศจะเพิ่มขึ้นเป็น ๓๘,๑๓๐ คน ในปี ๒๕๕๘ และ ๕๕,๘๐๐ คน ในปี ๒๕๖๔

๑ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย , รายงานการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี - เกาะสมุย, หน้า ๔ - ๑๘.

๒) เกาะสมุย ในปี ๒๕๒๕ มีนักท่องเที่ยวทั้งหมด ๑๓๘,๙๖๖ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๑ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด จำนวนเป็นนักท่องเที่ยวไทย ๑๑๕,๘๖๖ คน หรือร้อยละ ๘๓.๕๐ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด หรือร้อยละ ๖๕.๘๕ ของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศมี ๒๓,๑๐๐ คน หรือร้อยละ ๑๖.๕๐ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด หรือร้อยละ ๘๐.๙๘ ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวเกาะสมุยประมาณว่า จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดของเกาะสมุยจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑๖๘,๑๑๘ คนในปี ๒๕๒๘ และ ๒๑๐,๖๔๓ คนในปี ๒๕๓๔

ในปี ๒๕๒๕ จำนวนนักท่องเที่ยวของเกาะสมุยเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๔ ถึงกว่า ๘ เท่าตัว ทั้งนี้เพราะการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการเปิดเดินเรือเฟอร์รี่ ขนอม-เกาะสมุย และการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดการเงินทุนเวียนแก่เกาะสมุยถึง ๑๔๘.๑๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๒๕

จะเห็นได้ว่าการขยายตัวทางด้านการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกาะสมุยเพิ่มขึ้นอย่างมากในระยะเวลาไม่นาน จนทำให้ภาครัฐบาลและเอกชนไม่สามารถให้บริการรองรับการขยายตัวได้เท่าที่ควร จะเห็นได้จากการขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐาน อาทิ ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น

(๒) ระยะเวลาที่พัก

นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้เวลาพักโดยเฉลี่ยประมาณ ๒.๙ วัน/คน ระยะเวลาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ชาวต่างประเทศใช้เวลาพักโดยเฉลี่ยประมาณ ๑๔.๖ วัน/คน ซึ่งเป็นระยะเวลานานมากเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในประเทศ

(๓) ค่าใช้จ่าย

พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยใช้จ่ายโดยเฉลี่ย ๓๘๔ บาท/คน/วัน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้จ่ายเฉลี่ย ๑๙๒ บาท/คน/วัน ซึ่งนับว่าค่อนข้างต่ำ

(๔) การขยายตัวของกิจการทางด้านบริการ

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่า ตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีขยายตัว
อย่างรวดเร็วมากในช่วงเวลาไม่นาน และมีบทบาทต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น
เป็นลำดับ ทั้งยังส่งผลโดยตรงต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในสาขาการบริการ และพาณิชย์กรรมของจังหวัด
เช่น กิจการโรงงาน ภัตตาคาร ในที่คล้าย เป็นต้น

อัตราการขยายตัวของกิจการโรงแรม และมิงกะโลในเขตอำเภอเมืองและอำเภอเกาะ
สมุย ในช่วงปี ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕ พบว่าในเขตอำเภอเมืองมีอัตราการขยายตัวของห้องพักในโรงแรม
เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐ กล่าวคือ เดิมมีห้องพัก ๑,๓๓๒ ห้องในปี ๒๕๒๔ เพิ่มเป็น ๑,๔๑๒ ห้องในปี
๒๕๒๕

ส่วนอำเภอเกาะสมุยซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด มีอัตราการขยาย
ตัวของห้องพักเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๑.๑ และการขยายตัวของโรงแรมหรือมิงกะโลเพิ่มขึ้นถึง ๒ เท่าตัว
(ตารางที่ ๓.๓๒)

การขยายตัวของกิจกรรมทางด้านภัตตาคาร ร้านอาหาร โรงภาพยนตร์ มีอัตราการ
ขยายตัวรวมทุกประเภทร้อยละ ๒๒.๘

๓.๒.๓ โครงสร้างทางการคลัง

โครงสร้างทางการคลัง คือ ลักษณะการได้มาและใช้ไปในเงินงบประมาณของรัฐบาล
ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ

แหล่งที่มาของรายได้ของการคลังท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ

- (๑) ภาษีอากรที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ฯลฯ
- (๒) ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ท้องถิ่น เช่น ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และ
ล้อเลื่อน ภาษีสุรา ภาษีอากรนพรศพ ฯลฯ

(๓) รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร เช่น ค่าเก็บขยะ ค่าธรรมเนียมจากการบริการ รวมถึง
รายได้จากรัฐบาลอื่น เช่น ค่าเช่าที่ดิน เป็นต้น

(๔) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
ส่วนรายจ่ายแบ่งเป็น

- (๑) งบรายจ่ายกลาง ได้แก่ ค่าชวาระหนี้ ดอกเบี้ย รายจ่ายตามข้อมูตพื้น เงินสำรอง

จ่าย เงินช่วยเหลือ

(๒) งบรายจ่ายประจำ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์

(๓) งบรายจ่ายลงทุน ได้แก่ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ งบรายจ่ายจากงบเฉพาะกิจ เช่น งบกิจการสถานชานบาล งบเฉพาะการประปา เป็นต้น

จากการศึกษาโครงสร้างทางการคลัง (ตารางที่ ๓.๓๒) พบว่า ราชภัฏส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๖) เป็นภาครัฐบาลกลางจัดสรร และรองลงมาเป็นเงินอุดหนุน ส่วนรายรับจากทางอื่นมีสัดส่วนน้อย ถ้ารายจ่ายของทุนมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๖๑.๘ และมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเรื่อย ๆ แสดงว่า ทองเงินให้ความสำคัญต่อการลงทุนให้บริการสาธารณะมากขึ้น

ด้านความสามารถในการพึ่งพาตนเอง จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้เพิ่มความสามารถในการพึ่งตนเองมากขึ้นเป็นลำดับ (สัดส่วนระหว่างรายได้ทั้งหมดต่อเงินอุดหนุนมีค่าสูงขึ้น) แต่การที่จะให้พึ่งตนเองโดยสมบูรณ์ ยังเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก เพราะการลงทุนบางอย่าง เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ทองเงินลงทุนสูงมาก นอกจากนี้ ด้านความเป็นอิสระในการใช้จ่ายของท้องถิ่นยังมีน้อย กล่าวคือ สัดส่วนเงินอุดหนุนยังมีระดับสูง ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อกำหนดความต้องการของประชาชนได้เต็มที่

๓.๒.๓.๘ การศึกษาด้านแรงงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ก) พิจารณาในระดับภาค ตาราง ๓.๓๖ เป็นการเปรียบเทียบ สัดส่วนกำลังแรงงาน^๑ ของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ ยกเว้นจังหวัดระนอง ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มี การเผยแพร่สำมะโนประชากรและเคหะของจังหวัดระนอง ๒๕๒๓

จากตาราง ๓.๓๖ จะพบว่าทั้งสองช่วงเวลาที่ทำการศึกษาคือปี ๒๕๑๓ และ ๒๕๒๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีกำลังแรงงานมากที่สุดในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๐ และ ๒๑.๒๓ ของแรงงานในภาคใต้ (ไม่นับจังหวัดระนอง) ตามลำดับ รองลงมาเป็นอันดับ ๒ คือ จังหวัดสงขลา มีกำลังแรงงานเป็นร้อยละ ๑๕.๒๓ และ ๑๕.๑ ของแรงงานในภาคใต้ ตามลำดับ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีกำลังแรงงานมากเป็นอันดับ ๓ ของภาค คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒๓ ในปี ๒๕๑๓

^๑ กำลังแรงงาน ในที่นี้หมายถึง ประชากรอายุตั้งแต่ ๑๑-๖๕ ปี ทั้งที่ทำงานในเชิง เศรษฐกิจและผู้ที่ไม่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ

และร้อยละ ๑๐.๖๑ ในปี ๒๕๒๓ จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่ก้ำกั้งแรงงานน้อยที่สุดในทั้ง ๒ ช่วง
เวลาคือร้อยละ ๒.๕ ในปี ๒๕๑๓ และร้อยละ ๒.๕๕ ในปี ๒๕๒๓

การศึกษาอัตราการเติบโตของกำลังแรงงานในแต่ละจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการ
เติบโตของกำลังแรงงานสูงกว่าภาคใต้ ซึ่งมีค่าร้อยละ ๓.๕๕ มีอยู่ ๓ จังหวัด จังหวัดกระบี่ (ร้อย
ละ ๕.๑๔) จังหวัดตรัง (ร้อยละ ๔.๖๒) และจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ร้อยละ ๔.๓๘) ตามลำดับ
และจังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตของกำลังแรงงานต่ำสุดคือ จังหวัดนราธิวาส (ร้อยละ ๒.๗๗)

ตารางที่ ๓.๓๕ งบรายรับ - งบรายจ่ายของวัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วย : ล้านบาท

	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖
ประเภทรายรับ					
๑. ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บ	๗,๔๗๐	๖,๘๐๐	๙,๑๑๓	๑๐,๐๓๙	๑๑,๘๙๔
๒. ภาษีที่รัฐบาลกลางจัดสรรไว้	๒๔,๖๔๓	๓๑,๕๑๒	๔๐,๕๑๗	๔๓,๗๖๑	๓๗,๗๗๑
๓. รายได้จากทรัพย์สินและอื่นๆ	๗,๐๔๑	๖,๗๘๖	๗,๖๓๖	๙,๕๖๐	๙,๘๙๔
๔. เงินอุดหนุน	๒๒,๐๓๖	๒๐,๓๗๕	๒๐,๓๙๘	๑๘,๖๙๕	๒๒,๔๗๕
รวม	๖๒,๐๓๖	๖๕,๔๖๓	๗๗,๖๖๔	๘๒,๐๙๕	๘๒,๐๓๔
ประเภทรายจ่าย					
๑. งบรายจ่ายกลาง	๑,๖๘๒	๑,๔๘๗	๑,๙๕๘	๑,๕๗๒	๒,๑๓๐
๒. งบรายจ่ายประจำ	๒๑,๔๕๗	๒๔,๔๖๘	๒๖,๖๘๔	๓๕,๓๒๒	๓๘,๘๙๒
๓. งบรายจ่ายลงทุน	๒๙,๗๖๑	๓๑,๑๒๕	๓๒,๕๕๑	๔๕,๖๖๙	๖๕,๐๖๒
รวม	๕๒,๙๐๐	๕๗,๐๘๐	๖๐,๘๙๓	๘๒,๕๖๓	๑๐๖,๐๘๔

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ข) กำลังแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี แรงงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (๒๕๑๓ - ๒๕๒๓) ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับโดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีร้อยละ ๘.๑๑

จากการศึกษาแรงงาน จำแนกตามประเภทกิจกรรม (ตารางที่ ๓.๓๗) แรงงานในหมวดอาชีพการเงิน - การธนาคาร มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๘.๓๓ ต่อปี แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาคการเงิน - การธนาคารที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ไม่ได้มีการพัฒนาจนมีบทบาทต่อเศรษฐกิจภายในจังหวัดอย่างสูง นอกจากนี้แรงงานในสาขา ประปา - ไฟฟ้า การก่อสร้าง และสาขาอื่น ๆ ของจังหวัดก็มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน แต่แรงงานในสาขากการเหมืองแร่ในช่วงปี ๒๕๑๓ - ๒๕๒๓ มีอัตราการขยายตัวของแรงงานลดลง คือมีอัตราการขยายตัวลดลงโดยเฉลี่ย ร้อยละ ๒.๔ ต่อปี แสดงให้เห็นถึงบทบาทของการผลิตสาขาเหมืองแร่ที่ลดลง สำหรับแรงงานในสาขาเกษตรกรรมมีอัตราการขยายตัวอย่างช้า ๆ กล่าวคือมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๓.๔๘ ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของแรงงานเฉลี่ยทั้งจังหวัด แสดงถึงบทบาททางด้านเกษตรกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีบทบาทลดน้อยลง

ค) โครงสร้างแรงงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการศึกษาพิจารณาแรงงานโดยแยกออกเป็นสาขาการผลิตหลัก ๓ สาขา คือ

- ๑. สาขาปฐมภูมิ ได้แก่ การเกษตรกรรม
- ๒. สาขาทุติยภูมิ ได้แก่ การอุตสาหกรรม
- ๓. สาขาคติยภูมิ ได้แก่ การค้าและบริการ

จากการศึกษาอาจจะสรุปได้ว่า โครงสร้างแรงงานส่วนใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ใน ภาคเกษตรกรรมหรือสาขาปฐมภูมินั้นเอง สัดส่วนแรงงานในภาคเกษตรกรรมมีถึงร้อยละ ๘๘.๖ ในปี ๒๕๑๓ และร้อยละ ๗๘.๐ ในปี ๒๕๒๓ รองลงมาคือแรงงานในสาขาคติยภูมิ และสาขาทุติยภูมิตามลำดับ (ตารางที่ ๓.๓๘)

อัตราการขยายตัวของแรงงานในภาคคติยภูมิมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉลี่ยร้อยละ ๗.๘๑ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวของแรงงานที่สูงกว่าสาขาอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าจำนวนแรงงานในสาขานี้เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปี กล่าวคือจาก ๒๔,๔๘๐ คน ในปี ๒๕๑๓ เป็น

๔๘,๕๕๕ คนในปี ๒๕๒๓ เพิ่มขึ้นถึง ๒๘,๐๘๕ คน กล่าวได้ว่า บทบาทของสาขาวิทยุที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างแรงงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน และจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต แรงงานในภาคเกษตรกรรมที่มีการขยายตัวค่อนข้างช้า แสดงถึงบทบาทแรงงานภาคเกษตรกรรม เริ่มลดความสำคัญต่อโครงสร้างแรงงานรวมของจังหวัด

๓.๒.๔ การศึกษาสภาพประชากร และสังคม ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.๒.๔.๑ ประชากร

จากทะเบียนราษฎร กรมการปกครองระบุว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประชากรรวม ๒๑๕,๖๔๘ คน จำแนกเป็นประชากรชาย ๓๐๗,๑๔๑ คน ประชากรหญิง ๓๐๘,๕๐๘ คน หรือคิดเป็นอัตราส่วน ๑๐๐ : ๑๐๐.๕๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ ๓ จาก ๑๔ จังหวัดของภาคใต้

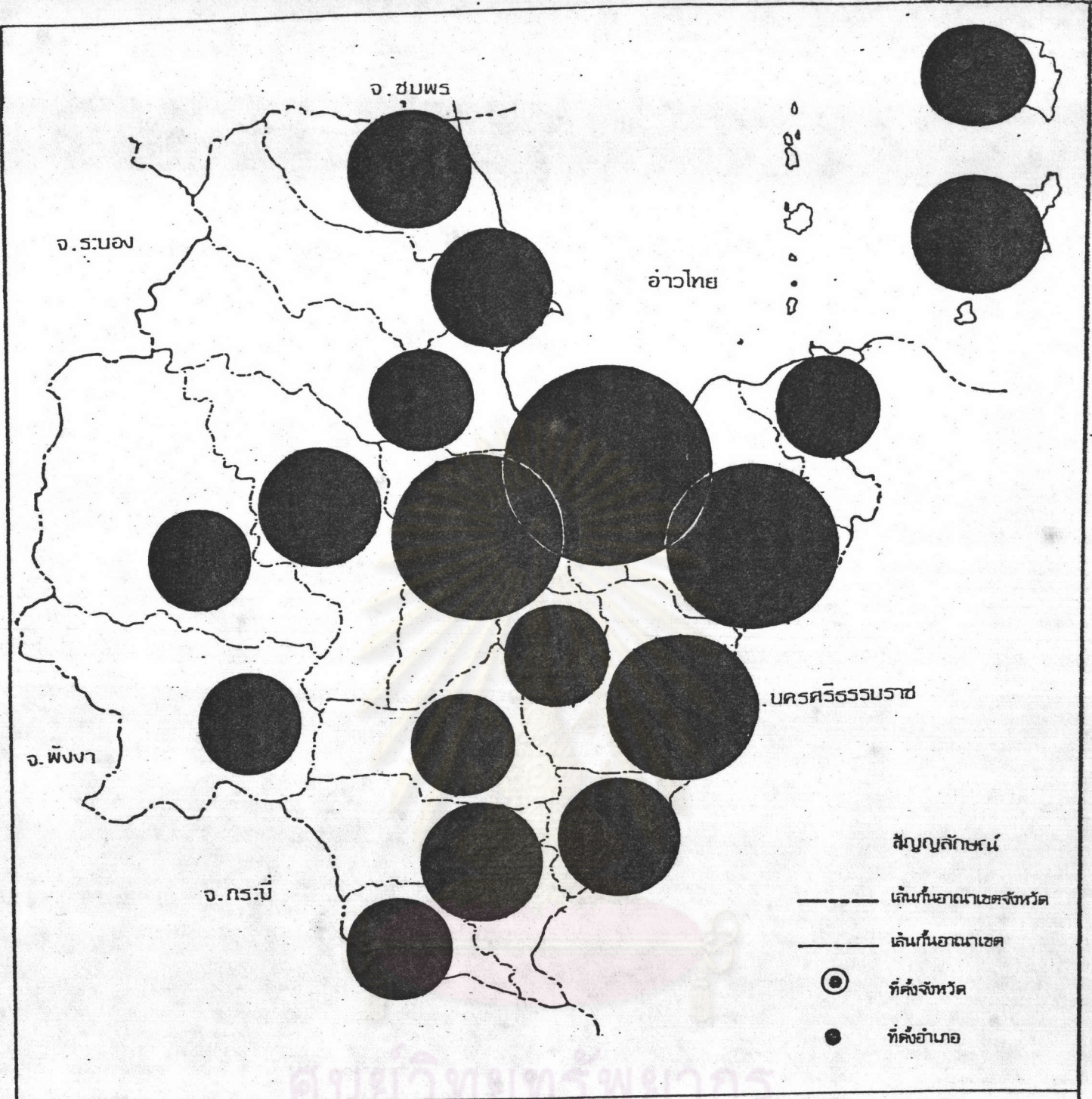
ก. ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

การกระจายตัวของประชากรในระดับอำเภอ พบว่าประชากรส่วนมากจะกระจุกตัวอยู่ในบริเวณที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ เช่น อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีประชากรมากที่สุด คือ ๑๐๑,๔๘๔ คน เป็นร้อยละ ๑๖.๔๘ ของประชากรทั้งจังหวัด รองลงมาได้แก่ อำเภอพุนพิน มีประชากร ๖๘,๕๕๔ คน หรือร้อยละ ๑๑.๑๔ ของประชากรทั้งจังหวัด และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่ อำเภอเกาะพะงันมีประชากรเพียง ๗,๖๘๓ คน หรือร้อยละ ๑.๒๕ ของประชากรทั้งจังหวัด (ตารางที่ ๓.๕๒ และแผนที่ ๓.๑๔)

ข. ความหนาแน่นของประชากร

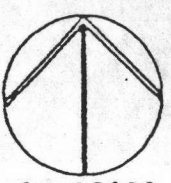
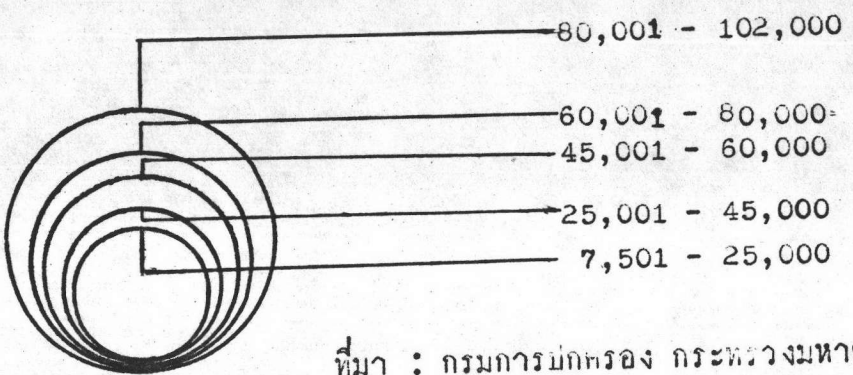
ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยทั้งจังหวัดเท่ากับ ๔๘.๑ คน/ตารางกิโลเมตร สำหรับความหนาแน่นของประชากรในระดับอำเภอ พบว่าอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมีความหนาแน่นประชากรสูงที่สุด ๔๓๘.๗ คน/ตารางกิโลเมตร เนื่องจากเป็นชุมชนหลักของจังหวัด รองลงมา คือ อำเภอเกาะสมุย ๑๓๕ คน/ตารางกิโลเมตร ส่วนอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำที่สุดคือ อำเภอบ้านตาขุน ๗.๗ คน/ตารางกิโลเมตร เนื่องจากพื้นที่เป็นป่าและภูเขาเป็นส่วนมาก (รายละเอียดจากตารางที่ ๓.๓๘ และแผนที่ ๓.๑๕)

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขนาดประชากรรายอำเภอ พ.ศ. 2525

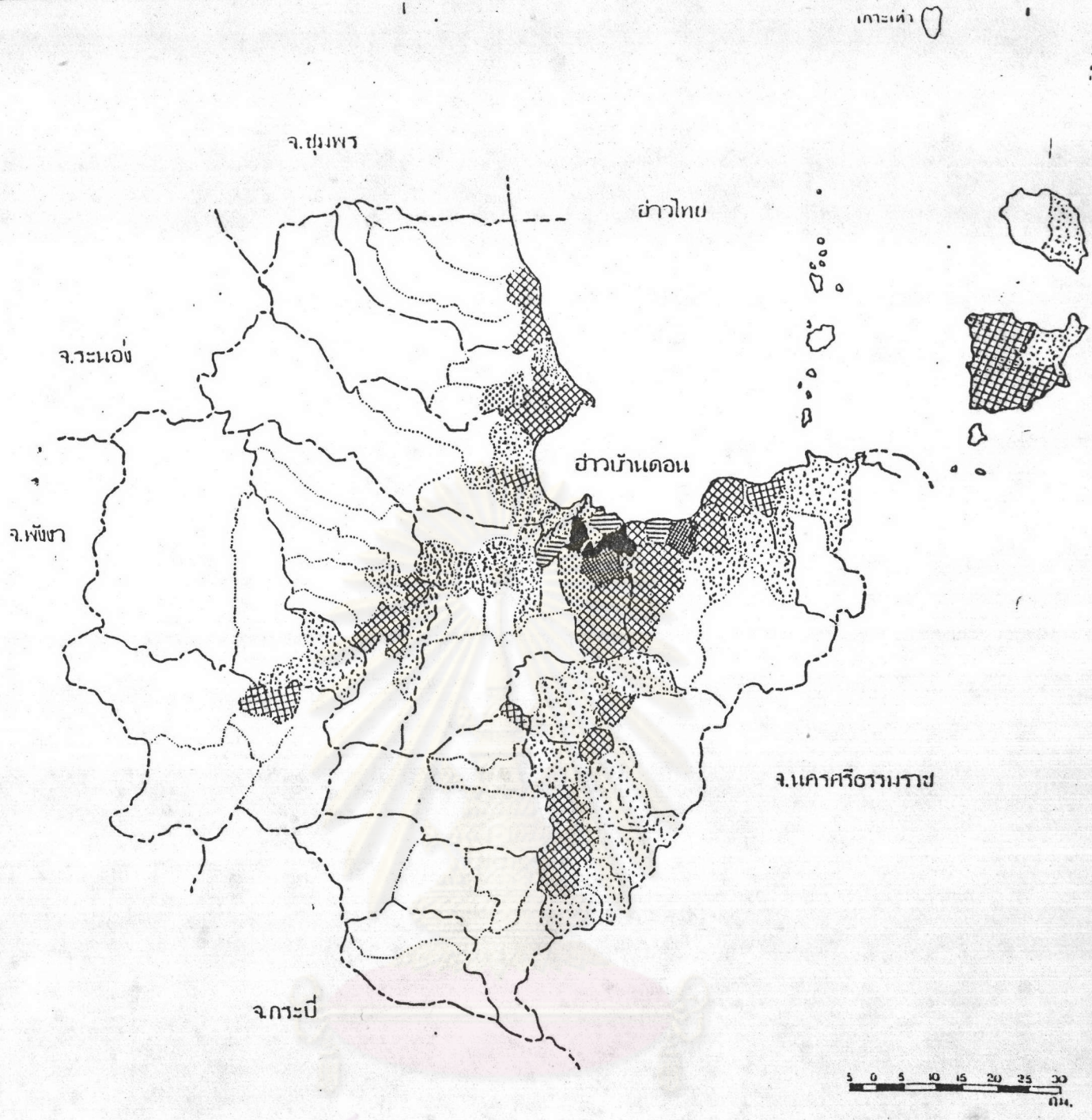

1:1000000

แผนที่ 3.14

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความหนาแน่นของประชากรเป็นรายตำบลในปี 2525

	1 - 50	คน/กม. ²		301 - 400	"
	51 - 100	"		401 - 500	"
	101 - 200	"		501 - 600	"
	201 - 300	"			

แผนที่ 3.16

ในระดับท่าบล พบว่าค่าบลที่มีความหนาแน่นสูงสุด คือ มากกว่า ๕๐๐ คน/ตารางกิโลเมตร มี ๓ ตำบล คือ ตำบลบางกุ้ง ตำบลบางไผ่ และตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ค่าบลที่มีความหนาแน่นในระดักรองลงมาคือ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี และ ตำบลท่าทองใหม่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ (แผนที่ ๓.๑๖)

ค. โครงสร้างประชากรกันเพศและอายุ อัตราส่วนผู้เป็นภาระ

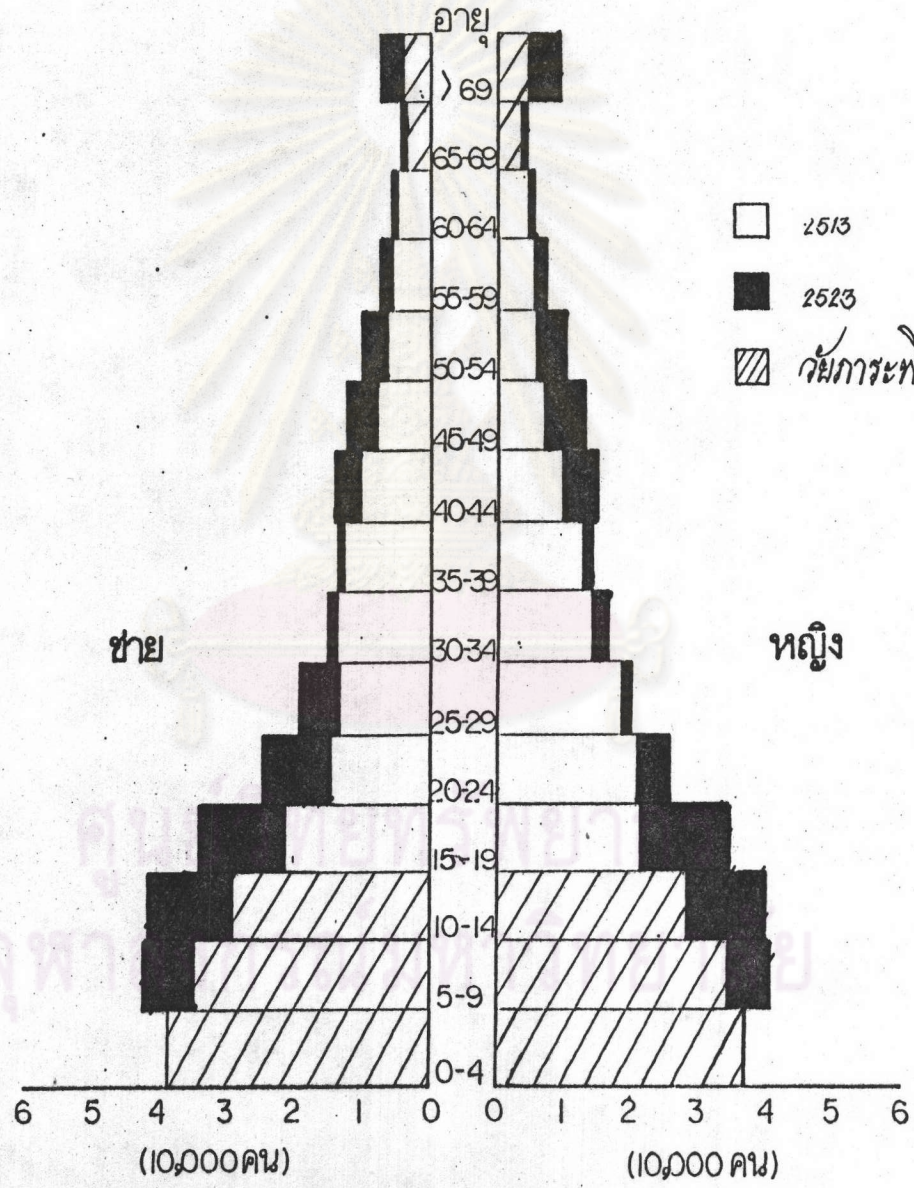
(๑) โครงสร้างทางกันเพศ จากตารางที่ ๓.๔๐ จะพบว่า ประชากรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๕ ในช่วงเวลา ๖ ปีแรก (๒๕๑๔ ถึง ๒๕๒๓) มีสัดส่วนของประชากรเพศชายสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย แต่ในช่วงปี ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕ สัดส่วนของประชากร เพศหญิงสูงกว่าประชากร เพศชายเล็กน้อย

(๒) โครงสร้างด้านอายุ และอัตราส่วนประชากรผู้เป็นภาระ

จากสำมะโนประชากรและเคหะจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ๒๕๑๓ และ พ.ศ. ๒๕๒๓ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ตารางที่ ๓.๔๑) จะพบว่าประชากรวัยเด็กที่มีอายุระหว่าง ๐ - ๑๔ ปี จะเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดในช่วงเวลาทั้งสอง กล่าวคือเป็นร้อยละ ๔๖.๑ ของประชากรทั้งหมดในปี ๒๕๑๓ และร้อยละ ๔๐.๘ ของประชากรทั้งหมดในปี ๒๕๒๓ จะเห็นได้ว่ากลุ่มประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง มีสาเหตุมาจากโครงการวางแผนครอบครัวที่ทำให้อัตราการเกิดลดลง จากการทำมีประชากรวัยเด็กเป็นจำนวนมากทำให้อัตราส่วนประชากรผู้ที่เป็นภาระอยู่ในอัตราที่สูงตามไปด้วย คือ ในปี ๒๕๑๓ อัตราส่วนประชากรผู้ที่เป็นภาระสูงถึงร้อยละ ๘๘.๘ ของประชากรวัยแรงงาน

• อัตราส่วนประชากรผู้เป็นภาระ (Dependency Ratio) : อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชากรที่อยู่ในวัยที่ไม่ให้ผลผลิตในเชิงเศรษฐกิจต่อประชากรวัยทำงาน ซึ่งประชากรผู้เป็นภาระจะเป็นภาระต่อประชากรจะเป็นภาระทางเศรษฐกิจต่อประชากรในวัยทำงาน ประชากรที่จัดว่าเป็นภาระมี ๒ หมวดอายุ คือ หมวดอายุ ๐ - ๑๔ ปี เป็นประชากรที่พึ่งพิงวัยเด็ก และหมวดอายุสูงกว่า ๖๕ ปีขึ้นไป เป็นประชากรที่พึ่งพิงวัยชรา ส่วนประชากรที่ให้ผลเชิงเศรษฐกิจหรือประชากรวัยทำงานอยู่ในช่วง ๑๕ - ๖๔ ปี

แผนภูมิ 3.3 โครงสร้างประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศและอายุ พ.ศ. 2513, 2523

หรือพูดได้ว่าประชากรวัยแรงงาน ๑๐๐ คน จะจ้างรับภาระประชากรพึ่งพิงถึงประมาณ ๘๘ คน โดยแยกเป็นประชากรพึ่งพิงวัยเด็กร้อยละ ๔๑.๘๘ และประชากรพึ่งพิงวัยชราร้อยละ ๔๖.๑๒ ส่วนในปี ๒๕๒๓ อัตราส่วนประชากรที่เป็นภาระเป็นร้อยละ ๘๓.๕๑ ของประชากรวัยแรงงาน โดยมีสัดส่วนประชากรพึ่งพิงวัยเด็กลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๓๕.๒๑ ขณะเดียวกันประชากรพึ่งพิงวัยชราที่อัตราเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘.๓ ในช่วงระยะเวลาห่างกัน ๑๐ ปี จะเห็นได้ว่าอัตราการเกิดของประชากรลดลงอย่างชัดเจน อันเป็นผลจากโครงการวางแผนครอบครัว และอัตราการตายของประชากรวัยชราที่ลดลงเช่นกัน

แม้ว่าอัตราการเกิดจะลดลงก็ตาม แต่ประชากรในวัยเด็กก็เป็นประชากรกลุ่มใหญ่ และมีจำนวนมากจนอัตราการพึ่งพิงเกิดจะเป็น ๑ : ๑ อันจะเป็นปัญหาในเรื่องภาระการเลี้ยงดูของครอบครัว ทำให้ไม่สามารถนำรายได้ที่หามาได้มาใช้ในการซื้อหาอาหารที่มีคุณค่าโภชนาการได้อย่างเพียงพอ หรือในการจัดหาเครื่องนุ่งห่มมาใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตได้ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงประชากร

(๑) ระดับจังหวัด ตาราง ๓.๔๓ แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ สรุปได้ดังนี้

(๑.๑) อัตราการเกิดในแนวโน้มลดลงจาก ๓๓.๘ ต่อพันในปี ๒๕๑๕ เหลือเพียง ๒๖.๘ ต่อพันในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ และอัตราการเกิดเฉลี่ยปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ ปีค่า ๒๘.๘ ต่อพัน

(๑.๒) อัตราการตายในแต่ละปีมีมูลค่าไม่แตกต่างกันมากนักโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ๔.๘ ต่อพันถึง ๕.๓ ต่อพัน อัตราการตายเฉลี่ยปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ ปีค่า ๔.๘ ต่อพัน

(๑.๓) การอพยพย้ายถิ่น ระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ ประชากรมีการอพยพย้ายออกมากกว่าย้ายเข้าทุกปียกเว้นในปี ๒๕๑๗ เพียงปีเดียวที่มีการย้ายเข้ามามากกว่าย้ายออก มีจำนวนผู้อพยพย้ายออกสุทธิทั้งสิ้น ๒๐,๒๐๐ คน และอัตราการย้ายถิ่นสุทธิเฉลี่ยปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ ปีค่า ๓.๒ ต่อพัน

(๑.๔) อัตราการเพิ่มของประชากรโดยรวมเฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ ปีค่า ๒๐.๗ ต่อพัน

(๒) ระดับอำเภอ จากการศึกษากการเปลี่ยนแปลงประชากรสุทธิรายอำเภอ ในช่วงปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ สามารถสรุปผลการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ (ตารางที่ ๓.๔๒ ภาคผนวก)

(๒.๑) กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือมีอัตราการเพิ่มประชากรอยู่ระหว่างร้อยละ -๐.๓ ถึงร้อยละ ๑.๐ ได้แก่ อำเภอบ้านนาสาร อำเภอเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน อำเภอศรีวิชัย และกิ่งอำเภอบ้านนาเดิม (ร้อยละ -๐.๓, -๐.๓, -๐.๑, ๐.๖, ๑.๐ ตามลำดับ) จะเห็นได้ว่าอำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเกาะพะงัน เป็นอำเภอที่มีการลดลงของประชากรมากที่สุด กรณีของอำเภอบ้านนาสาร เนื่องจากในปี ๒๕๑๕ ได้มีการแยกประชากรจำนวนหนึ่งไปขึ้นกับกิ่งอำเภอบ้านนาเดิมจึงทำให้ประชากรของอำเภอบ้านนาสารลดลงเป็นอันมาก ดังนั้น อำเภอเกาะพะงันจึงเป็นอำเภอที่มีการลดลงของประชากรมากที่สุด

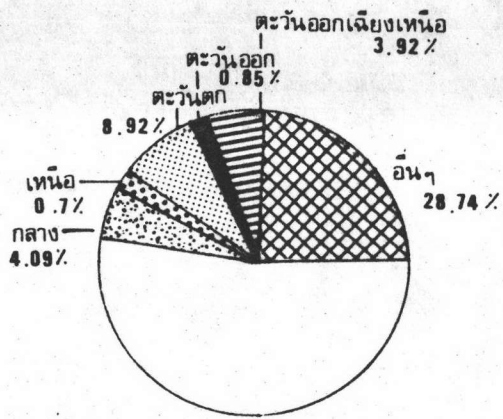
(๒.๒) กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ ๑.๑ ถึง ๒.๐) ได้แก่ อำเภอไชยา อำเภอชานะ อำเภอหาดวาง อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอเวียงสระ อำเภอพุนพิน และกิ่งอำเภอชัยบุรี ตามลำดับ

(๒.๓) กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรค่อนข้างสูง (ร้อยละ ๒.๑ ถึง ๔.๐) ได้แก่ อำเภอบ้านตาขุน อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอคอนสัก ซึ่งมีอัตราส่วนร้อยละ ๒.๖, ๒.๙, ๓.๒ ตามลำดับ

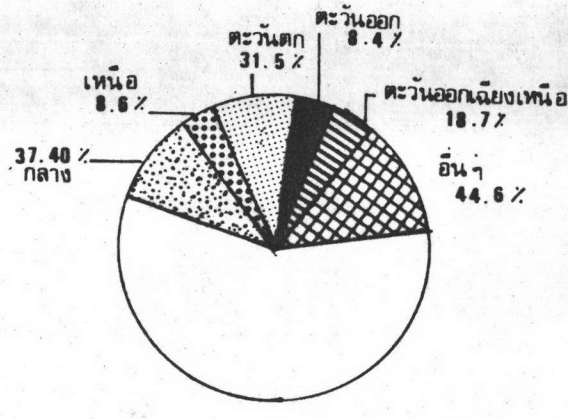
(๒.๔) กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรในระดับสูง (ร้อยละ ๔.๑ ถึง ๖.๐) มีอยู่ด้วยกัน ๓ อำเภอ คือ อำเภอเคียนซา อำเภอพระแสง และอำเภอพนม มีอัตราการเพิ่มของประชากรร้อยละ ๔.๙, ๕.๕, และ ๕.๙ ตามลำดับ

ง. ทิศทางการย้ายถิ่น

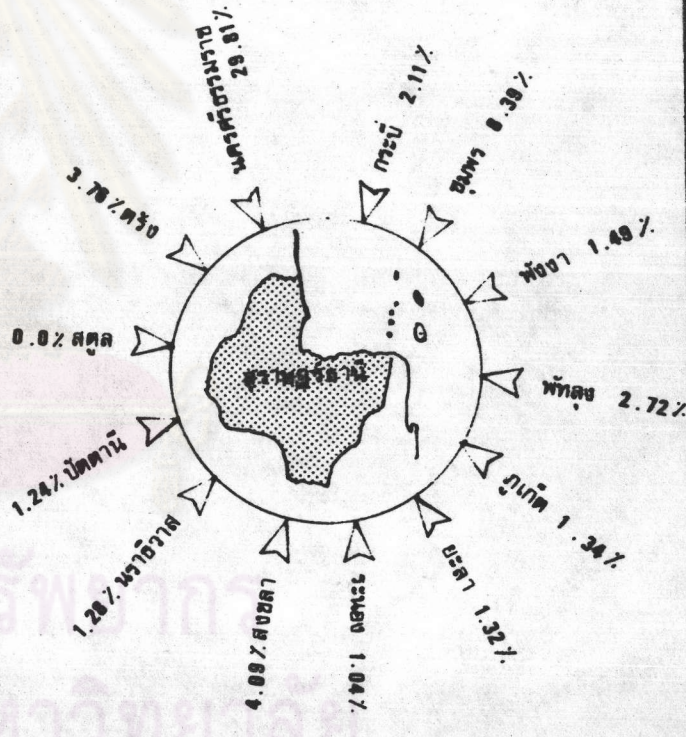
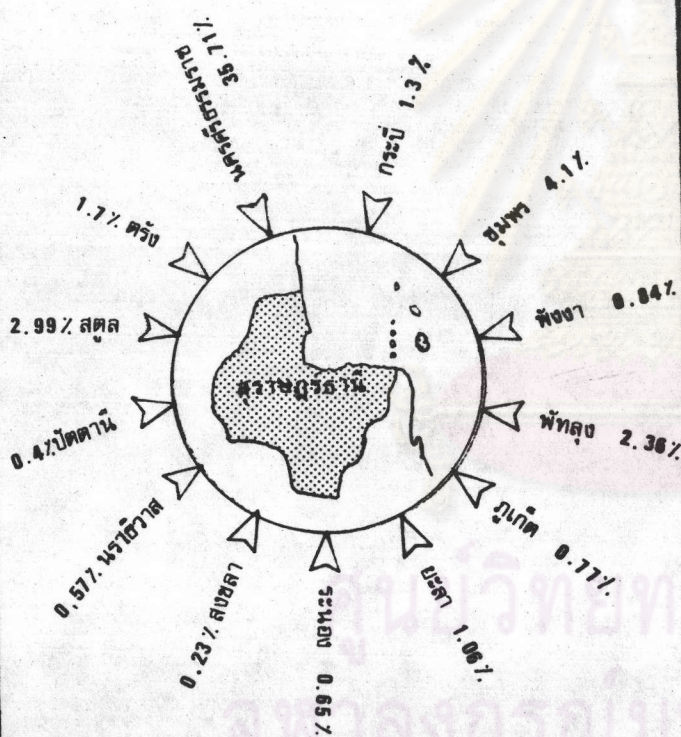
จากสำมะโนประชากรและเคหะปี ๒๕๑๓ และ ๒๕๒๓ พบว่าในช่วงเวลา ๑๐ ปี ทิศทางการย้ายถิ่นของประชากรอายุ ๕ ปีขึ้นไปที่ย้ายภูมิลำเนาไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในช่วงเวลาทั้งสองปีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือส่วนใหญ่จะเป็นการย้ายถิ่นระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ด้วยกัน ในปี ๒๕๑๓ ผู้ที่ย้ายภูมิลำเนาไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานีมาจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ถึงร้อยละ ๕๖.๙๒ ของผู้ที่ย้ายถิ่นมาจากภาคต่าง ๆ โดยย้ายมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงที่สุดถึงร้อยละ ๓๕.๙๑ ของผู้ที่ย้ายถิ่นมาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ด้วยกัน รองลงมาได้แก่จังหวัดชุมพร ร้อยละ ๔.๑ จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีการอพยพมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีน้อยที่สุด เพียงร้อยละ ๐.๒๓ เท่านั้น การย้ายถิ่นในระดับภาคมายังจังหวัด

พ.ศ. 2513

พ.ศ. 2523

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แผนภูมิ 3.4 สัดส่วนและทิศทางการย้ายถิ่นของประชากรมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา. ส่วนทะเบียนประชากรและเคหะจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปี 2513, 2523

สุราษฎร์ธานี พบว่าภาคตะวันออกเฉียงใต้มีการอพยพย้ายถิ่นมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุดร้อยละ ๕.๘ ส่วนภาคเหนือเป็นภาคที่มีการอพยพย้ายถิ่นน้อยที่สุดร้อยละ ๐.๓๐ เท่านั้น

ในปี ๒๕๒๓ ลักษณะการย้ายถิ่น มีการย้ายถิ่นภายในจังหวัดและการย้ายถิ่นระหว่างจังหวัด มีจำนวนใกล้เคียงกัน การย้ายถิ่นระหว่างจังหวัดพบว่าส่วนใหญ่ยังคงเป็นการย้ายถิ่นภายในภาคใต้ ทั่วถึงร้อยละ ๕๕.๖ ของผู้ย้ายถิ่นในภาคต่าง ๆ โดยเป็นการย้ายถิ่นจากจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงที่สุดถึงร้อยละ ๒๙.๘๑ ของจำนวนผู้ย้ายถิ่นจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้วัดกัน รองลงมาได้แก่ จังหวัดชุมพรร้อยละ ๘.๘ และจังหวัดสงขลาร้อยละ ๘.๐๙ ตามลำดับ และจังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีการอพยพมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๑.๐๘ การย้ายถิ่นในระดับภาค ภาคกลางมีการอพยพของประชากรมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุดร้อยละ ๑๐.๓๘ รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ ๕.๑๙ ภาคตะวันออกเป็นภาคที่มีการอพยพมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๒.๓๓ (ตารางที่ ๓.๔๔, แผนภูมิ ๓.๔)

จ. การคาดคะเนประชากรในอนาคต

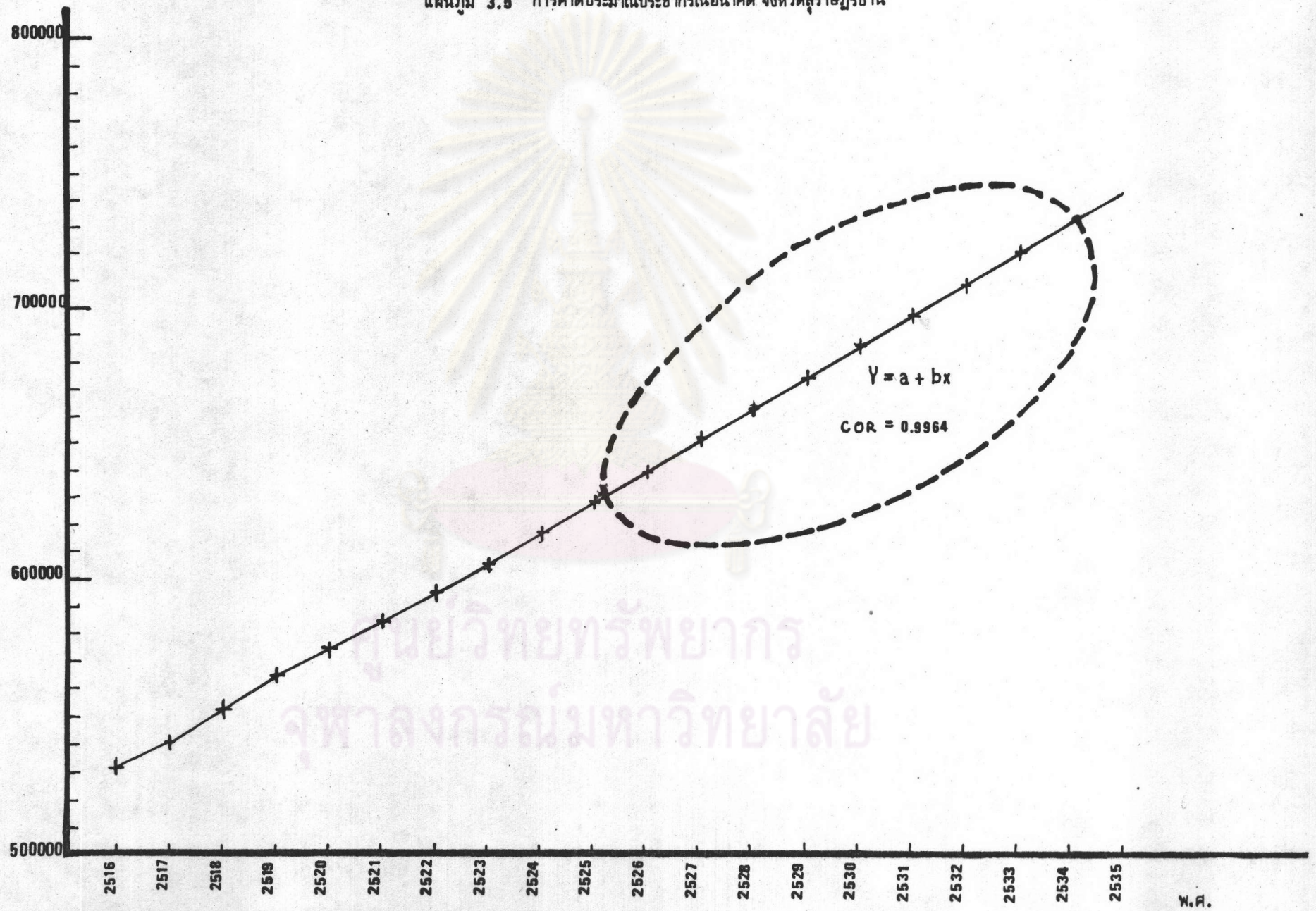
การคาดคะเนประชากรในอนาคตนับว่าเป็นความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นความต้องการใช้ที่ดิน และใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อเปรียบเทียบจำนวนประชากรกับพื้นที่เพาะปลูกในปัจจุบัน ซึ่งมีพื้นที่ร้อยละ ๓๙.๘๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ปรากฏว่าพื้นที่เพาะปลูกต่อประชากรมี ๔.๙ ไร่ต่อคน เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้นจะเห็นได้ว่าสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกต่อประชากรลดลง จึงต้องมีการวางแผนประชากร เพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สอดคล้องกับการรักษาสมดุลย์ของสภาพแวดล้อม ตลอดจนการเตรียมการเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเตรียมการจ้างงาน ฯลฯ

จากการศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ เพื่อเป็นพื้นฐานในการคำนวณประชากรในอนาคต (ตารางที่ ๓.๔๒)

- ๑) อัตราการเพิ่มของประชากรระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๕ เท่ากับร้อยละ ๒.๐๗
- ๒) การคาดคะเนประชากรโดยวิธี Simple Linear Regression

จำนวน
ประชากร

แผนภูมิ 3.5 การคาดประมาณประชากรในอนาคต จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$Y = a + bx$$

$$b = \frac{\sum xy - \frac{\sum x \sum y}{n}}{\sum x^2 - \frac{(\sum x)^2}{n}}$$

ผลการศึกษา คือ

$$a = 484, 473.07$$

$$\text{Correlation Coefficient} = 0.8564$$

การคาดคะเนประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอนาคต

ปี ๒๕๒๔	๖๕๐, ๘๖๒	คน
๒๕๒๕	๖๖๒, ๑๓๘	คน
๒๕๓๐	๖๗๓, ๓๑๗	คน
๒๕๓๖	๖๘๔, ๕๙๕	คน
๒๕๔๒	๖๙๕, ๖๗๓	คน
๒๕๔๓	๗๐๖, ๘๕๑	คน
๒๕๔๔	๗๑๘, ๐๒๘	คน

การคาดประมาณประชากรตามหมวดอายุ

การคาดประมาณประชากรของจังหวัดสุราษฎร์ธานีตามหมวดอายุในที่นี้ใช้วิธี **Ratio Method** และ **Linear Regression** โดยใช้ข้อมูลประชากรตามหมวดอายุจากสำมะโนประชากรและเคหะจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๑๓ และ ๒๕๒๓ และผลการคาดประมาณประชากรตามวิธี **Linear Regression** ในข้อ จ. ตามที่กล่าวแล้วมาเป็นพื้นฐานในการคาดคะเนประชากรตามหมวดอายุ ซึ่งจะได้อัตราประชากรโดยแบ่งตามหมวดอายุ ดังตารางที่ ๓.๔๕

ผลของการคาดคะเนประมาณประชากรตามหมวดอายุ จะได้นำไปใช้ในการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับเด็กที่จะต้องเข้าสู่การศึกษา จำนวนแรงงานที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องต่อไป

๓.๒.๔.๒ การศึกษา

จังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในเขตการศึกษาที่ ๓ ของภาคใต้ ซึ่งมีจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา สงขลา อยู่ในเขตการศึกษาเดียวกัน สภาทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับวิทยาลัย และอุดมศึกษา จำแนกตามสังกัดและประเภทได้ดังนี้

ในปี ๒๕๒๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนักเรียนทั้งหมด ๑๔๐,๐๒๑ คน หรือ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๔ ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด มีครู ๙,๕๒๘ คน ห้องเรียน ๕,๑๕๐ ห้อง เฉลี่ยอัตราส่วนครูต่อนักเรียนทั้งจังหวัดเท่ากับ ๑ : ๑๕ เฉลี่ยห้องเรียนต่อนักเรียนทั้งจังหวัดเท่ากับ ๑ : ๒๙ จะเห็นว่าค่าความมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ ๓.๕๖ จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียนและนักศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. ๒๕๒๕

สังกัด	จำนวนแห่ง	จำนวนครู	จำนวนนักเรียนนักศึกษา	ครู : นักเรียน
๑. สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ	๕๕๙	๕,๒๑๘	๘๔,๓๑๑	๑ : ๑๘
๒. กรมสามัญศึกษา	๒๘	๑,๓๕๓	๒๔,๐๙๙	๑ : ๑๘
๓. เทศบาล	๘	๑๙๙	๓,๘๙๘	๑ : ๒๐
๔. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	๓๘	๔๐๓	๑๑,๐๑๑	๑ : ๒๙
๕. กรมอาชีวศึกษา (ระดับปวช.-ปวส.)	๓	๑๔๓	๒,๕๐๔	๑ : ๑๘
๖. กรมการศึกษาค้นคว้า (ระดับปริญญาตรี)	๑	๕๕	๑,๔๑๘	๑ : ๑๕
๗. กรมการแพทย์ (วิทยาลัยพยาบาล)	๑	๑๕ ^๑	๒๕๔	๑ : ๑๓
รวม	๖๓๖	๙,๕๒๘	๑๓๙,๕๕๓	๑ : ๑๘

ที่มา : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑ มีอาจารย์พิเศษ ๘๐ คน

ก. การประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

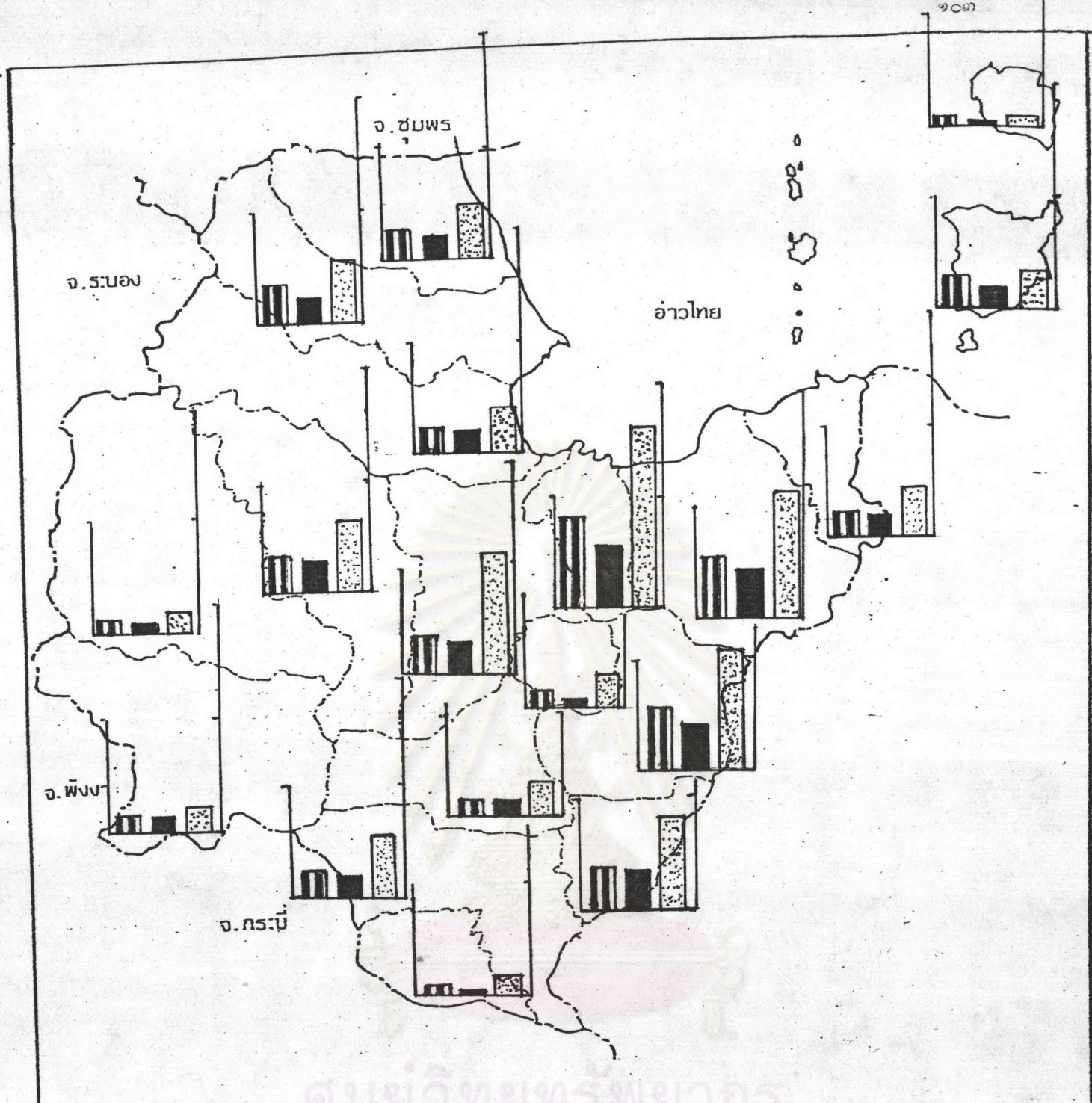
การศึกษาในระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นการศึกษาระดับบังคับของประเทศ การจัดการศึกษาในระดับนี้อยู่ในความควบคุมและบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ช.ป.ช.) ซึ่งกำหนดควาอย่างน้อยที่สุดทุกแห่งอำเภอและอำเภอควรมีโรงเรียนประถมศึกษาอย่างน้อยที่สุด ๑ โรงเรียน ขึ้นกับความหนาแน่นของประชากร ตลอดจนสภาพภูมิประเทศของแต่ละท้องถิ่น

ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสิ้น ๕๘๖ แห่ง สังกัดช.ป.ช. ๕๕๖ แห่ง สังกัดกรมสามัญศึกษา ๑ แห่ง สังกัดเทศบาล ๘ แห่ง (เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ๔ แห่ง เทศบาลนาสาร ๔ แห่ง) สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๑๔ แห่ง อำเภอกาญจนดิษฐ์เป็นอำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษามากที่สุด ๕๘ แห่ง และกิ่งอำเภอชัยบุรีมีน้อยที่สุดเพียง ๔ แห่ง (ตารางที่ ๓.๔๗)

สรุป สภาพการจัดการประถมศึกษา ดังนี้ ขนาดโรงเรียน ขนาดเฉลี่ยของแต่ละอำเภอแตกต่างกันมาก กล่าวคือมีนักเรียนโรงเรียนละ ๔๘ คน ถึง ๓๐๓ คน โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบโรงเรียนที่มีขนาดเล็กในด้านคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็กยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเปิดสอนชั้น ป.๕ - ๖ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับโอกาสในการศึกษาของเด็กในท้องถิ่นนั้นด้วย นักเรียนต่อครู พบว่ามีความแตกต่างระหว่างอำเภอมีมาก แสดงว่าการกระจายกำลังครูไม่ทั่วถึงหรือไม่เท่าเทียมกัน อัตราส่วนนักเรียนต่อห้อง อัตราสูงสุดเท่ากับ ๒๕ : ๑ ซึ่งไม่น่าจะมีปัญหา (ตารางที่ ๓.๔๗ ภาคผนวก) จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าอำเภอพระแสง กิ่งอำเภอนาเดิม และกิ่งอำเภอชัยบุรี เป็นอำเภอที่มีความเสียเปรียบในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อำเภอที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและบริการได้ทั่วถึงก็คืออำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอไชยา อำเภอท่าชนะ และอำเภอกอนสัก ซึ่งพบว่าความไม่เสมอภาคในการจัดการศึกษาและการบริการทางการศึกษานั้น เป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดซึ่งจะก่อให้เกิดทางแก้ไขต่อไป

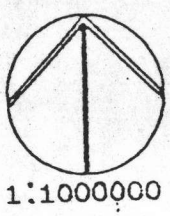
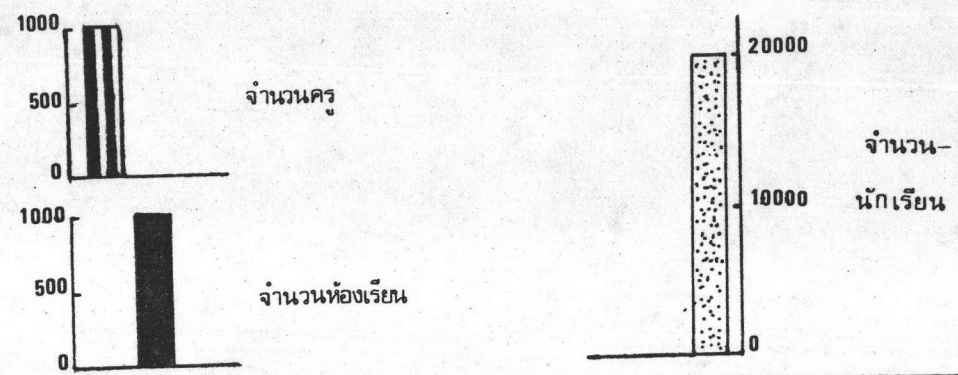
ข. การมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีโรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ๒๘ แห่ง โดยเฉลี่ยแล้วทุกอำเภอจะมีโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างน้อย อำเภอละ ๑ แห่ง ยกเว้นกิ่งอำเภอชัยบุรียังไม่มีโรงเรียนมัธยมเปิดทำการสอน ทั้งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปลาย ๑๐ แห่ง ใน ๔ อำเภอ

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จำนวน ครู ห้องเรียน นักเรียน ระดับประถมศึกษา

แผ่นที่ 3.17

สามารถสรุปภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้ดังนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัด ในแต่ละอำเภอมีหน้าที่ให้บริการประชาชนตั้งแต่ ๗,๖๙๓ ถึง ๓๓,๘๘๘ คน ประชากรในอำเภอต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะได้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เท่าที่อำเภอเจดีย์รายละ ๑.๓๕ ค่าเฉลี่ยของจังหวัด ส่วนทางด้านคุณภาพทางการศึกษาว่าอัตราส่วนครูต่อนักเรียนอัตราสูงสุดเท่ากับ ๒๐ : ๑ ซึ่งอยู่ใน มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ แต่อัตราร้อยละนักเรียนต่อห้อง อัตราสูงสุดถึง ๔๕ : ๑ ซึ่งสูงกว่า มาตรฐานของกรมสามัญศึกษาเล็กน้อย (ตารางที่ ๓.๔๘ ภาคผนวก)

อำเภอซึ่งสามารถจัดการมัธยมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและบริการได้ค่อนข้างทั่วถึง ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเวียงสระ ส่วนอำเภอที่การจัดการมัศึกษายังคง มีปัญหาและจะต้องแก้ไขได้แก่ กิ่งอำเภอบ้านนาเดิม อำเภอท่าชนะ อำเภอพนม และกิ่งอำเภอ ชัยบุรี ซึ่งหมายความว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดยังไม่ทั่วถึง และเสมอภาค มีนักเรียน ที่ได้เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพียงร้อยละ ๑๙.๗ ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น

ค. การศึกษาในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการในระดับนี้อยู่ด้วยกันทั้งสิ้น ๙ แห่ง โดยแบ่งเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับประโยควิชาชีพ และประโยควิชาชีพชั้นสูง ในสังกัดกรม อาชีวศึกษา ๓ แห่ง ได้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี และ วิทยาลัยเกษตรกรรม นอกจากนี้เป็นโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนอีก ๔ แห่ง ในสถานศึกษาของรัฐมีจำนวนครู ๑๔๓คน นักเรียน ๒,๕๐๔ คน หรือคิดเป็นอัตราส่วน ๑ : ๑๘

นอกจากนี้ยังมีวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี เปิดทำการสอนถึงระดับปริญญาตรี มีจำนวนครู อาจารย์ทั้งสิ้น ๕๕ คน นักศึกษา ๑,๔๑๘ คน หรือเป็นอัตราส่วน ๑ : ๑๕ วิทยาลัยพยาบาล สุราษฎร์ธานีมีจำนวนอาจารย์ประจำทั้งสิ้น ๑๙ คน นักศึกษา ๒๕๔ คน คิดเป็นอัตราส่วน ๑ : ๑๓

จะเห็นได้ว่าในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับที่สูง กว่ามัธยมศึกษาเพียงร้อยละ ๑ ของจำนวนนักเรียนนักศึกษาทั้งหมดเท่านั้น และแนวโน้มการ นวัตกรรมเรียนจะหันมาทางก้านอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และการผลิตทางการฝึกหัดครูก็มี แนวโน้มลดลงเป็นลำดับ

๑.๒.๕.๓ การสาธารณสุขในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ก. สถานบริการสาธารณสุข

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประชากรทั้งหมด ๒๑๕,๒๔๘ คน มีโรงพยาบาลประจำจังหวัด ๑ แห่ง ขนาด ๒๐๐ เตียง ปัจจุบันเปิดดำเนินการ ๔๕๕ เตียง และมีโครงการจะขยายเป็น ๑,๐๐๐ เตียงในอนาคต โรงพยาบาลอำเภอขนาด ๒๐ เตียง ๑ แห่ง ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง โรงพยาบาลขนาด ๑๐ เตียง อีก ๖ แห่ง และโรงพยาบาลจิตเวชสวนสาธารณะขนาด ๑,๐๐๐ เตียง

การกระจายตัวของโรงพยาบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้ :-

อำเภอเมือง	โรงพยาบาลจังหวัด	๑ แห่ง	๔๕๕ เตียง	เดิมโครงการจะเปิดเป็น ๒๐๐ เตียง
	โรงพยาบาลเอกชน	๒ แห่ง	คือ	โรงพยาบาลบ้านดอนและโรงพยาบาลทักษิณ
อำเภอพุนพิน	โรงพยาบาลสวนสาธารณะ	๑,๐๐๐	เตียง	
	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๑๐ เตียง	
อำเภอคีรีรัฐนิคม	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๑๐ เตียง	
อำเภอกาญจนดิษฐ์	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๑๐ เตียง	
อำเภอไชยา	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๑๐ เตียง	
อำเภอบ้านนาสาร	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๑๐ เตียง	
อำเภอพระแสง	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๑๐ เตียง	
อำเภอเกาะสมุย	โรงพยาบาลอำเภอ	๑ แห่ง	๒๑ เตียง	
อำเภอเวียงสระ	โรงพยาบาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	๑ แห่ง	๓๐ เตียง	

มีสถานีอนามัย ๕๐ แห่ง และสำนักงานควบคุมโรค ๓๖ แห่ง กระจายอยู่ใน ๑๐๔ ตำบล จากตำบลทั้งสิ้น ๑๑๔ ตำบล ตำบลที่ขาดสถานีอนามัยหรือควบคุมโรค ได้แก่ ตำบลชงคราม (๐๓๐๔) อำเภอคอนสัก ตำบลพุนพิน (๐๒๐๕) และตำบลเขาหัวควาย (๐๒๑๕) อำเภอพุนพิน ตำบลเขานินันท์ (๑๑๐๕) อำเภอเวียงสระ ตำบลพระแสง (๑๓๐๔) อำเภอบ้านตาขุน และตำบลพังกาจูน (๑๕๐๕) อำเภอพนม นอกจากนี้ยังมีร้านขายยา อยู่ทั้งสิ้น ๑๒๐ ร้าน

* กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๒๕

นอกจากนี้กล่าวข้างต้น ยังมีหน่วยงานทางสาธารณสุขที่เปิดดำเนินการในจังหวัด
สุราษฎร์ธานีอีก ๒ หน่วยงาน คือ หน่วยปราบโรคเท้าช้างสุราษฎร์ธานี และหน่วยกำจัดไ้มาเลเรีย
สุราษฎร์ธานี

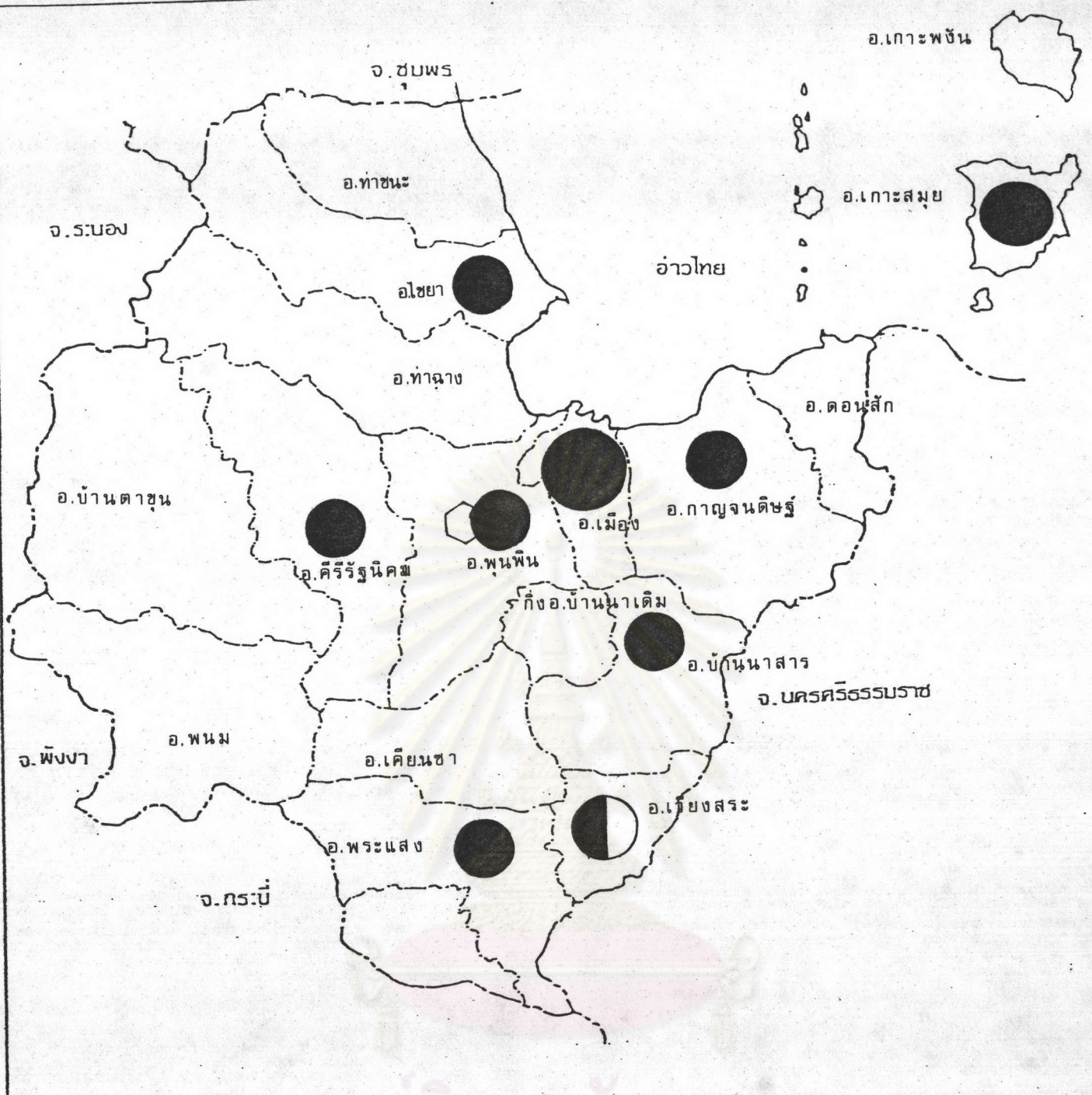
ข. จำนวนบุคลากรทางสาธารณสุข

ในปี ๒๕๕๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแพทย์จำนวน ๕๖ คน หรือคิด
เป็นอัตราส่วนแพทย์ ๑ คนต่อประชาชน ๑๐,๘๕๓ คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากลที่
กำหนดให้แพทย์ ๑ คน รับผิดชอบประชากร ๑,๐๐๐ คน ก็เป็นเรื่องที่ยืนยันถึงความต้องการแพทย์
เพื่อให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย
ความแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ ที่กำหนดให้อัตราส่วนแพทย์ ๑ คนต่อประชากร
๑๐,๐๐๐ คน จะเห็นว่าอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรของจังหวัดใกล้เคียงเป้าหมายตามแผนฯ ๔

จำนวนทันตแพทย์ ในปี ๒๕๕๕ มีจำนวน ๖ คน คิดเป็นอัตราส่วนทันตแพทย์ ๑ คนต่อ
ประชากร ๑๐๒,๖๐๘ คน และมีเภสัชกร ๙ คน คิดเป็นอัตราส่วนเภสัชกร ๑ คน ต่อประชากร
๘๙,๘๕๐ คน จะพบว่าภาระของทันตแพทย์ และเภสัชกรในจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงมาก

จำนวนพยาบาล ในปี ๒๕๕๕ มีจำนวน ๑๘๕ คน เป็นอัตราส่วนพยาบาล ๑ คนต่อ
ประชากร ๓,๑๙๓ คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๔
ซึ่งกำหนดให้ในระดับภูมิภาคมีอัตราส่วนพยาบาล ๑ คนต่อประชากร ๒,๘๐๐ คน จะพบว่าภาระ
ความรับผิดชอบของพยาบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงกว่าเป้าหมายตามแผนฯ ๔ เล็กน้อย
นอกจากนี้ยังมีบุคลากรทางสาธารณสุขอื่น ๆ ได้แก่ ผู้ช่วยพยาบาลจำนวน ๓๖๙ คน พนักงาน
ผดุงครรภ์ ๑๖๕ คน และพนักงานอนามัย ๑๙๖ คน

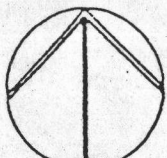
จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีก็ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร
ผู้ทรงคุณวุฒิเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ การแก้ไขอาจทำได้โดยให้ประชาชนในท้องถิ่น
รู้จักแก่ใจหาสาธารณสุขขั้นมูลฐานโดยการให้การฝึกอบรม และความรู้แก่ประชาชนให้สามารถ
ดำเนินการได้ด้วยตนเอง ทั้งเช่นที่กล่าวถึงดำเนินการฝึกอบรมผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ยสข.) อาสา
สมัครสาธารณสุข (อสส.) และการจัดตั้งกองทุนเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน เนื่องจากทุกภาคส่วน
มีความใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่นสามารถถ่ายทอดความรู้ในการพัฒนาสุขภาพอนามัย การสุขาภิบาล ตลอดจน
จนการป้องกันโรคภัยต่าง ๆ ได้ง่าย

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขนาดและที่ตั้งของโรงพยาบาลประจำอำเภอ และ ประจำจังหวัด

- โรงพยาบาลศูนย์ขนาด 600 เตียง
- โรงพยาบาลสวนสราญรมย์(จิตเวช) 1000 เตียง
- โรงพยาบาลประจำอำเภอขนาด 60 เตียง
- โรงพยาบาลประจำอำเภอขนาด 10 เตียง

1:1000000

แผนที่ 3.18

ในระยะเวลาระหว่างปี ๒๕๑ - ๒๕๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้จัดการฝึกอบรมผู้สื่อข่าว
สาธารณสุข ไปแล้วทั้งสิ้น ๔,๔๐๐ คน และจากภาคสมัครสาธารณสุข ๔๕๕ คน ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็น
ผู้ช่วยในการพัฒนาการสาธารณสุขในแต่ละท้องถิ่นให้ดีขึ้น (ตารางที่ ๓.๔๕ ภาคผนวก)

๓.๒.๕ โครงสร้างพื้นฐาน

๓.๒.๕.๑ การคมนาคม

ก. ทางบก

(๑) ทางหลวงแผ่นดินติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง

๑. ถนนสายสุราษฎร์ธานี - ตะกั่วป่า ระยะทางยาว
๑๔๕.๐๘๒ กิโลเมตร ทั้งสิ้นจากกิโลเมตรที่ ๐ . ๐๐๐ ตามแยกชุมสายโทรศัพท์พนมดิน สิ้นเปลวทาง
ที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ทางสายนี้ยาวทางที่อำเภอพนมดิน อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอบ้าน
คาชุน และอำเภอเหมย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และทอดเลยไปถึงจังหวัดภูเก็ต ถนนสายนี้เป็นเส้น
ทางให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีติดต่อกับจังหวัดทางฝั่งตะวันตกของภาคใต้

๒. ถนนสายสุราษฎร์ธานี - อีซด ระยะทางยาว
๔๕.๖๐ กิโลเมตร ทั้งสิ้นจากกิโลเมตรที่ ๐ . ๐๐๐ - ๔๕ ๖๐๐ (ต่อเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์
ธานี - ทางแยกเข้าอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช) และเลยไปถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผ่านท้องที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภออีซด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนสายนี้เป็นเส้นทางติดต่อกับจังหวัดชายทะเลตะวันตก

๓. ถนนสายห้วยสวน - พุนพิน - เวียงสระ ระยะ
ทางยาว ๒๑๗.๕๐ กิโลเมตร ผ่านท้องที่อำเภอพนมดิน อำเภอหาดฉาง อำเภอไชยา และ
อำเภอท่าชนะ ใช้เป็นเส้นทางติดต่อกับจังหวัดคอนนบนและภาคกลาง

๔. ถนนสายสุราษฎร์ธานี - พุนงสง ผ่านท้องที่อำเภอ
พุนพิน อำเภอเคียนซา อำเภอบ้านนาสาร อำเภอเวียงสระ ใช้เป็นเส้นทางติดต่อกับจังหวัดใน
ภาคใต้ตอนล่าง

(๒) เส้นทางคมนาคมในจังหวัด

- ถนนสายสุราษฎร์ธานี - พุนหิน เป็นถนนลาดยางขนาดสี่
ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร ถือว่าเป็นเส้นทางที่สำคัญของจังหวัด

- ถนนสายสุราษฎร์ธานี - กาญจนดิษฐ์ คอนกรีต ระยะทาง
ประมาณ ๘ กิโลเมตร

- ถนนสายสุราษฎร์ธานี - บ้านนาสาร - เวียงสระ - พระ
แสง ระยะทางประมาณ ๙๕ กิโลเมตร

- ถนนสายกิโลเมตร ๑๙ (แยกจากถนนสายสุราษฎร์ธานี -
ตะกั่วป่าที่กิโลเมตรที่ ๑๙) มาแห่งที่อำเภอเคียนซา อำเภอพระแสง ไปพบกับถนนเพชรเกษม
ที่อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

- ถนนสายไชยา - พุนเรียง ระยะทางยาว ๑๑.๘๖ กิโลเมตร
ถนนลาดยางใช้สัญจรได้ทุกฤดู

- ถนนสายสุราษฎร์ธานี - ปากน้ำตาปี ระยะทาง ๔.๖๕
กิโลเมตร ถนนลาดยางใช้สัญจรได้ทุกฤดูกาล

- ถนนสายคีรีรัฐนิคม (แยกจากสุราษฎร์ธานี - ตะกั่วป่า
ที่กิโลเมตรที่ ๔๔ ๐๐๐) นีวรจารเป็นลูกรัง กรมทางหลวงมีโครงการจะปรับปรุงลาดยาง

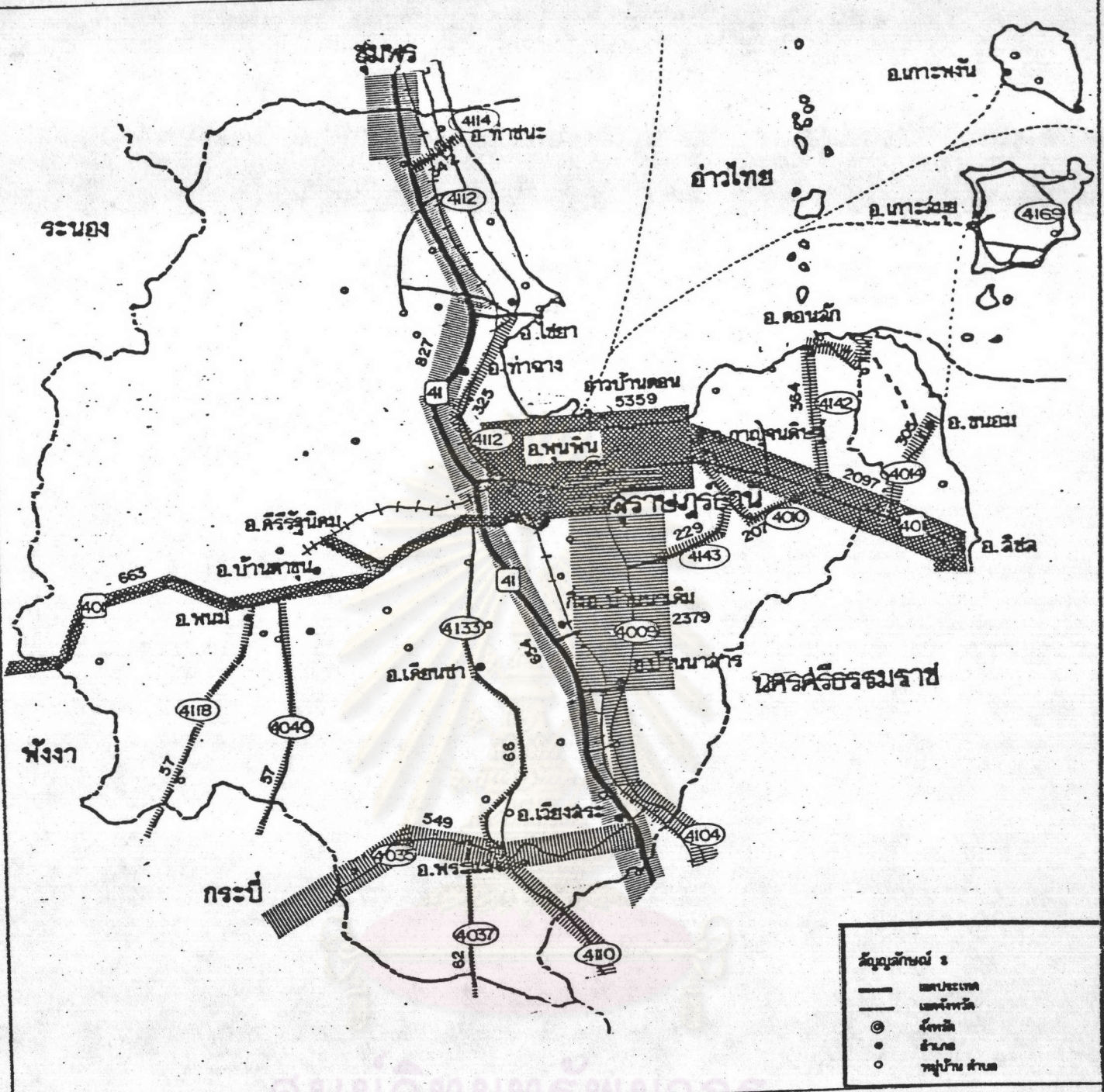
- ถนนสายอำเภอพนม - บ้านเขาต่อ (แยกจากสาย
สุราษฎร์ธานี - ตะกั่วป่าที่กิโลเมตรที่ ๖๕ ๕๐๐) ไปต่อเขตจังหวัดกระบี่ที่อำเภออ่าวลึก ระยะ
ทาง ๒๗.๐๐ กิโลเมตร

- ถนนสายช่องช้าง - เขื่อนหวด ระยะทางยาว ๑๒
กิโลเมตร แยกจากถนนสายนาสาร - เวียงสระ นีวรจารลาดยางตลอด

- ถนนสายรอมเกาะ อำเภอเกาะสมุย และทางซอยอีก
๕ สาย รวมระยะทาง ๘๐.๓๕๗ กิโลเมตร

- ทางสาย By Pass สุราษฎร์ธานี เพื่อบรรเทาความ
คับคั่งของการจราจรในหัวเมืองสุราษฎร์ธานี เมื่อระบายนการจราจรที่ไม่มีความประสงค์จะผ่านเข้า
ในเขตหัวเมืองสุราษฎร์ธานี จุดเริ่มต้นของ By Pass อยู่ที่กิโลเมตรที่ ๓ ของทางหลวงสาย
สุราษฎร์ธานี - พุนหิน และไปบรรจบทางหลวงคอนสุราษฎร์ธานี - อีชล ที่กิโลเมตรที่ ๔

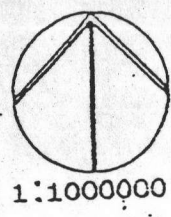

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เส้นทางคมนาคม และ ปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวัน

- เส้นทางหลวงแผ่นดิน 1 ข.ม. : 700 คัน
- เส้นทางหลวงแผ่นดิน 1 ข.ม. : 750 คัน
- เส้นทางหลวงจังหวัด 1 ข.ม. : 750 คัน
- เส้นทางหลวงจังหวัด 401 1 ข.ม. : 1000 คัน

แผ่นที่ 3.20

ที่มา :
แผนที่ทหารกรมการแผนที่
กรมแผนที่ทหาร 2322
-ปริมาณการจราจรทางบก
เฉลี่ยต่อวัน
กรมทางหลวง 2524

(๓) ทางรถไฟ

เห็นทางคมนาคมทางรถไฟเป็นเส้นทางคมนาคมที่มีความสะดวกมากในอดีต ซึ่งจะขาดความสำคัญลงหนักจากที่มีการสร้างถนนเส้นทางหลวงแผ่นดินสายเอเชีย และเส้นทางหลวงแผ่นดินสาย ๕๐๑ แต่อย่างไรก็ตามการคมนาคมทางรถไฟก็ยังคงบทบาทความสำคัญในการค้าและการขนส่งอยู่มาก

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ที่อำเภอพุนพิน ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ ๑๒ กิโลเมตร มีขบวนรถไฟวิ่งบริการรับส่งผู้โดยสาร และบรรทุกสินค้าขึ้น - ลง ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานีวันละหลายเที่ยว ทั้งรถด่วน รถเร็ว รถธรรมดา และรถสินค้า นอกจากนี้ยังเป็นชุมทางแยกไปจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดศรีสะเกษอีกด้วย

ข. ทางอากาศ

การคมนาคมขนส่งทางอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะมีเส้นทางบินติดต่อกับสนามบิน ๕ แห่ง ในภาคใต้ คือ สนามบินจังหวัดภูเก็ต จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดศรีลังกา และภาคใหญ่ และมีเที่ยวบินที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานครรวมสัปดาห์ละ ๔ ครั้งทั้งไปและกลับ การบินติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้มีเป็นประจำทุกวัน การคมนาคมทางอากาศนี้ให้บริการทั้งการขนส่งผู้โดยสารสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสนามบิน ๒ แห่ง คือ

๑. สนามบินทางราชการ เป็นสนามบินขนาดเล็ก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ ๑ กิโลเมตร จะต้องเดินทางโดยรถยนต์เข้าเมืองอีกที่หนึ่ง

๒. สนามบินพาณิชย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน ห่างจากที่ว่าการอำเภอพุนพินประมาณ ๑๒ กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ ๓๐ กิโลเมตร เป็นสนามบินที่มีกิจกรรมทั้งการบินพาณิชย์และการทหารปนกันอยู่

ค. ทางน้ำ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อพิจารณาจากสภาพภูมิประเทศจะพบว่าในจังหวัดมีแม่น้ำที่จัดว่ามีความสำคัญมีขนาดใหญ่คืออันดับภาคอยู่ถึง ๒ สาย คือแม่น้ำตาปี ขุมดวง

ลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งขนาดใหญ่เหมาะสำหรับจะจัดสร้างท่าเทียบเรือ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นท่า
เทียบเรือขนาดกลางใช้ขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร

ท่าเทียบเรือจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่สำคัญ

๑. ท่าเทียบเรือของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ที่ท่าบดตลาด มีเรือวิ่งรับส่ง
สินค้าและผู้โดยสารระหว่างหัวเมืองสุราษฎร์ ไปยังเกาะสมุย เกาะพะงัน กาญจนดิษฐ์ คอกลัก
ไชยา ท่าชนะ การเดินทางโดยทางเรือจะมีบริการทุกวัน วันละ ๕ เที่ยว มีเรือบริการทั้งเรือ
เร็วและเรือคาน

๒. ท่าเทียบเรือประมง เป็นท่าเทียบเรือขององค์การสะพานปลา ใช้เทียบเรือประมง
ขนส่งสัตว์น้ำโดยเฉพาะ

๓. ท่าเทียบเรือสินค้า ตั้งอยู่ในท้องที่ ตำบลปางกุ้ง อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี บริเวณ
ปากน้ำท่าทอง ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ ๘ กิโลเมตร เป็นท่าเทียบเรือมาตรฐาน
สามารถเทียบเรือขนาด ๑,๐๐๐ ตันได้พร้อมกัน ๒ ลำ อาคารบริเวณสินค้ากว้าง ๕,๐๐๐ ตาราง
เมตร โถงเก็บสินค้า ๒ หลัง มีสำนักงานศุลกากร และด่านตรวจคนเข้าเมืองพร้อมสำหรับเรือ
สินค้าทางซาคีอีกด้วย

นอกจากนี้การเดินทางไปยังเกาะสมุย ยังสามารถไปได้โดยเรือเฟอร์รี่ ซึ่งมีท่าเรืออยู่
ที่อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เปิดบริการวันละ ๒ เที่ยว เป็นการเดินทางไปยังเกาะ
สมุยที่ได้รับความนิยมในการเดินทางไปท่องเที่ยวมาก

๓.๒.๕.๒ การไฟฟ้า

การบริการกระแสไฟฟ้าในภาคใต้และจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในความ
รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ซึ่งพลังงานไฟฟ้า
ที่ใช้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันนี้ได้มาจากแหล่งผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ในภาคใต้ ๘
แห่งด้วยกัน มีกำลังผลิตรวม ๒๖๘,๖๐๐ กิโลวัตต์ แหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าทั้ง ๘ แห่ง มีดังนี้คือ

- (๑) โรงไฟฟ้าลิกไนต์ จังหวัดกระบี่ กำลังผลิต ๖๐,๐๐๐ กิโลวัตต์
- (๒) โรงไฟฟ้าพลังความร้อน โรงจักรสุราษฎร์ธานี กำลังผลิต

๓๐,๐๐๐ กิโลวัตต์

๔๕,๐๐๐ กิโลวัตต์

(๓) โรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ สถานีไฟฟ้าย่อยภาคใหญ่ กำลังผลิต

(๔) โรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ สุราษฎร์ธานี กำลังผลิต ๔๕,๐๐๐ กิโลวัตต์

(๕) โรงไฟฟ้าชีเซล ภูเก็ต กำลังผลิต ๑๐,๖๐๐ กิโลวัตต์

(๖) โรงไฟฟ้าชีเซล นครศรีธรรมราช กำลังผลิต ๒,๐๐๐ กิโลวัตต์

(๗) โรงไฟฟ้าถอยน้ำ ที่ปากน้ำขอม อำเภอนม จังหวัดนครศรี

ธรรมราช กำลังผลิต ๗๕,๐๐๐ กิโลวัตต์ ใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิง

นอกจากนี้ ในขณะนี้ กฟผ. กำลังก่อสร้างโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนเชี่ยวหลาน ซึ่ง
จะแล้วเสร็จในปี ๒๕๓๐ จะสามารถผลิตไฟฟ้าได้ ๒๕๐,๐๐๐ กิโลวัตต์

ทั้งนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้จัดตั้งศูนย์ควบคุมเพื่อจัดการและประสานงานเกี่ยวกับการผลิต
และส่งกำลังไฟฟ้าในภาคใต้ ให้มีประสิทธิภาพ ประหยัดและสม่ำเสมอ ซึ่งที่ตำบลลำภูเรา จังหวัด
ตรัง นอกจากนี้การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ได้เชื่อมสายส่งพลังไฟฟ้าระหว่างภาคกลางและภาคใต้เข้าด้วยกัน
ทำให้ภาคใต้สามารถรับกำลังไฟฟ้าได้เพิ่มขึ้นอีก ๕๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ จากภาคกลาง และยังได้
เชื่อมสายเคเบิลกับมาเลเซีย เพื่อถ่ายเทกระแสไฟฟ้าระหว่างกันซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาด้านพลังงาน
ไฟฟ้าระหว่างกันในช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบกับภาวะขาดแคลน

การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้ผู้บริโภค ๕๕ โรงไฟฟ้าในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
(กฟภ.) ได้รับซื้อกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต จากสถานีไฟฟ้าย่อยบ้านเขาหัวควาย อำเภอ
พุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รับมาในระบบ ๓๓,๐๐๐ โวลต์ และจ่ายให้ประชาชนในระบบ ๒๒๐ โวลต์
โดยมีผู้ใช้กระแสไฟฟ้าในปี ๒๕๒๗ จำนวน ๓๓,๕๕๕ ราย จ่ายกระแสไฟฟ้าทั้งหมดประมาณ ๔.๕ ล้าน
หน่วย

นอกจากนี้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคยังได้ผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายเอง คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิ
ภาคอำเภอเกาะสมุย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเกาะพะงัน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตำบลมะเร็ด
อำเภอเกาะสมุย และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบ้านโจลกหล้า อำเภอเกาะพะงัน ในขณะนี้ทางการไฟฟ้า
ฝ่ายผลิตกำลังพิจารณาโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าให้ทั้ง ๒ อำเภอนี้ ซึ่งอาจจะเป็นโครงการไฟฟ้า
พลังน้ำ หรือโครงการจ่ายกระแสไฟฟ้าผ่านเคเบิลใต้น้ำ เพื่อให้อำเภอทั้งสองมีกระแสไฟฟ้าใช้
อย่างเพียงพอ

จำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้ารวมทุกประเภทในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ มีทั้งสิ้น ๓๓,๕๔๕ ราย
การใช้กระแสไฟฟ้าร้อยละ ๘๗.๗๖ เป็นการใช้ไฟฟ้าประเภทที่พักอาศัย ที่เหลือร้อยละ ๑๒.๒๔
เป็นการใช้ไฟฟ้าประเภทธุรกิจ การไฟฟ้าจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นหน่วยงานที่ให้บริการมากที่สุด
ถึงร้อยละ ๓๘.๒๘ รองลงมาได้แก่อำเภอพุนนดีร้อยละ ๑๐.๕๗ และอำเภอบ้านนาสารร้อยละ
๕.๕ ตามลำดับ ส่วนอำเภอเกาะพะงันมีผู้ใช้บริการเพียงร้อยละ ๐.๒๒ เท่านั้น นับว่ามีผู้ใช้ไฟฟ้า
น้อยรายที่สุด(ตาราง ๓.๕๐ ภาคผนวก)

ปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้ารวมทุกประเภทในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จำนวน ๗,๘๗๕,๘๓๕
กิโลวัตต์ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งมีปริมาณเพียง ๔,๘๖๖,๓๘๘ กิโลวัตต์ชั่วโมง
ร้อยละ ๖๓.๘ จากเดิม ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี คือจากปี พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕ การเปลี่ยนแปลง
ปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าในอำเภอคอนสักเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๘๕๕.๕๕ จากเดิม หรือเพิ่ม
ขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๘๑.๗๒ ต่อปี รองลงมาได้แก่กิ่งอำเภอบ้านนาเดิมร้อยละ ๓๐๘.๒๒ และ
อำเภอพระแสงร้อยละ ๓๐๓.๑๒ อำเภอที่มีอัตราการเพิ่มปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าต่ำกว่า
ค่าเฉลี่ยของจังหวัดซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ ๖๓.๘ ได้แก่อำเภอไชยา (ร้อยละ ๖๑.๐๓) อำเภอ
คีรีรัฐนิคม (ร้อยละ ๕๒.๘๕) และอำเภอเกาะสมุย (ร้อยละ ๔๘.๑๘) ตามลำดับ (ตารางที่
๓.๕๑ ภาคผนวก)

ในปี ๒๕๒๕ การใช้ไฟฟ้าตามสาขาเศรษฐกิจในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แยกได้เป็นบ้าน
อยู่อาศัย ร้อยละ ๓๐.๘๑ ธุรกิจการค้าร้อยละ ๑๘.๖๘ อุตสาหกรรมร้อยละ ๔๘.๕๑ และใน
ปี ๒๕๒๕ คริวเรือนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีไฟฟ้าใช้แล้วร้อยละ ๒๔ ในขณะที่กรุงเทพมหานครมี
คริวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ถึงร้อยละ ๘๘ ขณะนี้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกำลังดำเนินการตามโครงการ
เร่งรัดไฟฟ้าชนบทระยะที่ ๒ (ARE II) โดยคาดว่าเมื่อสิ้นปี ๒๕๒๘ คริวเรือนในภาคใต้ตอนบน
จะมีไฟฟ้าใช้ร้อยละ ๕๐

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่ากำลังผลิตกระแสไฟฟ้าในภาคใต้มีเพียงพอสำหรับการบริโภคใน
ปัจจุบันและทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิตยังมีโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำจากเขื่อนคลองยัน โครงการ
โรงไฟฟ้าลิกไนต์กระบี่ ฯลฯ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าให้มากขึ้น จนพอเพียงกับความ
ต้องการใช้ธุรกิจ อุตสาหกรรม และความต้องการของประชาชนในอนาคตอย่างไรก็เพียงพออีกด้วย
มีข้อน่าสังเกตว่าจำนวนคริวเรือนที่ได้รับบริการกระแสไฟฟ้าจะอยู่ในเขตชุมชนเมืองเป็นส่วนใหญ่

ซึ่งทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิต และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ก็ได้พยายามจะเร่งกระจายบริการกระแสไฟฟ้าไปยังท้องถิ่นชนบท และพื้นที่ที่เคยมีปัญหาทางด้านความมั่นคง ได้แก่ โครงการเร่งรัดไฟฟ้าชนบทระยะที่ ๒ (ARE II) โครงการขยายเขตไฟฟ้าชนบทแบบพัฒนาการ (NREP) โครงการพัฒนาไฟฟ้าตำบล (TEP) ตลอดจนโครงการก่อสร้างและปรับปรุงเสริมระบบจำหน่ายระยะที่ ๓ (PSR III) เป็นต้น

๓.๒.๕.๓ การประปา

กิจการประปาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการประปาจำนวน ๑๒ แห่ง ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาค ๒ แห่ง คือการประปาสุราษฎร์ธานี และการประปานครหลวง การประปาที่เหลือดำเนินการโดยท้องถิ่นภายใต้การควบคุมของการประปาส่วนภูมิภาค แหล่งน้ำที่ใช้ในการดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติ อาทิ แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง คลองต่าง ๆ เป็นต้น มีเพียงในเขตสุขาภิบาลท่าฉางและสุขาภิบาลตลาดไชยาเท่านั้น ที่อาศัยน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดิบ

ความสามารถในการผลิตน้ำประปาของการประปาแต่ละแห่งนั้น พบว่าในปี ๒๕๒๕ การประปาสุราษฎร์ธานีมีกำลังการผลิตน้ำประปาวัดละ ๑๑,๘๖๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน กำลังการผลิตในขณะนี้ถือว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากร ซึ่งการประปาส่วนภูมิภาคกำลังดำเนินการปรับปรุงระบบเพิ่มอีก ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน การเพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปาในอนาคต เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชุมชนเมืองสุราษฎร์ธานี และเมืองพุนพิน จะไม่มีปัญหาเนื่องจากมีแหล่งน้ำดิบขนาดใหญ่คือแม่น้ำตาปี และแม่น้ำพุมดวง เป็นฐานรับการผลิตอยู่แล้ว ส่วนประปาอื่น ๆ นั้น กำลังการผลิตใกล้เคียงกัน และปริมาณน้ำสำรอง ก็มีมากพอทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำบาดาลในการขยายกำลังการผลิตในอนาคต ขนาดการผลิตในปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนอยู่แล้ว แต่สำหรับกิจการประปาในอำเภอเกาะสมุยจะเกิดการขาดแคลนน้ำขึ้นได้ในอนาคต เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นเกาะแหล่งน้ำจืดมีจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมหาแหล่งน้ำไว้ล่วงหน้าเพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลน โดยการพัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง - เล็กอย่างเร่งด่วน ตลอดจนการพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดิน เป็นต้น

การประปามีการลงทุนเบื้องต้นสูง และจะดำเนินการได้ก็เฉพาะในท้องถิ่นที่มีความหนา

แผนของประชากรพอสมควร (ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ คนขึ้นไป) ดึกทั้งสภาพเศรษฐกิจของประชากรในท้องถิ่น
 ท้องที่เพียงพอที่จะจ่ายค่าบริการและค่าคิดทั้งเบื้องต้นได้ จากสภาพการบริการจะเห็นได้ชัดเจนว่า
 การประปาสุราษฎร์ธานีมีขอบเขตการให้บริการที่กว้างขวางเป็นการบริการให้แก่ชุมชนเมืองถึง ๒
 แห่ง อัตราการขยายตัวของผู้ใช้ประปาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘ ต่อปี ในปี ๒๕๕๔ ประชาชนในเขตจ่าย
 น้ำทั้งเทศบาลเมือง และสุขาภิบาลท่าข้าม ใช้ประปาทั้งวันประมาณ ๓.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่ง
 เพิ่มจากปี ๒๕๕๓ ถึงประมาณ ๑.๓ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๘ จากปริมาณการใช้
 เดิม การประปาเทศบาลเป็นการประปาที่กำลังการผลิตและจำนวนผู้ใช้ประปามากเป็นอันดับ
 สองของจังหวัด (ตารางที่ ๓.๕๒ ภาคผนวก)

การบริการประปาในเขตชุมชนเมืองถึงชนบท คือในเขตสุขาภิบาลต่าง ๆ นั้น จะเห็นว่า
 กำลังการผลิตไม่เท่ากัน แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้ใช้จะพบว่าแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือ การ
 ประปาสุขาภิบาลตลาดไทรยา มีใช้น้ำมากที่สุด ๔๑๘ ราย ส่วนการประปาเทียบชามีผู้ใช้ใช้น้ำน้อยที่สุด
 เพียง ๕๒ ราย หรือน้อยกว่าผู้ใช้ในตลาดไทรยาอยู่ถึง ๕ เท่าตัว ราคาการจำหน่ายน้ำอยู่ระหว่าง
 ๒ - ๖ บาทต่อลูกบาศก์เมตร ตามเกณฑ์ทุนการผลิตแต่ละแห่งอย่างไรก็ตามก็มีการประปาหลายแห่ง
 ประสบภาวะการขาดทุนอยู่บ้าง

ปัญหาของการประปาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็คือ การจ่ายน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจ่ายน้ำในเขตเมืองสุราษฎร์ธานี และการจ่ายน้ำไม่ถึงถึงในเขตแหล่งท่องเที่ยว
 เกาะสมุย อันสืบเนื่องมาจากกรขาดงบประมาณของหน่วยบริการน้ำประปาในชุมชนต่าง ๆ
 การขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเมือง อุตสาหกรรม และการ
 ท่องเที่ยวของจังหวัด

สรุปสถานะการขาดแคลนน้ำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากที่ตั้งและลักษณะภูมิอากาศของ
 จังหวัดสุราษฎร์ธานีเมื่อพิจารณาอย่างผิวเผินไม่น่าจะประสบภาวะการขาดแคลนน้ำ แต่จากการ
 สสำรวจของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เพื่อศึกษาถึงสภาพการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ สำหรับครัว
 เรือน และสำหรับเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง จังหวัดสุราษฎร์ธานีปี ๒๕๑๖ พบว่า

หมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ มี ๑๐๙ หมู่บ้าน ซึ่งมักจะอยู่ในพื้นที่ดอนหรือตามเนินเขา และ
 พื้นที่ชายทะเลหรือที่น้ำทะเลท่วมถึง พื้นที่ที่ประสบภาวะการขาดแคลนน้ำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 พบว่ากระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำเนื่องมาจากการหักล้าง

ดางป่า ต้นน้ำลำธาร แม้ว่าพื้นที่ส่วนหนึ่งจะกลายเป็นสวนยางพารา ซึ่งยังคงสภาพใกล้เคียงกับสภาพป่าเดิมขึ้นก็ตาม ส่วนสาเหตุอีกประการ เนื่องมาจากในหน้าแล้งน้ำทะเลหนุนถึงในบางพื้นที่ที่ติดกับชายทะเล หรือหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แม่น้ำ ลำคลองที่น้ำเค็มขึ้นถึงในฤดูแล้ง หมู่บ้านลักษณะดังกล่าวประมาณร้อยละ ๑๗ ประชากรที่ประสบภาวะการขาดแคลนน้ำมีประมาณร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมด หรือร้อยละ ๑๔ ของประชากรในชนบทในหมู่บ้านเหล่านี้

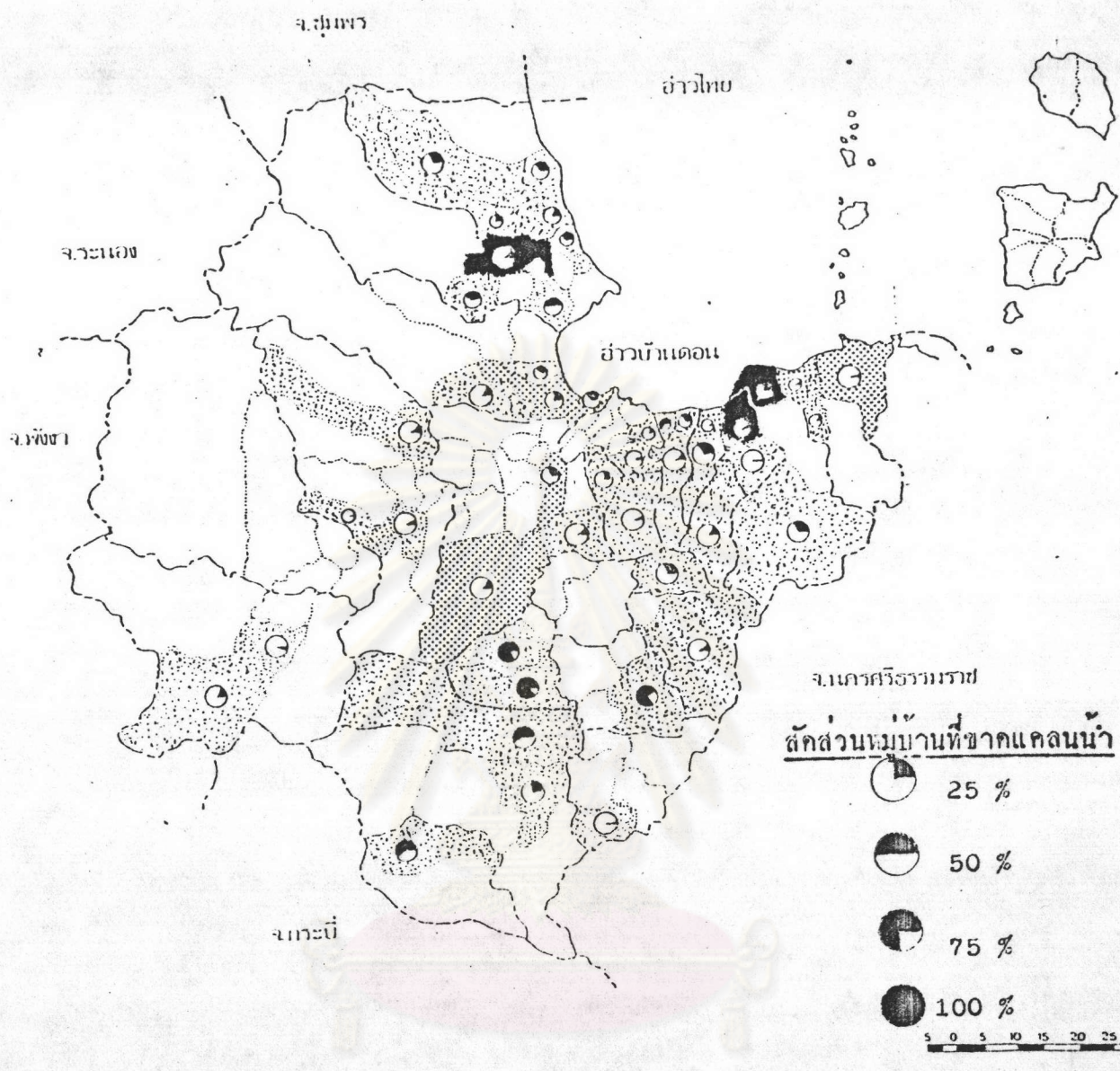
การแบ่งพื้นที่ตามสภาวะการขาดแคลนน้ำ จากการสำรวจของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

๑. หมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำมาก คะแนนการขาดแคลนอยู่ระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน หมายถึงประชาชนมีความลำบากมากในการจัดหาน้ำดื่ม - น้ำใช้ และเลี้ยงปศุสัตว์อย่างมาก ในฤดูแล้งประชาชนต้องคอยน้ำนานตั้งแต่ ๒ ชั่วโมงขึ้นไปต่อหอบ ต้องตักน้ำเลี้ยงสัตว์ บางแห่งต้องไปตักน้ำจากแหล่งอื่นห่างตั้งแต่ ๔ กิโลเมตรขึ้นไป เป็นเขตที่ต้องทำการพัฒนาแหล่งน้ำโดยเร่งด่วน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบทั้งสิ้น ๒๒ หมู่บ้านในเขตอำเภอไชยา พุนิคม ท่าฉาง และกาญจนดิษฐ์

๒. หมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำรองลงมา คะแนนความขาดแคลนอยู่ระหว่าง ๑๑ - ๑๔ หมายถึงประชาชนมีความลำบากในการจัดหาน้ำรองลงมา ในฤดูแล้งประชาชนต้องคอยน้ำตั้งแต่ ๑๐ นาที - ๒ ชั่วโมงต่อหอบหรือต้องเดินทางไปแหล่งน้ำอื่นเกินกว่า ๑ กิโลเมตรขึ้นไป พบทั้งสิ้น ๔๕ หมู่บ้านกระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ

๓. หมู่บ้านที่ไม่ขาดแคลนน้ำในปัจจุบัน คะแนนมากกว่า ๑๕ คะแนน หมายถึงประชาชนไม่ประสบภาวะการขาดแคลนน้ำในปัจจุบัน แต่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อสภาพธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต (รายละเอียดสภาวะการขาดแคลนได้แสดงไว้ในแผนที่ ๓.๒๑)

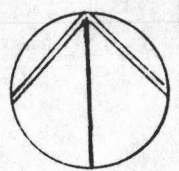
สภาวะการขาดแคลนน้ำในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน แม้จะไม่ปรากฏในรายงานของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท แต่สภาพทางกายภาพที่เป็นเกาะกลางทะเล ประกอบกับศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับชาติ ทำให้ความต้องการน้ำในการอุปโภคและบริโภคทั้งของชาวเกาะเองและนักท่องเที่ยวอยู่ในอันดับสูงตามไปด้วยจากการสำรวจของผู้ศึกษาพบว่า บางอำเภอก็ประสบภาวะการขาดแคลนน้ำ เช่นในตำบลบ่อนุศ อำเภอเกาะสมุย เป็นต้น การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ การแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ และการจัดการแหล่งน้ำจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อไป

แนวทางการกำหนดแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานการณ์ขาดแคลนน้ำในการบริโภคและเลี้ยงสัตว์ ปี 2516

- ขาดแคลนน้ำ
- พบทั้งขาดแคลนน้ำและขาดแคลนน้ำมาก
- ขาดแคลนน้ำมาก

แผนที่ 3.21

ที่มา . สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

จากการสำรวจและประเมินผลเรื่องน้ำสะอาดของภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๓๗ ของกระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชาชนมีน้ำสะอาดบริโภคเพียงร้อยละ ๔๗.๓๖ ของประชากรนอกเขตเทศบาลเท่านั้น

๓.๒.๕.๔ การสื่อสารโทรคมนาคม

ก. การไปรษณีย์ จำนวนที่ทำการไปรษณีย์ประจำอำเภอและกิ่งอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีทั้งสิ้น ๑๗ แห่งยกเว้น กิ่งอำเภอชัยบุรีเพียงแห่งเดียวที่ยังไม่มีที่ทำการไปรษณีย์เปิดดำเนินการ นอกจากนี้มีไปรษณีย์ตำบล ๑ แห่ง ไปรษณีย์สาขา ๑ แห่ง และไปรษณีย์ซึ่งอนุญาตให้เอกชนดำเนินการ ๑ แห่ง ซึ่งอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเอง ตำบลขุนทะเล ในเขตพื้นที่ชนบทระดับหมู่บ้านได้รับการบริการไปรษณีย์โดยให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในฐานะผู้รับส่งไปรษณีย์ตำบล

ข. การโทรศัพท์ บริการค่านี้ออกดำเนินการโดยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ปัจจุบันเปิดดำเนินการแล้ว ๔ แห่ง คือ

๑. ชุมสายโทรศัพท์สุราษฎร์ธานี มีเลขหมายเต็ม ๒,๐๐๐ เลขหมาย รวมเปิดใช้ ๑,๐๗๔ เลขหมาย สาธารณะทางไกลจำนวน ๑ เลขหมาย สาธารณะ ๓ เลขหมาย

๒. ชุมสายโทรศัพท์บ้านนาสาร เลขหมายเต็ม ๒๐๐ เลขหมาย เปิดใช้ทั้งสิ้น ๑๕๒ เลขหมาย สาธารณะทางไกล ๒ เลขหมาย สาธารณะ ๒ เลขหมาย

๓. ชุมสายโทรศัพท์พุนพิน เลขหมายเต็ม ๖๐๐ เลขหมาย เปิดใช้ทั้งสิ้น ๕๓๕ เลขหมาย สาธารณะทางไกล ๔ เลขหมาย สาธารณะ ๗ เลขหมาย

๔. ชุมสายโทรศัพท์ไชยา เลขหมายเต็ม ๒๐๐ เลขหมาย เปิดใช้ทั้งสิ้น ๑๕๗ เลขหมาย สาธารณะทางไกล ๑ เลขหมาย สาธารณะ ๒ เลขหมาย

ในปัจจุบันองค์การโทรศัพท์ จะเปิดดำเนินการตามโครงการทางไกลชนบท ซึ่งกำหนดจะเปิดบริการโทรศัพท์ได้ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ในพื้นที่อำเภอคอนสัก อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเวียงสระ อำเภอพนม อำเภอพระแสง อำเภอเคียนซา อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน และอำเภอท่าฉาง

ก. วิทยุ - โทรทัศน์

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสถานีวิทยุกระจายเสียง ๒ สถานี และ สถานีโทรทัศน์ ๑ แห่ง ดังนี้ :-

๑. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ของกรมประชาสัมพันธ์ กระจายเสียงจากศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๔ สุราษฎร์ธานี ส่งกระจายเสียง ๒ ระบบคือ ระบบเอฟเอ็มกระจายเสียงควายความถี่ ๙๖.๙๕ เมกกะเฮิรตซ์ และระบบเอเอ็มกระจายเสียงควายความถี่ ๑,๒๑๕ กิโลเฮิรตซ์

๒. สถานีวิทยุจส.๒ ของกรมการทหารสื่อสาร ตั้งอยู่ในท้องที่ อำเภอพุนพิน กระจายเสียงควายความถี่ ๑,๕๐๓ กิโลเฮิรตซ์

๓. สถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ สุราษฎร์ธานี ของกรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศแพร่ภาพในระบบ ๖๒๕ เส้น นอกจากนั้นในจังหวัดสุราษฎร์ธานียังสามารถรับภาพจาก สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๙ ซึ่งออกอากาศแพร่ภาพจากสถานีส่งในกรุงเทพมหานคร ได้อีก ของหนึ่ง

๓.๒.๖ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี

๓.๒.๖.๑ การใช้ที่ดินในเขตเทศบาล

ศูนย์กลางชุมชนเมืองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็คือ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี มีลักษณะการใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นประเภทที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙ ของการใช้ที่ดินทั้งหมดในเขตเทศบาล รองลงมาคือการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมร้อยละ ๙.๙ ของการใช้ที่ดินทั้งหมด และบริเวณที่ว่างแม่น้ำคลองมีอยู่ถึงร้อยละ ๕๐ ของการใช้ที่ดินทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีที่ดินอีกถึงครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมดที่ยังมิได้มีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ รายละเอียดการใช้ที่ดินในชุมชนเมืองสุราษฎร์ธานี มีลักษณะดังนี้ (แผนที่ ๓.๒๒ และตารางที่ ๓.๕๓)

๑) การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย

การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัยในเขตเทศบาลพื้นที่ ๖๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙ มีอยู่ ๒ บริเวณ คือ

๑.๑ ประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น กระจุกตัวอยู่บริเวณ

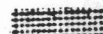
ถนนตลาดกลาง ริมฝั่งแม่น้ำตาปีทั้ง ๒ ฝั่ง ภายในเขตเทศบาลจนจดถนนตลาดใหม่ และจากถนน

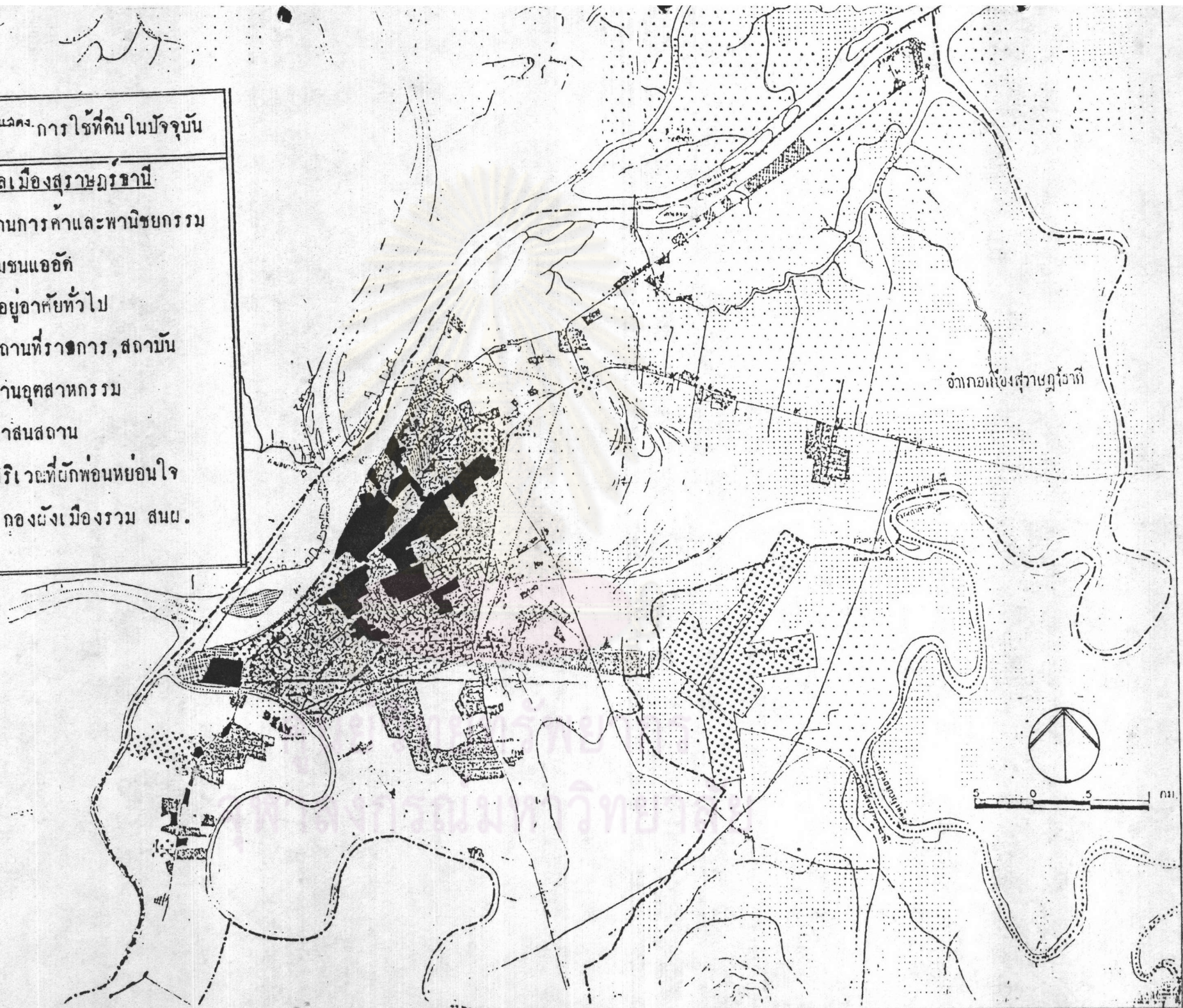
แบบที่
3.22

แสดง การใช้ที่ดินในปัจจุบัน

เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี

- ย่านการค้าและพาณิชยกรรม
- ชุมชนแออัด
- ที่อยู่อาศัยทั่วไป
- สถานที่ราชการ, สถาบัน
- ย่านอุตสาหกรรม
- ศาสนสถาน
- บริเวณที่มักพ่อก่อนใจ

ที่มา. กองผังเมืองรวม สนม.

มิตร เกษมจนถึงแนวเขตเทศบาลที่หลักเขตที่ ๒ ที่ ๓ ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๑๔ คน ต่อไร่

๑.๒ บริเวณที่ประชากรอยู่อาศัยหนาแน่นเป็นแนวกว้าง ตามแนวถนนตลาดใหม่ฝั่งตะวันออกถึงแนวหลักเขตเทศบาลที่ ๓ จนถึงสะพานข้ามคลองมะขามเฒ่าหน้าโรงแรมวังใต้ และเลียบไปตามริมฝั่งคลองมะขามเฒ่า ตามแนวหลักเขตเทศบาลถึงหลักเขตที่ ๕ ไปตามแนวเขตเทศบาลจนถึงหลักเขตเทศบาลที่ ๔ ที่ ๓ ความล้าดับความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๔ คน ต่อไร่ เช่นกัน

การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัยนอกเขตเทศบาล แยกอยู่ในเขตผังเมืองรวม ที่ที่ ๔๑ ไร่

๑.๓ พื้นที่ที่ใช้เพื่ออยู่อาศัย นอกเขตเทศบาล มีความหนาแน่นไม่มากนักในพื้นที่ถนนอำเภอศักดิ์มงคลถนนก และแนวเขตเทศบาลจากหลักเขตที่ ๓ ที่ ๔ ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย ๔ คนต่อไร่ แต่จะมีความหนาแน่นสูงระหว่างคลองมะขามเฒ่ากับคลองท่ากูบ (บริเวณหน้าโรงพยาบาลประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี) นอกนั้นประชากรอาศัยอยู่ในลักษณะกระจายตัวทั่วไปในพื้นที่

๒) การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม และมีความหนาแน่นมาก เป็นร้อยละ ๙.๙ ทางนี้มีความสำคัญมากที่สุดในอดีต ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ ๙ - ๕๘๐ คนต่อไร่ เฉลี่ย ๓๔ คนต่อไร่ และตามแนวถนนต้นโพธิ์จนถึงถนนปรีการามูร์ทั้ง ๒ ฝั่ง ซึ่งเป็นย่านการค้าเดิมที่กระจายตัวออกมา

หลังจากปี ๒๕๒๑ การติดต่อคมนาคมขนส่งทางบกนำได้สะดวกขึ้น เนื่องจากมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑, ๔๐๑ ตัดข้ามมาจากชุมพร หลังสวน ทำให้ชุมชนสุราษฎร์ธานีสามารถติดต่อกับจังหวัดอื่นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ศูนย์กลางการค้าเดิมเริ่มกระจายตัวไปตามริมถนนสายหลักต่าง ๆ ได้แก่ ถนนตลาดใหม่ (หมายเลข ๔๐๑) ทางไปอำเภอพุนพิน - กาญจนดิษฐ์ ระหว่างถนนมิตรเกษมกับถนนไทรอนุสนธิ์ (บริเวณตลาดเกษตร ๑ - ๒) และทั้งสองฝั่งถนนของถนนชนเกษมตั้งแต่สี่แยกหน้าเมือง (แยกไปรษณีย์) ไปจนถึงหลักเขตเทศบาลที่ ๕ รวมทั้งสองฝั่งของถนนคอนนกกถนนราษฎร์อุทิศ ความหนาแน่นประชากรตั้งแต่ ๑๒ - ๒๕ คนต่อไร่ เฉลี่ย ๑๙ คนต่อไร่

นอกเขตเทศบาลมีการใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชย์กรรมน้อยมาก และกระจายตัวอยู่ทั่วไปตามแนวถนนทั้งสองฝั่งของถนนตลาดใหม่ (หมายเลข ๔๑) ทางไปอำเภอกาญจนดิษฐ์ ตั้งแต่สุดเขตเทศบาล หลักเขตที่ ๓ ไปจนจดคลองท่าทอง ทางไปอำเภอบ้านนาสารตั้งแต่สุดเขตเทศบาลหลักเขตที่ ๓ ไปจนจดถนนล้อมเมือง และทางไปอำเภอพุนพิน ตั้งแต่สุดเขตเทศบาลหลักเขตที่ ๕ - ๖ ที่สะพานข้ามคลองมะขามเขี้ยว ไปจนจดคลองท่ากูปเป็นพื้นที่ ๓๖ ไร่ ซึ่งน้อยกว่าในเขตเทศบาลถึง ๖.๕๖ เท่า

๓) การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า

แหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมและโกดังสินค้า ส่วนมากจะตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำคาบิทั้ง ๒ ฝั่ง ปัจจุบันยังมีเขตกระทบต่อชุมชนไม่มากนัก ส่วนอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ปากน้ำคาบินอกเขตเทศบาลเป็นอุตสาหกรรมประมงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดภาวะมลพิษกับสภาพแวดล้อมและส่งกลิ่นเน่าเหม็นรบกวนในเขตชุมชนเมือง อุตสาหกรรมในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมบริการขนาดเล็ก นอกเขตเทศบาลจะเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและคลังสินค้า กระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ ซอมรลยบัต น้ำอิฐ โรงเลื่อย โรงรมควันและบ่มยาง พารา เป็นต้น

การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลมีอยู่ ๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕ และการใช้ที่ดินประเภทคลังสินค้า มี ๑๒ ไร่ เป็นร้อยละ ๐.๔ ของการใช้ที่ดินทั้งหมด

๔) การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ที่ตั้งของสนามกีฬาและที่โล่งเพื่อนันทนาการกระจายตัวอยู่ทั้งในและนอกเขตเทศบาลมีทั้งของราชการและเอกชน มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๐.๖ แต่ละแห่งมีขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน สนามกีฬาจังหวัดเดิมตั้งอยู่ที่ถนนคอนนง ในปัจจุบันได้จัดสร้างเป็นศูนย์ราชการแห่งใหม่ ส่วนสนามกีฬาแห่งใหม่จัดสร้างขึ้นบริเวณใกล้สนามบินคอนนง

๕) การใช้ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา

การกระจายตัวของสถาบันการศึกษาดีพอสมควร การใช้ที่ดินเกี่ยวกับการศึกษาในเขตเทศบาลใช้พื้นที่ ๑๕๕ ไร่ ๑ งาน ๕๐ ตารางวา แต่ใช้จริงเพียง ๑๓๔

ไร่ หรือเพียงร้อยละ ๔.๔ ของพื้นที่เขตเทศบาล หรือร้อยละ ๓๑.๒๘ ของพื้นที่การศึกษาเท่านั้น

๒) การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ

บริเวณศูนย์รวมสถานที่ราชการภายในเขตเทศบาล ตั้งอยู่ติดริมแม่น้ำคาบกับถนนตลาดใหม่ และกระจายตัวภายในเขตเทศบาลเป็นพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๓ ของพื้นที่เขตเทศบาล นอกเขตเทศบาลมีสถานที่ราชการ ๒๕ แห่ง เป็นพื้นที่ ๑๓๑๑ ไร่ ในอนาคตศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานีบนถนนคอนนงจะเสร็จ จะมีการย้ายสถานที่ราชการบางส่วนมารวมกัน ณ บริเวณศาลากลางแห่งใหม่

๓) การใช้ที่ดินประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

การใช้ที่ดินเพื่อการสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า โทรศัพท์ ไปรษณีย์โทรเลข โทรคมนาคม ลักษณะเป็นการใช้พื้นที่ในสถานที่ทำการเท่านั้น ส่วนการบริการออกไปในรูปทางท่อ ทางสาย เป็นต้น การเพิ่มขีดความสามารถในการจ่ายการบริการมีความสำคัญมากกว่าความต้องการด้านพื้นที่

การใช้ที่ดินเพื่อสาธารณูปการ ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง พยาบาล

การคมนาคมขนส่ง จากนโยบายเมืองหลักและส่งเสริมการท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งจึงมีความสำคัญอย่างสูงในด้านการบริการ สภาพปัจจุบัน มีสถานีขนส่งจังหวัด ๒ แห่ง คือ

- ๑. ตลาดเกษตร ๑ พื้นที่ ๑ ไร่ ๒ ตารางวา
- ๒. ตลาดเกษตร ๒ พื้นที่ ๑๕ ไร่

นอกจากนี้ยังมีที่จอดรถสำหรับโดยสารและขนส่งผลผลิตทางการเกษตรตามจุดต่าง ๆ อีกหลายแห่งกระจายอยู่ทั่วไปในเขตเทศบาล ทำให้เกิดปัญหาการจราจรภายในชุมชนเมือง

สถานพยาบาล มีสถานพยาบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้งสิ้น ๒๕ แห่ง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ทั้งหมด ๘๖ ไร่ ๓ งาน ๙ ตารางวา เป็นโรงพยาบาลขนาด ๒๐๐ เตียง ส่วนโรงพยาบาลเอกชนมีพื้นที่ประมาณ ๒ ไร่ มีเตียงคนไข้ ๒๕ เตียง

๔) พื้นที่ว่างยังไม่ใช้ประโยชน์ และการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ในเขตเทศบาลมีพื้นที่เกษตรกรรมน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นที่ว่าง

ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ซึ่งส่วนมากจะอยู่หลังอาคารพาณิชย์ที่ยังไม่ได้พัฒนาและก่อสร้างอาคารเป็นพื้นที่ ๑๑๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖ หรือเป็น ๑ ใน ๓ ของพื้นที่เทศบาล

๓.๒.๖.๒ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี

๑) เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๓๘,๘๖๗ คน ในปี ๒๕๒๕ มีอาณาเขตปกครอง ๖.๘๖ ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากร ๕,๗๕๒ คน/ตารางกิโลเมตร สภาพปัจจุบันพบว่าประชากรขยายตัวออกไปนอกเขตเทศบาลไปยังตำบลมะขามเตี้ยเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำนวนประชากรในเขตเทศบาลและเขตชุมชนที่ขยายตัวมีประมาณ ๘๗,๘๖๗ คน

๒) อัตราการเพิ่มของประชากรโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๓.๕ ต่อปี ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีแล้ว คาดว่าจำนวนประชากรจะเพิ่มในอัตราที่สูงกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายถิ่นจากพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเข้ามาทำงาน

๓.๒.๖.๓ ทิศทางการขยายตัวของชุมชน

ชุมชนเมืองสุราษฎร์ธานี ขยายตัวจากแม่น้ำตาปีและคลองท่ากูบไปทางด้านตะวันออกด้านเดียวจนถึงแนวเขตถนนเลี่ยงเมือง (By Pass) พบว่าการกระจายตัวของประชาชนจะเบาบางในบริเวณถนนเลี่ยงเมือง และจะหนาแน่นมากขึ้น จนถึงแม่น้ำตาปี ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน การที่เมืองไม่ขยายตัวไปทางด้านตะวันตกของแม่น้ำ เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่ม ป่าจาก และสวน การคมนาคมยังไม่สะดวก

การขยายตัวของชุมชนเมืองจะขยายตัวไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑ ทางไปอำเภอพุนพิน และสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานีมากที่สุด เห็นได้ชัดเจนว่า สองข้างทางมีร้านค้า อุตสาหกรรม และโรงแรมขึ้นทั้งฝั่งอยู่ ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ จะเป็นการขยายตัวตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๐๐ (สุราษฎร์ธานี - นาสาร) ซึ่งที่ดินมีการจัดสรรมากขึ้นทุกปี ส่วนทางด้านเหนือได้ขยายตัวไปตามริมแม่น้ำตาปี ตามแนวทางหลวงจังหวัดสายบ้านคอน - ปากน้ำ และขยายตัวไปตามแนวทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๐๑๐ (บ้านคอน - กาญจนดิษฐ์) สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าเมืองมีการขยายตัวออกไปทุกด้าน ยกเว้นทางด้านตะวันตกเท่านั้น

(แผนที่ ๓.๕๓)

แผ่นที่ 3.23   แฉก แนวโน้มการขยายตัวของชุมชน

เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี

- บริเวณที่มีแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนเมือง
- ทิศทางการขยายตัว
- ลำดับขนาดการขยายตัว

